

در این شماره می خوانید:

مجله اقتصاد و مدیریت

- **گره گشایی بهار** دکتر حجت‌اله صیدی، مدیر عامل شرکت سرمایه‌گذاری خوارزمی
- **وفاق ملی؛ برای خروج از رکود اقتصادی** ۲
- **اقتصاد مقاومتی؛ قطب‌نمای توسعه ملی** ۳
- **نگاهی به سال ۱۳۹۴ و مسیر پیش رو در سال ۱۳۹۵** ۴
- **وقتی که تورم عقب نشست و گفتم و گو پیروز شد** ۶
- **سازمان تجارت جهانی پیش‌بینی‌های خود را تغییر داد** ۸
- **اقتصاد جهان چشم‌انتظار رونق بیشتر** ۱۰
- **اقتصاد داعش در تنگنا** ۱۰
- **ثروتمندان و فقرای جهان معرفی شدند** ۱۲
- **سرمایه‌گذاران جهانی در پی رفاقت با غول‌های رفاه** ۱۵
- **با افزایش ۰,۴ درصد و رسیدن به ۱۱ درصد** ۱۵
- **نرخ بی‌کاری باز هم دو رقمی ماند** ۱۶
- **۱۰ اقتصاد برتر جهان در سال ۲۰۵۰** ۱۶
- **روش‌های آینده‌نگاری راهبردی برای برنامه‌ریزی در هلدینگ‌ها** ۱۸
- **مقابله جهان با افزایش فقر** ۲۱
- **۷۰۰ میلیون نفر زیر خط فقر زندگی می‌کنند** ۲۱
- **جنش تنباکو اولین رویارویی با استبداد و استعمار** ۲۲
- **روشنایی شهر** ۲۳
- **چگونه اینستاگرام بهتری داشته باشیم** ۲۴
- **شعارهای تبلیغاتی چه می‌گویند؟** ۲۶
- **فوتبالیست‌هایی که به تیمشان وفادار ماندند** ۲۸
- **اسطوره‌هایی با یک پیراهن** ۳۰
- **۲۱ راه برای مدیریت استرس** ۳۰
- **یک فنجان چای** ۳۳

مجله فرهنگ و خانواده

انعکاس نظرات اشخاص حقیقی و حقوقی در قالب مقالات، مصاحبه‌ها و گزارش‌ها، لزوماً به معنای تایید محتوای تمامی آن‌ها از سوی ماهنامه نیست.

ضوابط درج مقالات در ماهنامه "خوارزم"

ماهنامه خوارزم از دریافت مقالات علمی، تخصصی و کارشناسی در حوزه‌های مرتبط با اهداف راهبردی گروه سرمایه‌گذاری خوارزمی به ویژه در زمینه‌های اقتصاد کلان، تحولات بازار سرمایه، فناوری اطلاعات، برنامه‌ریزی و مدیریت منابع انسانی استقبال می‌کند. مقالات ارسالی باید شامل این موارد باشد: عنوان مقاله، نام و مشخصات نویسنده یا مترجم (شامل عناوین اصلی علمی و شغلی، شماره تلفن تماس و نشانی الکترونیکی). چکیده و متن کامل مقاله (مقدمه، متن، نتیجه) در قالب نرم افزار Word - فهرست منابع و پیوست‌های احتمالی. حجم مقالات ارسالی حداکثر تا ۱۰ صفحه A4 (معادل ۳۳۰۰ کلمه) باشد که با احتساب تصاویر، جداول، نمودارها و تیتراژ، نهایتاً از ۴ صفحه نشریه بیشتر نخواهد بود. تحریریه ماهنامه خوارزم، در ویرایش محتوایی و شکلی مطالب واصله آزاد است و اصل مقاله نیز به ارسال‌کنندگان محترم مسترد نمی‌گردد. مسئولیت محتوای علمی - حقوقی مطالب با نویسندگان یا نویسندگان است و ماهنامه از انتشار مقالات منتشر شده در سایر نشریات و رسانه‌ها معذور می‌باشد.

vakharazm@kharazmi.ir

زیر نظر شورای سردبیری

دبیر اجرایی تحریریه: سینا قلیچ‌خانی

همکاران این شماره: علی ماندگار، مانلی

فخریان، ایلیا پیرولی، فروغ پدیده، فرزانه

قبادی، فرید دانشفر، مرجان قنادزاده

طراح جلد: طاهرا مرادی

گرافیک و صفحه‌آرایی: نادر قبله‌ای

ویراستار: شیدا محمدطاهر

امور دفتری: وحیده بهزادی

نشانی: میدان فرهنگ، بلوار فرهنگ، بین

خیابان ۲۲ و ۲۴ شرقی، پلاک ۱۸

تلفکس: ۰۲۱-۸۸۶۹۰۵۶۲

نشانی الکترونیک:

vakharazm@kharazmi.ir

ماهنامه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی
برای خانواده بزرگ شرکت سرمایه‌گذاری خوارزمی

شماره ۲۶ - اردیبهشت ۱۳۹۵

گره گشایی بهار

• دکتر حجت‌اله صیدی، مدیر عامل شرکت سرمایه‌گذاری خوارزمی

کوتاه‌ترین راه، همیشه بهترین راه نیست، به‌ویژه اگر مقصدی مهم و ارزشمند در پیش باشد. زمانی که پای مسئله‌ای مهم، حیاتی و مانند همیشه بغرنج به میان می‌آید که حل آن توان، تحمل و تامل زیادی می‌طلبد، یکی از کوتاه‌ترین راه‌ها، که از قضا آسان‌ترین نیز هست، پاک کردن صورت مسئله است و سپس کنج عافیت و آرامش گزیدن که الحمدلله ما اصلاً و اساساً مسئله‌ای نداریم. اما حقیقت آن است که مسیر موفقیت، گذر کوتاه و همواری نیست و از این روی توان و تدبیر ویژه‌ای طلب می‌کند.

مدیران و کارکنان گروه سرمایه‌گذاری خوارزمی درست از زمانی که برنامه راهبردی هفت ساله جهت ثروت‌آفرینی پایدار برای نسل‌ها را در آذرماه ۹۲ خورشیدی تدوین و رونمایی کردند، به‌خوبی می‌دانستند که رسیدن به اهداف این برنامه بلندپروازانه، کار سهلی نیست و چون از جنس عشق است، اگر در اول نیز آسان نماید، مشکل‌ها خواهد افتاد، بنابراین باید آستین همت بالا زد و به استقبال خطر رفت. به‌علاوه می‌دانستند که طبیعت دنیای کسب‌وکار و به‌ویژه سرمایه‌گذاری، چنین نیست که بتوان با حرکتی آرام و مستقیم به اهداف رسید. تمام شرکت‌هایی که در حوزه سرمایه‌گذاری پیشرفت‌های قابل توجه و به بیان معروف رشد سود و دارایی انفجاری داشته‌اند، یکی از عوامل برنده بودنشان خریدها و تملک‌های خاص، بزرگ و به‌موقع بوده است، و گرنه هیچ شرکتی در هیچ نقطه‌ای از جهان نمی‌تواند با کسب سود عادی از محل سود سهام تقسیمی که درصد قابل توجهی ندارد، یا سود حاصل از خرید و فروش روزانه سهام، دارایی‌ها و سود خود را ظرف چند سال، چند برابر کند، بلکه با تملک خاص و اقدام‌های اصلاحی و پیش‌برنده خاص است که می‌توان شرکت را وارد باشگاه بزرگان کرد.

چنین بود که گروه سرمایه‌گذاری خوارزمی به‌عنوان یکی از گام‌های مهم در راستای اجرای برنامه راهبردی، در اسفندماه ۹۲ اقدام به خرید نیروگاه منتظر قائم کرد، که به صورت مجموعه‌ای از دارایی‌های منقول و غیرمنقول بود. از آن‌جا که به دو نوبت مزایده برگزار شده از سوی فروشنده، پاسخ در خوری داده نشده بود، خوارزمی با شرایطی مطلوب، هم از نظر قیمت و هم شرایط پرداخت، نیروگاه را از آن خود ساخت و بلافاصله طرح تجاری‌سازی نیروگاه را تعریف کرد که هدف از آن، تبدیل نیروگاه از یک دارایی خدمت‌دهنده دولتی به یک واحد کسب‌وکار سودآور بود. اجزای مهم طرح تجاری‌سازی، شامل مواردی مانند افزایش راندمان نیروگاه، اصلاح نظام و ساختار فروش برق، تبدیل نیروگاه از دارایی به شرکت سهامی عام، ورود آن به بورس و اقدام‌هایی از این قبیل بود. با تبدیل نیروگاه به شرکت سهامی عام توسعه برق و انرژی سپهر و انتقال آن دارایی از دفاتر خوارزمی به دفاتر توسعه برق و انرژی سپهر، نظر و اعتقاد کارشناسی واحدهای مالی هر دو شرکت، ثبت کل ثمن معامله به میزان ۲۹ هزار میلیارد ریال به‌عنوان بهای تمام‌شده نیروگاه بود که هم مورد تایید کمیته‌های حسابرسی هر دو شرکت و حسابرسان مستقل بود و سازمان بورس نیز تمامی موارد مربوط را بر اساس همین روش ثبت، مورد پذیرش قرار داده بود و هم شواهد و مدارک پشتوانه ثبت مذکور از جمله قرارداد اولیه و الحاقیه آن و از همه مهم‌تر گزارش کارشناس رسمی در مقطع انتقال نیروگاه به توسعه برق و انرژی سپهر بر درستی ثبت پیش‌گفته مهر تایید می‌نهاد. ماه‌ها بعد، هنگام بررسی ورود توسعه برق و انرژی سپهر به فرابورس، روش عمل شرکت مورد سوال سازمان بورس قرار گرفت و شرکت نیز اقدام به ارائه استدلال‌های خود کرد که در نهایت، درست یک روز قبل از برگزاری مجمع مجدداً موضوع مورد تردید سازمان بورس واقع شد و این در حالی بود که نه‌تنها تمامی استدلال‌ها به بورس ارائه شده بود، بلکه به مدت یک سال و نیم و در مقاطع مهمی از جمله افزایش سرمایه و صورت‌های مالی میان‌دوره‌ای تهیه‌شده بر اساس این روش، از طرف سازمان بورس مورد تایید قرار گرفته بود. درست به همین دلیل هم، سازمان بورس با ثبت صورت‌جلسه مجمع سال ۹۴ که تصویب صورت‌های مالی از مهم‌ترین مفاد آن بود، موافقت کرد. اما در کمال شگفتی ملاحظه شد که نماد سهم هم‌چنان بسته ماند و اعتراض‌های شرکت به جایی نرسید و تنها از شرکت خواسته شد که صورت‌های مالی خود را بر مبنای مبلغ ۱۶ هزار میلیارد ریال به‌عنوان بهای تمام‌شده نیروگاه تعدیل کند. بدیهی بود که شرکت به دلیل صیانت از حقوق سهام‌داران و انعکاس درست و شفاف ارزش نیروگاه، خواسته برخی از کارشناسان محترم بورس را که خالی از اشکال نیز نبود، نپذیرد و استدلال‌های حرفه‌ای خود برای نحوه عمل حسابداری و گزارشگری مالی را ارائه کند. به دلیل عدم پذیرش استدلال‌های متعدد شکلی و محتوایی شرکت از طرف بخشی از همکاران ارجمند سازمان بورس، موضوع بر اساس تصمیم سازمان بورس، از آذرماه سال گذشته تا اسفندماه در سه کمیته تخصصی مورد بررسی قرار گرفت که در برخی از آن‌ها نیز شرکت استدلال‌ها و نحوه قضاوت خود را مبنی بر صحت صورت‌های مالی ارائه کرد و به همین دلیل در هیچ کدام از کمیته‌های حرفه‌ای که از افراد صاحب‌نام و خبره گزارشگری مالی تشکیل شده‌اند، اجماع حاصل نشد و بین اعضا، مانند هر موضوع تخصصی و حرفه‌ای دیگری، اختلاف نظر بروز کرد که این موضوع در نامه‌اواخر اسفندماه سازمان به شرکت و هم‌چنین در متن رأی جامعه حسابداران رسمی نیز که به لحاظ صلاحیتی بر عملکرد حسابرس متمرکز است، به‌صراحت بیان شده است.

متن اظهار نظر جامعه حسابداران رسمی که به مطالب و روش‌های گوناگونی اشاره داشته و روش حسابداری خاصی را مورد تاکید قرار نمی‌دهد، نشان‌دهنده آن است که استدلال‌های شرکت و نحوه عمل حسابداری آن نادرست نبوده، اگرچه مواردی از نظر کارشناسان محترم سازمان بورس نیز مورد تایید بخش‌هایی از داوران کنندگان قرار گرفته است، زیرا استاندارد حسابداری صریح و کاملاً مرتبطی با ماهیت معامله نیروگاه و اقدامات انجام‌شده در آن وجود نداشته و روش عمل شرکت نیز بر اساس قضاوت حرفه‌ای متخصصان مالی شرکت، روشی نوین و منحصر به فرد بود. از این روی شرکت که از ابتدا در پی دست‌یابی به ارزش منصفانه به‌عنوان مبنایی قابل اتکا بوده، در دو روز پایانی سال گذشته و به محض دریافت نظر جامعه و به استناد ظرفیت‌های موجود در استانداردهای حسابداری اقدام به تعدیل ارزش ثبت‌شده و تهیه صورت‌های مالی جدید بر اساس ارزش فعلی وجوه آتی کرد که پس از هماهنگی با بانک محترم صادرات که در مقام فروشنده و طرف امضای الحاقیه‌ها قرار داشت، گزارش مالی میان‌دوره‌ای را در هفته دوم فروردین سال جاری به سازمان بورس ارائه داد و اکنون همگان منتظرند تا اظهار نظر حسابرس در این خصوص منتشر شود تا با قرار گرفتن آن‌ها در سامانه کدال، نماد سهم باز شود.

می‌شد قدم در این راه شش ماهه نگذاشت و با پذیرش نظر سازمان بورس در ابتدای امر، نماد سهم را بسیار زودتر باز کرد و زیان ناشی از افت ارزش و هم‌چنین کاهش چشم‌گیر سود را نیز تحمل کرد. اما وظیفه امانت‌داری، خاص و کم‌نظیر بودن معامله و نبود وحدت نظر برای ارائه راهی جایگزین و منصفانه‌تر، مانع از آن شد که مدیریت با عافیت‌طلبی به تمکین محض تن دهد. قابل تصور است که در این صورت گروهی از سهام‌داران ارجمند، با نارضایتی، اقدام به فروش سهام خود با قیمت‌هایی به مراتب نازل کرده و طبق آن چه در بازار سرمایه متعارف است، از سهام‌داری خوارزمی خارج می‌شدند و دیگر کاری با شرکت و افت و خیزهایش نداشتند. اما منافع عمومی شرکت و عموم سهام‌داران چه می‌شد؟ شاید نه سازمان بورس و نه شرکت پیش‌بینی نمی‌کردند که کار بسته بودن نماد به این درازا بکشد، اما طبیعی بود که تا تمامی مسائل برای سازمان بورس که البته بسیار سخت‌گیرانه‌تر از موارد مشابه برخورد می‌کرد، روشن نشود، نماد بسته بماند. از این روی شرکت با دقت و احتیاط تمام، تمامی اطلاعات و استدلال‌های مربوط را به‌طور شفاف تهیه و ارائه کرد تا نه خللی در فرآیند نظارت بورس وارد شود و نه شرکت با این دارایی عظیم و ارزشمندش دچار مشکلی پایدار گردد. اکنون، بنا به اظهار مدیران محترم سازمان بورس و اوراق بهادار تنها مدرک باقی‌مانده، گزارش حسابرس مستقل در خصوص صورت‌های مالی میان‌دوره‌ای است، که آن هم زمان زیادی نخواهد برد.

می‌توان خدای رحمان را شاکر بود که هم توفیق صبر و آرامش و دقت داد تا با وجود فشارهای مختلفی که از سوی بخشی از سهام‌داران وجود داشت، شرکت بتواند بر وسوسه کوتاه آمدن و به خانه اول برگشتن، صرفاً برای رضایت مقطعی بخشی از سهام‌داران ارجمند، فائق آید و نه کوتاه‌ترین، که درست‌ترین راه را انتخاب کند و هم ارزش منصفانه قابل اتکایی برای بزرگ‌ترین دارایی گروه خوارزمی محاسبه شد تا گروه هم‌چنان در مسیر ارزش‌آفرینی و پیشرفت و تعالی گام‌هایی استوار بردارد و از نامهربانی‌ها و قضاوت‌های شتاب‌زده نرنجد که گفته‌اند:

وفا کنیم و ملامت کشیم و خوش باشیم
که در طریقت ما کافری است رنجیدن

وفاق ملی؛ برای خروج از رکود اقتصادی

سال ۹۵ بعد از اتمام تعطیلات نوروز با نگاه ویژه کارشناسان اقتصادی به عنوان اقتصاد مقاومتی آغاز شد. تقریباً چند روز بعد از سیزدهم فروردین ماه کارشناسان اقتصادی هر کدام به نوعی شروع به تحلیل اقتصاد مقاومتی کردند. در این راستا دانشگاه علامه طباطبایی در ۱۶ فروردین ماه، یعنی تنها سه روز بعد از تعطیلات نوروز، اولین نشست از سلسله نشست‌های بحران توسعه ملی، برنامه ششم و اقتصاد مقاومتی را برگزار کرد. این نشست از سوی رسانه‌ها و کارشناسان اقتصادی مورد استقبال قرار گرفت. فرشاد مومنی، صاحب‌نظر اقتصادی در این نشست سخنان مشروحه در مورد اقتصاد مقاومتی مطرح کرد. در ادامه برشی از سخنان این استاد اقتصاد تدوین شده است که می‌تواند تا حدی در روشن کردن زوایای مفهوم اقتصاد مقاومتی موثر باشد.

مقاومت در برابر کدام یک از شوک‌های برون‌زا صورت می‌گیرد، زیرا هر کدام از آن‌ها تمهیدات خاص خود را می‌طلبند.

● تجربه کشورهای صنعتی که فقط بر منتخبی از شوک‌های برون‌زا متمرکز شده‌اند، به هیچ وجه برای ایران کافی نیست. به عقیده من تجربه فاجعه‌آمیز شوک نرخ ارز و حامل‌های انرژی باید از زاویه تضعیف شدید بخش بزرگی از توان مقاومت اقتصاد و جامعه ایران مورد ارزیابی کارشناسی قرار بگیرد.

● اگر قرار باشد اقتصاد مقاومتی به معنای دقیق کلمه دنبال شود، باید قابلیت پیش‌بینی‌پذیری را بالا ببریم و در کلی‌ترین سطح باید یک نظم اقتصادی و اجتماعی پاسخ‌گو بسازیم.

● تمهیدات لازم که باید برای ارتقای توان مقاومت اقتصاد ملی از منظر سطح توسعه به‌طور جدی در دستور کار قرار گیرد، به سه دسته تقسیم می‌شود:

● ایجاد تغییرات نهادی که در آن فرآیندهای تصمیم‌گیری و تخصیص منابع سه قابلیت علم‌محوری، قانون‌محوری و

برنامه‌محوری را پیدا کنند.

شفافیت

● افزایش مشارکت شهروندان به صورت موثر و ثمربخش در سیاست و اقتصاد

● یکی از شیوه‌هایی که در چند هفته اخیر از جانب صاحبان برخی تفکرات در راستای

دستکاری اقتصاد مقاومتی در پیش

گرفته شده، القای این مطلب است

که گویی مسئول برپایی اقتصاد

مقاومتی فقط قوه مجریه است! این

یک برخورد شتابزده و یک‌سویه

نسبت به منافع ملی و اقتصاد مقاومتی

است.

● در شرایط حاضر که یکی از نگران‌کننده‌ترین

اوضاع اقتصادی را تجربه می‌کنیم، کانون اصلی

کاهش چشم‌گیر توان مقاومت اقتصاد ملی در کشور

قاعده‌گذاری‌هایی است که برآیند آن‌ها به صورت

نهادهای کج‌کارکرد ظاهر شده است. برطرف کردن این

کج‌کارکردی‌های نهادی مسئولیت‌های زیادی بر دوش قوه

مقتنه قرار می‌دهد.

● برخی از پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهد در سال ۲۰۱۷ بحرانی

در حد استاندارد بحران ۱۹۹۷ اتفاق می‌افتد که اگر در حال

حاضر خردمندانه و هوشمندانه برخورد کنیم، می‌تواند فرصتی

خارق‌العاده برای اقتصاد ایران محسوب شود. اما در غیر این

صورت هزینه‌های آن گریبان جامعه را خواهد گرفت. اگر فهم

جامع‌تری از اقتصاد مقاومتی داشته باشیم، آمادگی لازم برای

مقابله با بحران‌ها را خواهیم داشت.

● برای ایجاد یک فهم همگانی و ثمربخش از اقتصاد مقاومتی و مبنا قرار گرفتن آن برای اقدامات و برنامه‌ها باید مواضع و حساسیت‌های خود را در این زمینه مشخص کنیم.

● اگر فهم جامع‌تری از اقتصاد مقاومتی داشته باشیم، آمادگی لازم برای مقابله با بحران‌ها را خواهیم داشت.

● سیاست‌های بی‌ثبات‌ساز که از سال ۸۴ در دستور کار مدیریت اقتصادی و مدیریت توسعه کشور قرار گرفت، باعث شده میزان خروج سرمایه ثبت‌شده از کشور در سال ۸۹، معادل ۱۲۵ برابر سال ۸۳ باشد. اما اگر درک درستی از اقتصاد مقاومتی ایجاد شود، سرنوشت متفاوتی برای کشور رقم می‌خورد.

● کشورهای صنعتی با سه نمونه از مهم‌ترین شوک‌های درون‌زا مواجه هستند که عبارت‌اند از: شوک‌های مربوط به تغییرات سریع و پی‌درپی در دستاوردهای علوم و فناوری، شوک‌های مربوط به محیط زیست، شوک‌های مربوط به بازارهای مالی جهانی شده.

● اقتصاد کشور ما علاوه بر درگیر بودن با سه شوک برون‌زای ذکر شده با آسیب‌پذیری‌های شدیدی که مدیریت توسعه ملی در ایران نسبت

به نوسانات قیمت نفت دارد نیز روبه‌روست.

● نکته کلیدی این است که مواجهه با

هر کدام از این شوک‌های برون‌زا نیاز به

اتخاذ تدابیر و تمهیدات و لوازم نرم‌افزاری

و سخت‌افزاری متناسب خود را دارد

که یکی از حیاتی‌ترین آن‌ها که باید

در سطح مدیریت عالی توسعه ملی

در مورد آن تصمیم‌گیری شود،

اولویت‌گذاری در زمینه کانون‌هایی

است که در مقابل شوک‌های برون‌زا

آسیب‌پذیری بیشتری دارند.

● تجربه تحریم‌ها نشان داد که ایران

علاوه بر آسیب‌پذیری در برابر شوک

برون‌زای ناشی از نوسانات قیمت نفت،

آسیب‌پذیری بیشتری در برابر شوک ناشی

از تحریم دارد.

● گویی بخش‌هایی ترجیح می‌دهند قدرت‌های

جهانی را برای اعمال دوباره تحریم‌ها تحریک

کنند. در صورتی که عقلانیت ایجاب می‌کند

آمادگی لازم در سطح ملی برای به حداکثر

رساندن فرصت‌ها و کاهش تهدیدها ایجاد

شود. در غیر این صورت، این نوع اقدامات

تحریک‌آمیز نسبتی با مصالح ملی و امنیت ملی

و اقتصاد مقاومتی ندارد.

● محور اصلی اقتصاد مقاومتی تغییر است. باید

مشخص کنیم که برنامه‌ریزی برای افزایش توان

اقتصاد مقاومتی؛ قطب‌نمای توسعه ملی

در نام‌گذاری روی سال جایگاه ویژه‌ای داشته‌اند و در واقع جهت‌گیری سیاست‌گذاری‌های کلی روی برنامه‌ها و اجرای آن‌ها را مشخص کرده‌اند. به دیگر سخن می‌توان گفت که از منظر سیاست‌گذاری‌های کلی توجه به ضرورت‌های اقتصادی همواره وجود داشته است و با شناسه قرار دادن نیازهای اقتصادی کشور در آغاز سال به نوعی این مسئله تبیین شده است که مدیران اجرایی در همه حوزه‌ها و دستگاه‌های تصمیم‌ساز و تصمیم‌گیر باید مسیر اجرا و دستیابی به اهداف آن سیاست کلی اقتصادی را فراهم کنند. اما یک پله پایین‌تر از سیاست‌گذاری برای نظام به نظر می‌رسد در حوزه اجرا طی سال‌های گذشته، مخصوصاً در یک دهه گذشته، هنوز توفیق چندانی در دستیابی به اهداف اقتصادی به دست نیامده است. در سال جاری نیز با ارزیابی موقعیت اقتصادی کشور و جغرافیای اقتصادی جهان، اقتصاد مقاومتی همراه با اقدام و عمل یعنی به دور از شعارزدگی، سیاست اصلی (برای دستیابی به سقف قابل تاملی از توسعه در سال ۹۵) معرفی شده است. اما در حوزه عمل چگونه می‌توان هدف‌گذاری و حرکت کرد تا در انتهای سال و در ارزیابی میزان دستیابی به سیاست کلی توسعه کشور، نتایج قابل ملاحظه‌ای به دست آید. الف) در نخستین قدم و با ارزیابی شرایط اجتماعی کشور به نظر می‌رسد مدیران، برنامه‌ریزان و درکل مسئولان اجرایی باید راهبردی را طراحی و تدوین کنند که بر اساس آن یک خواست یا درخواست عمومی برای اجرای سیاستی که در ابتدای سال با عنوان سیاست کلی کشور معرفی شده است، به مقصد و نقطه‌ای روشن برسد. به عبارت دیگر وقتی یک هدف مشخص می‌شود تا همه ارگان‌های اجرایی و دست‌اندرکاران اقتصادی زمینه اجرا و توفیق در اجرای آن را فراهم کنند، این به معنای آن است که سایر گروه‌های شهروندی وظیفه‌ای در تسهیل اجرای آن ندارند. دقیقاً یکی از بزرگ‌ترین مشکلات کشور برای توسعه، این است که بدنه

طی چند سال گذشته مرسوم شده است که از سوی رهبر معظم انقلاب یک سال با عنوان و شناسه مشخصی، آغاز می‌شود و با همان عنوان به انتها می‌رسد. در سال ۹۵ نیز بر اساس همین رسم چندساله، رهبر معظم انقلاب سال جاری را سال «اقتصاد مقاومتی؛ اقدام و عمل» نام نهادند. در جدول زیر عنوان سال‌های مختلف از سال ۱۳۷۳ تا سال ۱۳۹۵ آمده است و می‌توان به وضوح دید، سال جاری نخستین سالی نیست که رهبر معظم انقلاب یک عنوان اقتصادی برای نام‌گذاری روی سال انتخاب کرده‌اند.

سال	نام سال
۱۳۷۳	وجدان کاری و انضباط اجتماعی
۱۳۷۴	انضباط اقتصادی و مالی
۱۳۷۵	کار سازنده
۱۳۷۶	صرفه‌جویی
۱۳۷۷	صرفه‌جویی
۱۳۷۸	امام خمینی قدس سره
۱۳۷۹	امیرالمومنین، علی بن ابیطالب (ع)
۱۳۸۰	اقتدار ملی و اشتغال‌آفرینی
۱۳۸۱	عزت و افتخار حسینی
۱۳۸۲	نهضت خدمت‌گزاری
۱۳۸۳	پاسخ‌گویی سه قوه به ملت ایران
۱۳۸۴	هم‌بستگی ملی و مشارکت عمومی
۱۳۸۵	پیامبر اعظم (ص)
۱۳۸۶	اتحاد ملی و انسجام اسلامی
۱۳۸۷	نوآوری و شکوفایی
۱۳۸۸	اصلاح الگوی مصرف
۱۳۸۹	همت مضاعف و کار مضاعف
۱۳۹۰	جهاد اقتصادی
۱۳۹۱	تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی
۱۳۹۲	حماسه سیاسی و حماسه اقتصادی
۱۳۹۳	اقتصاد و فرهنگ، با عزم ملی و مدیریت جهادی
۱۳۹۴	دولت و ملت، هم‌دلی و هم‌زبانی
۱۳۹۵	اقتصاد مقاومتی؛ اقدام و عمل

در سال‌های قبل و در چند نوبت مفاهیمی نظیر تولید، اشتغال، مصرف و...

عمومی مردم به نظر می‌رسد با بی‌تفاوتی به اهداف و سیاست‌گذاری‌ها و اجرای آن نگاه می‌کنند. این بی‌تفاوتی به معنای آن است که بدنه اجتماعی در ایران در کنار عوامل اجرایی سهم مشخصی در بهینه‌سازی شرایط توسعه کشور داشته باشد. این‌گونه به نظر می‌رسد که در چندین سال گذشته بخش بزرگی از مردم به جای آن که خود را صاحب حق و وظیفه در روند اصلاح امور اقتصادی بدانند، در حاشیه اتفاقات اقتصادی نشسته‌اند و بعضاً تنها با استفاده از نوسان‌های اقتصادی سودی به دست می‌آورند. در سال‌های گذشته و بعد از سال ۸۴ نوع سیاست‌گذاری‌های اقتصادی و نگرانی از فردای معیشت و اقتصاد کشور، این رفتار را تشویق کرد. مثلاً بارها در این سال‌ها دیده شد که اقتصاد کشور به سرمایه‌گذاری‌های مردمی نیاز دارد و تولید محتاج بالا رفتن شاخص در بازار سرمایه است. اما بخشی از مردم بی‌تفاوت نسبت به همه این شرایط در چهارراه استانبول به خرید و فروش دلار و ارزهای دیگر می‌پرداختند. در حال حاضر باید همه به این درک برسند که اقتصاد مقاومتی برای پیروز شدن نیازمند خواست و اجرای عمومی است و تنها یک ارگان وظیفه اجرای آن را بر عهده ندارد. این امر مستلزم بالا بردن سطح اعتماد در جامعه از سوی دولت و سایر نهادهای حاکمیتی است. باید در سال ۹۵ این برنامه وجود داشته باشد.

ب) فارغ از ضرورت توجه به محتوای واقعی اقتصاد مقاومتی، می‌توان با قاطعیت گفت که سیاست‌بازی و اتکا به رفتار غیرمدنی از سوی هر فرد، بنگاه و نهادی می‌تواند مسیر حرکت این پدیده را با مشکل مواجه کند. سیاست‌بازی آفت هر نوع برنامه و ایده‌ای در اقتصاد محسوب می‌شود. اقتصاد مقاومتی نیز از آن روی که حتماً چهره و تصویری مقاومت‌گونه در مقابل ناملایمات اقتصادی دارد، بدون شک می‌تواند در برابر سیاست‌بازی و رفتارهای غیرمدنی به شدت آسیب ببیند. برای همین باید

در قدم نخست برنامه‌ای برای مقابله با سیاست‌بازی و برخوردهای سیاسی با اقدامات اقتصادی انجام شود. در مرحله نخست سه قوه مجریه و مقننه و قضاییه باید به این باور برسند که دست‌یابی و تعریف چهارچوبی برای اقتصاد مقاومتی در حیطه وظایف همه آنهاست. به نظر می‌رسد در کنار هم‌افزایی قوای سه‌گانه برای تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی باید هسته‌های متشکل از بخش خصوصی (به‌عنوان یک نهاد بی‌طرف در عرصه سیاسی و تنها مدافع اقتصاد نتیجه‌گرا و مولد) شکل بگیرد که ضمانت اجرا و عمل نیز داشته باشد، تا بتواند موانع پیش‌روی در مسیر توسعه اقتصادی را معرفی کند. البته تن دادن به این پیشنهاد مستلزم آن است که همه بتوانند این واقعیت را درک کنند که توسعه در ایران یکی از بدترین روزهای خود را تجربه می‌کند و برای عبور از بحران‌ها، هر فرد، گروه و شبکه‌ای باید به وظیفه خود برای رهایی از بحران آگاهی یابد. ج) برخورد با فساد و رانت به‌طور حتم نخستین قدم در حوزه اجرا برای جامعه عمل پوشاندن به اقتصاد مقاومتی محسوب می‌شود. همان‌طور که گفته شد، اگر بشود بخش خصوصی را به‌عنوان نماینده اصلی مردم در جریان اقتصاد، ناظر بر اجرای اصلاحات اقتصادی کرد، یا از رسانه‌ها به‌عنوان ابزاری که می‌توانند و صاحب این اختیار هستند تا ناهنجاری‌ها را گزارش کنند، استفاده کرد، حتماً قدم بزرگی در مبارزه با فساد برداشته شده است. اکنون اگر فقط اخبار رسمی ملاک باشد، به‌خوبی می‌توان دید که فساد مثل موربانه بخش بزرگی از پایه‌های توسعه را در کشور جویده است. البته حتماً فساد مشخص‌کننده و معرف ناهنجاری‌های مالی نیست. یکی دیگر از نشانه‌های فساد استفاده از نیروهای ناکارآمد و فاقد تعهد عقلانی در مسیر پیشرفت است. یعنی اگر برداشت غیرقانونی منابع می‌تواند فساد محسوب شود، استفاده از نیروهای فاقد مهارت و توانایی آن در سطح تصمیم‌سازی می‌تواند فساد بزرگ‌تر محسوب شود. تجربه نیز ثابت کرده است که فساد مالی نتیجه حکمرانی ناتوان‌ها در حوزه‌های اقتصادی و اجتماعی است. به تعبیری دیگر، باید رانت را هم در دسترسی به منابع مالی و هم در تزریق آدم‌های ناتوان به مشاغل حساس کور کرد.

د) تولید و بازار سرمایه دو قطب اصلی در هر اقتصادی محسوب می‌شوند، که دوره کردن اقتصاد ایران طی سال‌های گذشته نشان می‌دهد عدم کارایی این دو مولفه در واقع زیربنای همه کجی‌های اقتصادی را شکل می‌دهد. هجوم واردات و رشد شدید مصرف‌گرایی در کشور طی سال‌های ۸۴ تا ۹۲ به‌طور حتم نتیجه قطعی و مستقیم رفتاری بود که با تولید شد و از سوی دیگر ناکارآمدی و فساد که سیاست‌ها و مناسبات بانکی را نیز پر کرد، نتیجه نهایی فقدان توجه به بازار سرمایه محسوب می‌شود. برای همین بدون شک در ارزیابی و واکاوی اقتصادی مقاومتی قبل از پرداختن به نقش هر حوزه‌ای در بهبود اقتصادی باید به این باور رسید که تولید و بازار سرمایه محور و محرک اصلی هر اصلاحی در اقتصاد محسوب می‌شوند. کشورهای توسعه‌یافته نیز با تجربه‌هایی که از الگوهای خود بر جای گذاشته‌اند، این ادعا را تایید می‌کنند. بنابراین نمی‌توان به اقتصاد مقاومتی فکر کرد، آن وقت به‌طور مشخص برنامه‌ای برای خروج از پیله روزمرگی تولید و بازار سرمایه نداشت. ضرورت این مسئله در شرایط فعلی و بعد از برجام که سرمایه‌گذاران خارجی نیز ایران را به‌عنوان یکی از اهداف کوچاندن سرمایه‌های خود تعیین کرده‌اند، بیش از هر زمان دیگری احساس می‌شود. برای این منظور بهترین کار شکل دادن به هسته‌ای متشکل از بنگاه‌های سرمایه‌گذاری در ایران و هم‌چنین تشکلهای تولیدی است. همان‌طور که پیش از این گفته شد که برای برخورد با موانع بزرگ رسیدن به اهداف اقتصاد مقاومتی نظیر فساد، باید بخش خصوصی را ناظم کرد و به او ضمانت اجرایی در شناسایی ناهنجاری‌های اقتصادی داد، در این‌جا نیز می‌توان گفت که تصمیم‌سازی‌های هسته سرمایه‌گذاران و تولیدکنندگان برای تسهیل مسیر تولید و بازار سرمایه باید با ضمانت اجرایی همراه باشد.

نگاهی به سال ۱۳۹۴ و مسیر پیش
رو در سال ۱۳۹۵

وقتی که تورم عقب نشست و گفت و گو پیروز شد

تورم در اقتصاد ما رشد شدیدی داشته است، پیش از آن ناکارآمدی‌های مدیریتی خود را به‌وضوح نشان داده‌اند و پس از آن تقریباً همه حوزه‌های کلان و مولد اقتصادی نیز آسیب‌های جدی را تجربه کرده‌اند. این ادعا از اوایل دهه ۷۰ که تورم به ۴۹٫۵ درصد رسید، تا سال ۹۱ که باز هم تورم تمایل زیادی برای رسیدن به ۴۰ درصد داشت، همواره قابل مشاهده بوده است. در سال ۹۴ اما ورق تا حد زیادی برگشت و تورم بعد از دو سال عملیات اصلاحی در حوزه اقتصاد به ۱۰ درصد نزدیک شد. برای نخستین بار در شهریور سال ۹۴ زمزمه کاهش تورم با سروصدای زیادی در رسانه‌ها شنیده شد. نمودار ۱ نشان می‌دهد که از شهریور سال ۹۳ تا شهریور سال ۹۴ چگونه نرخ تورم روند کاهنده را پشت سر گذاشته است.

بعد از شهریور و در واقع در نیمه دوم سال ۹۴ تورم به یکی از اصلی‌ترین نمونه‌های تبلیغاتی دولت تبدیل شد. چون هر ماه خبر می‌رسید که نرخ تورم باز هم کاهش مجددی را تجربه کرده است. در بهمن ماه مرکز آمار میانگین نرخ تورم در مناطق شهری را ۱۱٫۸ درصد و تورم نقطه به نقطه را ۸٫۹ درصد اعلام کرد. این نرخ نسبت به دی ماه سال ۹۳ معادل ۰٫۴ درصد کاهش نشان می‌داد. دولت سال ۹۴ را با وعده تکریمی شدن نرخ تورم در سال ۹۵ به پایان رساند. این اتفاق در شرایطی رخ می‌داد که طی چند سال گذشته تورم در واقع دمار از روزگار اقتصاد ایران در آورده بود و عملی شدن وعده دولت در انتخابات ۹۲ به نوعی یک پیروزی سیاسی با محتوای اقتصادی تلقی می‌شد. به عبارتی، تورم در اقتصاد ایران طی سال‌های گذشته نشانه‌ای بود برای هدر دادن درآمدهای نفتی، رشد شدید نقدینگی غیرمولد و نبود توانایی مدیریتی برای کنترل نوسان‌های شدید و نامطلوب اقتصادی. بر همین اساس می‌توان گفت که در سال ۹۴ با قرار گرفتن نرخ تورم در مرز ۱۰ درصد دولت توانست خود را بر مبنای یکی از اصلی‌ترین شعارهای انتخاباتی‌اش بیمه کند.

در نمودار ۲ و ارزیابی نرخ تورم در سال‌های بعد از انقلاب به‌خوبی مشخص است که

سال ۹۴ هم گذشت تا روزشمار ایران یکی از سال‌های پرافتوخیز را برای تاریخ به یادگار بگذارد. البته طی سال‌های گذشته حتماً همه شهروندان عادت کرده‌اند تا سال‌هایی با نوسان بالای اخبار و اتفاقات متعدد در همه حوزه‌های سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی را تجربه کنند. اما می‌توان به جرئت گفت که سال ۱۳۹۴ تفاوتی بزرگ حداقل با یک دهه گذشته داشت و آن هم چیزی نیست جز بازگشت امید به فضای توسعه کشور که توانست تقریباً نگاه همه شهروندان را نسبت به آینده تغییر دهد. از این منظر می‌توان در ابتدای سال ۹۵ مدعی شد که به‌طور حتم روزهای زیادی از سال ۹۴ در ذهن مردم باقی می‌ماند؛ روزهایی که بستر سال ۹۵ را شکل خواهند داد. در این گزارش نیز سعی شده است تا به‌طور خلاصه از روی چند اتفاق مهم و تاثیرگذار سال ۹۴ عبور شود. این اتفاقات ریشه‌اش در سال ۹۴ است، ولی سال ۹۵ را نیز تحت تاثیر قرار می‌دهد. به نوعی که با تحلیل آن‌ها، برخی موسسه‌های تحقیقاتی توانسته‌اند تصویری از موقعیت احتمالی شاخص‌های اقتصادی در سال ۹۵ ارائه دهند. فعالان اقتصادی به‌طور قطع نباید بدون آن که شرایط اقتصادی سال ۹۴ را زیرورو کرده باشند، برای سال مالی ۹۵ برنامه‌ریزی کنند.

سناریوی تورم و ماجرای رکود

تورم آشناترین نام برای مردم ایران است، به‌خصوص در چند سال گذشته که همواره و در هر لحظه وجودش را در کوچک‌ترین و بزرگ‌ترین مراودات اقتصادی خود تجربه کردند. تحلیل‌گران اقتصادی بر این باورند که هر چند تورم شناسه قیمت و گرانی بهای کالاها و خدمات مصرفی است، ولی هر وقت نوسانش از استاندارد مشخص و پذیرفته‌شده‌ای فراتر می‌رود، همه حوزه‌های اقتصادی را تحت تاثیر قرار می‌دهد. این اظهار نظر کارشناسی در شرایط امروز تقریباً تجربه‌ای تکراری برای اقتصاد ایران محسوب می‌شود، چون هر وقت

نرخ تورم در سال‌های بعد از انقلاب (نمودار ۲)

جدول نرخ تورم از شهریور ۹۳ تا شهریور ۹۴ (نمودار ۱)

در سال ۹۴ نرخ تورم چه مسیری را حداقل در چند سال گذشته طی کرده است تا به مرز تک‌رقمی نزدیک شود. تنها مسئله‌ای که در مقابل کاهش نرخ تورم همواره از سوی برخی از فعالان و کارشناسان اقتصادی مطرح می‌شد، عدم درک عینی کاهش تورم در سید معیشت و کارنامه خرج ماهانه خانوار بود. به‌طور طبیعی بعد از رشد قیمت‌ها و شکل گرفتن حباب قیمت‌ها در فضایی با ضعف شدید مدیریت‌های اقتصادی طی سال‌های گذشته، کاهش تورم بیشتر از آن‌که با کاهش قیمت‌ها همراه باشد، با ثبات و عدم افزایش قیمت‌ها همراه بود. کارشناسان اقتصادی اما یکی از اصلی‌ترین دلایل عدم همراهی قیمت‌ها با کاهش تورم را ناشی از وجود ضعف و بیماری در بدن اقتصاد ایران دانستند. چند ماه پیش یک کارشناس اقتصادی مطرح کرده بود که ریشه بسیاری از این اتفاقات در گسترده شدن رکود است. هر چند شاید بیماری رکود به خیلی از علایم ناخوشایند اقتصادی مربوط نباشد، اما به گونه‌ای عمل می‌کند که انواع بیماری‌ها در بدن اقتصاد فراگیر می‌شود. رکود به‌طور حتم نقطه ضعف بزرگی در اقتصاد سال ۹۴ محسوب می‌شود. در این سال دولت یازدهم سعی کرد که با بسته‌های خروج از رکود این غائله را ختم به خیر کند، اما در نهایت آن‌طور که باید، رکود از اقتصاد ایران نرفته بود. چنین وضعی در تحلیل‌های اقتصادی طبیعی ارزیابی شده است. هشت سال در اقتصاد ایران فعالیت‌های مولد، سرمایه‌گذاری‌های صنعتی و کارکرد بنگاه‌های سرمایه‌گذاری با مشکلات عدیده‌ای همراه بوده است که به‌خاطر آن رکود در اقتصاد کشور نهادینه شده است. دولت یازدهم به دلیل شدت گرفتن ضعف و بیماری‌های ساختاری ترجیح داد که رکود و سایر ناخوشی‌های اقتصادی را از طریق ترمیم دیپلماسی و پایان تحریم‌های تحمیلی بهبود بخشد و در این مسیر نیز پیروزی بزرگی به دست آمد؛ یک پیروزی که توانست سال ۹۴ را ماندگار کند. بر همین اساس سرمایه‌گذاران داخلی و فعالان اقتصادی باید در انتظار خروج از رکود در سال ۹۵ باشند.

لغو تحریم‌های تحمیلی و پیروزی در مذاکرات هسته‌ای

روزی که برجام به‌اجرا درآمد، درست در کنار آتش جنگی که به‌واسطه حضور تروریست‌های داعش در خاورمیانه، در عراق و سوریه و برخی کشورهای دیگر زبانه می‌کشید، برخی کشورهای دنیا پیروزی سخن گفتن، گفت‌وگو و اندیشه بر خشونت را تبریک گفتند. از فرادای این روز موج درخواست سرمایه‌گذاران خارجی به ایران شدت گرفت. در آخرین روزهای سال ۹۴ خودروسازان مطرح جهانی برای حضور در ایران روی دست یکدیگر می‌زدند. در چهارم اسفند ماه اعلام شد که تا شش روز دیگر ۱۶ غول خودروساز جهانی به ایران می‌آیند. خودروسازان بزرگ جهان با برندهایی همچون فیات، فولکس واگن، بنز، رنو، پژو، مزدا، ولوو، ایسوزو، سوزوکی، فورد، تویوتا، آئودی و مان (man) قرار بود به ایران بیایند تا در سومین همایش بین‌المللی صنعت خودرو ایران حضور پیدا کنند. در سومین همایش بین‌المللی صنعت خودرو ایران در اسفند ماه، بیش از ۵۰۰ شرکت‌کننده خارجی و ۱۲۱ شرکت خارجی برای حضور اعلام آمادگی کرده بودند. این یک رکورد تاریخی برای صنعت خودرو کشور در مراد به با غول‌های جهانی خودروسازی محسوب می‌شد. پژو و رنو که پیش از آن تقریباً برای حضور خود در ایران هر کاری که می‌شد، انجام داده بودند. حضور ۲۰۰ سرمایه‌گذار خارجی در بورس تهران و در سال ۹۴ خبر دیگری بود که در اواخر بهمن توانست موجب خرسندی بسیاری از فعالان اقتصادی شود. البته قبل از اعلام لغو تحریم‌های ایران و در واقع بعد از پایان مذاکرات در کوبورگ سرمایه‌گذاران برای حضور در ایران تعجیل داشتند، که البته بعد از لغو تحریم‌ها تعجیل شتاب بیشتری گرفت.

سفرهای رئیس جمهوری به ایتالیا و فرانسه

همه چیز بعد از توافق هسته‌ای با سرعت گذشت. روزی که اعلام شد ایرانی‌ها با شش کشور قدرتمند جهان در کوبورگ به توافق رسیدند و شتابی که در آمدن سرمایه‌گذاران خارجی شکل گرفت، فاصله‌اش تا زمان اجرای برجام و لغو تحریم‌ها و همین‌طور تا سفر رئیس جمهوری به ایتالیا و فرانسه آن‌قدر همه چیز با سرعت گذشت که رسانه‌های معتبر جهانی نمی‌توانستند دقیق به آن‌ها برسند. برجام در ۲۷ دی ماه اجرا و تحریم‌ها لغو شد و رئیس جمهوری یک هفته بعد یعنی در پنجم بهمن ماه در فرودگاه ایتالیا بود تا یکی از بزرگ‌ترین سفرهای سیاسی-اقتصادی جمهوری اسلامی را به نام خود ثبت کند. آن هم بعد از چند سال نداشتن ارتباط مستقیم با کشورهای بزرگ اقتصادی. حسن روحانی دو روز در ایتالیا بود و بعد از آن به فرانسه رفت. رئیس جمهوری با همراهی یک هیئت بزرگ اقتصادی ۱۲۰ نفره، پس از دیدار با چند صد نفر از صاحبان صنایع، بازرگانان و سرمایه‌گذاران ایتالیا، قراردادهایی به ارزش بیش از ۱۸ میلیارد دلار امضا

کرد. گفته می‌شود که حجم مهمی از قراردادهای مربوط به احداث یک خط لوله دوهزار کیلومتری و تاسیس یک شرکت مشترک فولاد در سفر به ایتالیا به امضا رسیده است. ایران و ایتالیا، ۱۴ سند همکاری امضا کردند. همچنین ایران در این سفر قراردادهایی برای احداث یک خط لوله دوهزار کیلومتری توسط شرکت نفتی «سایپام» ایتالیا و همچنین قراردادهایی با شرکت فولاد دانیلی ایتالیا (یک شرکت مشترک فولاد) امضا کرده است. حسن روحانی در سفر به ایتالیا با پاپ فرانسیس در واتیکان نیز دیدار کرد. او بعد از آن که با بیش از ۵۰۰ تن از کارآفرینان، سرمایه‌گذاران و صاحبان صنایع بزرگ ایتالیا دیدار کرد، رم را به مقصد پاریس ترک کرد.

کاهش بهای نفت تا ۲۸ دلار

شاید بدترین اتفاق اقتصادی در سال ۹۴ کاهش بهای نفت تا ۲۸ دلار باشد. این مسئله به این دلیل بدترین اتفاق اقتصادی محسوب می‌شود که روند اصلاح شاخص‌ها را، درست زمانی که مدیریت اقتصادی کشور بیش از هر زمان دیگری به نقدینگی نیاز داشت، با گرفتاری‌های زیادی همراه کرد. البته حسن روحانی در آخرین روزهای سال ۹۴ در گفته‌های خود از کاهش بهای نفت استفاده کرد تا بتواند شرایط سخت و مهلک کابینه یازدهم را برای پیشبرد برنامه‌های اقتصادی کشور تشریح کند. او در آخرین روزهای بهمن ماه سال ۹۴ در یکی از سخنرانی‌هایش با گوشه‌ای نسبتاً تند به منتقدانش گفت که ما کشور را با نفت ۲۵ دلاری اداره کردیم نه نفت ۱۴۰ دلاری. سخن رئیس جمهوری آن‌قدر واضح بود که نیاز به توضیح ندارد. از سال ۸۴ تا ۹۲ بهای نفت در ایران بیشترین قیمت تاریخی خود و به تبع آن بیشترین درآمد را تجربه کرد. اما محصل آن ویرانه‌ای بود که مدیران اقتصادی دولت یازدهم بارها تاکید کردند، چیزی بیشتر از آن از دولت دهم تحویل نگرفته‌اند. گزارش‌های موجود نشان می‌دهند در سال ۱۳۸۴، درآمد نفتی دولت نهم برابر ۵۳،۸۳ میلیارد دلار بود که تفاوت چندانی با سال ۸۳ نداشت، اما از سال ۱۳۸۵ درآمد نفتی دولت نهم با خوش‌اقبالی روزافزون سیر صعودی در پیش گرفت. این روند افزایش درآمد از ۶۲،۰۱ میلیارد دلار در سال ۸۵ آغاز شد. در سال ۱۳۸۶ درآمد نفت ایران برابر ۸۱،۶ میلیارد دلار و در سال ۱۳۸۷ این درآمد برابر ۸۱،۹ میلیارد دلار ثبت شد. در سال ۱۳۸۸ کاهش درآمدهای نفتی دیده می‌شود، به‌طوری‌که طی این سال درآمد دولت برابر ۶۲ میلیارد دلار بود، اما در سال ۱۳۸۹ درآمدهای نفتی بار دیگر با رشد ۱۵ درصدی به ۷۴ میلیارد دلار رسید. طی سال ۹۰، درآمدهای نفتی دولت به ۱۱۳ میلیارد دلار رسید. برخی از منابع خبری این رقم را تا ۱۸۰ میلیارد دلار اعلام کردند. اما دولت روحانی درست در نقطه مقابل این ارقام در سال ۹۲ معادل ۳۵ میلیارد دلار درآمد نفتی به دست آورد و در سال ۹۳ از محل فروش نفت ۳۰ میلیارد دلار درآمد به خزانه واریز کرد. محاسبات موجود در پایان سال ۹۴ پیش‌بینی می‌کنند که کل درآمد نفتی یک‌ساله کشور تا ابتدای فروردین ۹۵ بین ۱۵ تا ۲۶ میلیارد دلار خواهد بود. این رقم را مقایسه کنید با میزان درآمدهای نفتی در سال‌های ۸۹ تا ۹۱ که اتفاقی بی‌سابقه را در تاریخ ثبت کردند. با این حساب می‌توان گفت که نفت ۲۵ تا ۳۰ دلاری یکی از بزرگ‌ترین گره‌های اقتصادی در سال ۹۴ محسوب می‌شود. در این سال هم چنین مشخص شد که بنا بر روایتی ۳۵۰ هزار میلیارد تومان و بنا بر روایت وزیر اقتصاد ۵۴۰ هزار میلیارد تومان، دولت به پیمان‌کاران بدهی دارد. پیمان‌کاران در هر کشوری عوامل اجرایی ماشین توسعه محسوب می‌شوند و عدم پرداخت بدهی آن‌ها معنایی جز خوابیدن فعالیت‌های عمرانی و مولد کشور ندارد. بدهی پیمان‌کاران البته بخشی از همان ویرانی است که بارها در سال ۹۴ معاون اول رئیس جمهوری و برخی دیگر از مدیران دولت یازدهم عنوان کردند، اثری دولت دهم است که به آن‌ها به ارث رسیده است. دولت حجم اعظمی از این بدهی را با خود به سال ۹۵ می‌آورد، همان‌طور که در سال قبل و سال قبل‌تر از آن، بخشی بزرگی از این بدهی را با خود به سال ۹۳ و ۹۴ آورده بود. فشرده شدن فعالیت‌های اقتصادی در سال ۹۵ و ورود سرمایه‌گذاران خارجی و آزاد شدن پول‌های بلوکه‌شده ایران، حتماً بخش قابل ملاحظه‌ای از این بدهی را آزاد می‌کند. اگر موانع موجود بر سر راه پیمان‌کاران برداشته شود، به‌طور قطع آن‌ها واقعی‌ترین سفیران خروج اقتصاد از رکود هستند. پیش‌بینی می‌شود که دلیل کاهش یا ثبات سقف تولید اوپک رونق اقتصاد جهانی در سال آینده، بهای نفت نیز در سال ۹۵ افزایش یابد که این مسئله می‌تواند کمک موثری برای پرداخت بدهی پیمان‌کاران باشد. تعداد زیادی از صاحب‌نظران اقتصادی بر این باورند که رونق اقتصادی ایران از تابستان سال ۹۵ آغاز می‌شود. آیا سرمایه‌گذاران داخل ایران به اندازه کافی برای میزبانی از این رونق آماده شده‌اند؟

اقتصاد جهان

چشم‌انتظار رونق بیشتر

استراتژی‌های خود را بازبینی کنند.

پیش‌بینی‌های صندوق بین‌المللی پول نیز حاکی از این مطلب است که اقتصادهای نوظهور و کشورهای در حال توسعه، رشد اقتصادی نزدیک به دو برابر کشورهای توسعه‌یافته در سال ۲۰۱۶ خواهند داشت.

در دنیایی که صدای گلوله از آن شنیده می‌شود و بیشتر از هر جا نیز برخی از کشورهای آسیایی درگیر جنگ شده‌اند، این پیش‌بینی‌ها شاید بهترین فرصت برای جان گرفتن یا حتی جان دادن به شاخص‌ها محسوب می‌شود. بر اساس پیش‌بینی سازمان تجارت جهانی فقط صادرات در آسیا شکوفا نخواهد شد، بلکه واردات نیز در ماه‌های باقی‌مانده از سال جاری میلادی در کشورهای آسیایی تا ۴٫۳ درصد رشد خواهد کرد. صندوق بین‌المللی پول معتقد است که به‌زودی بهای نفت تا ۹ درصد افزایش می‌یابد. این افزایش قیمت طلای سیاه در کنار افزایش صادرات در کشورهای آسیایی می‌تواند این چشم‌انداز را ایجاد کند که بخش بزرگی از واردات در کشورهای در حال توسعه با محوریت واردات کالاها و محصولات اولیه برای فعالیت‌های مولد صورت بگیرد. برای همین قیمت مواد اولیه نیز از سال ۲۰۱۶ به این سمت برای نخستین بار جهش قیمتی آهسته‌ای را نشان می‌دهد. هر چند که این افزایش بهای می‌تواند برای تولید مطلوب نباشد، اما در مقطع فعلی می‌تواند نشانه‌ای برای بهتر شدن اوضاع تجارت جهانی محسوب شود. جالب این جاست که در کنار آسیا کشورهای آمریکای جنوبی و مرکزی نیز بر اساس پژوهش‌های سازمان تجارت جهانی میل زیادی برای تغییر و بهبود اوضاع اقتصادی و دخیل شدن در تجارت جهانی از خود نشان داده‌اند. در آخرین سند سازمان تجارت جهانی میزان واردات در کشورهای آمریکای جنوبی و مرکزی از منفی ۵٫۶ تا مثبت ۵٫۷ درصد رشد خواهند کرد. این یک جهش بی‌سابقه در سال ۲۰۱۶ خواهد بود. بر اساس همین پیش‌بینی صادرات نیز در این کشورها رشد خیره‌کننده‌ای خواهد داشت. در واقع سازمان تجارت جهانی به‌وضوح به بنگاه‌های سرمایه‌گذاری اعلام کرده است که در سال ۲۰۱۶ می‌توانند حساب ویژه‌ای روی کشورهای آمریکای جنوبی و مرکزی باز کنند و مسیر سرمایه‌های خود را به این سمت سوق دهند. به‌تازگی صندوق بین‌المللی پول نیز در چندمین گزارشی که طی سال ۲۰۱۶ منتشر کرده است، می‌نویسد که اقتصادهای نوظهور و کشورهای در حال توسعه، رشد اقتصادی نزدیک به دو برابر کشورهای توسعه‌یافته در سال ۲۰۱۶ خواهند داشت. در چنین فضایی سازمان ملل نیز بی‌کار نمانده و چند روز پیش در آخرین ارزیابی سالانه خود رشد تجارت ۴٫۷ درصدی را برای سال ۲۰۱۶ پیش‌بینی کرد.

ایران و صندوق بین‌المللی پول

صندوق بین‌المللی پول اما در میان سایر بنگاه‌های معتبر جهانی به نظر می‌رسد در نگاه کلی به جهان نوسان و سرگیجه بیشتری را تحمل می‌کند. این نهاد اقتصادی در ۲۵ فروردین ماه سال جاری برای چهارمین بار پیش‌بینی کرد که رشد اقتصاد جهانی کاهش می‌یابد. براساس گزارش این بنیاد بین‌المللی رکود ادامه‌دار در چین و ضعف اقتصادی در کشورهای توسعه‌یافته دلیل این بدبینی دنباله‌دار خواهد بود.

«وضع تجارت جهانی طی سال‌های گذشته هر چند که دیگر وخامت بحران سال ۲۰۰۸ را تجربه نکرد، اما در چند سال گذشته نیز به گونه‌ای بود که نتوانست رضایت تحلیل‌گران جهانی را جلب کند، اما به‌زودی ورق برمی‌گردد و شاخص‌ها تا حدی بهبود می‌یابند.» این عبارت تحلیلی است که کارشناسان زیادی این روزها در رسانه‌های معتبر جهانی ارائه می‌دهند و در واقع بر این باورند که جیب اقتصاد جهانی در ماه‌های باقی‌مانده از سال ۲۰۱۶ رونق بهتری را تجربه خواهد کرد. برای همین با آن که چند ماهی از آغاز سال ۲۰۱۶ نیز گذشته است، کماکان گروه‌های متعددی از کارشناسان سعی می‌کنند یا پیش‌بینی‌های خود را تغییر دهند، یا پیش‌بینی‌های تازه‌ای از اوضاع اقتصاد جهانی برای ماه‌های پیش رو ارائه دهند. بنگاه‌های بزرگ اقتصادی نیز به همین ترتیب هم‌چنان در حال ارزیابی تحرک شاخص‌های اقتصادی در بازارهای جهانی هستند. عموم فعالان اقتصادی اما از نوسان پیش‌بینی‌ها، تحلیل روشن و امیدوارکننده‌ای ارائه می‌دهند. به زعم آن‌ها همین که حرکت آهسته شاخص‌ها به سمت مثبت شدن، باعث شده تصویر مشخص و باثباتی از موقعیت اقتصاد و داد و ستدهای جهانی در اختیار نباشد، می‌توان امیدوار بود که همه این پیش‌بینی‌ها از بهبود هر چه بهتر اوضاع خبر بدهند. چندی پیش سایت کیتیکو، یکی از معتبرترین سایت‌ها در پیش‌بینی روند حرکت شاخص‌ها در بازار پول‌های معتبر، طلا و بورس‌های جهانی نیز این مسئله را به نوعی در پیش‌بینی‌های خود تایید کرده بود که فضای تجارت جهانی به سمت مثبت شدن حرکت می‌کند و هر چند که نمی‌توان با قطعیت از نتیجه این حرکت سخن گفت، اما تحلیل‌گران سال ۲۰۱۶ را سال خوش‌بینی به اقتصاد در نظر گرفته‌اند. در این میان سازمان تجارت جهانی نیز همین چند روز در یک تحول اساسی در پیش‌بینی‌های خود از جدول تازه‌ای رونمایی کرد که در آن به‌وضوح بهبود اقتصاد و تجارت جهانی را وعده داده بود. این جدول و تحلیل‌های سازمان تجارت جهانی باعث شد تا کارشناسان خطاب به سرمایه‌گذاران و فعالان اقتصاد جهانی بگویند که یک بار دیگر استراتژی خود را برای فعالیت در سال ۲۰۱۶ بازبینی کنند. آن‌ها بر این باورند که اوضاع بهتر خواهد شد و سرمایه‌گذاران می‌توانند از این شرایط برای خود ماهی‌های خوبی صید کنند. سازمان تجارت جهانی از بهبود آرام سطح قیمت‌ها نیز خبر داده است. از سال ۲۰۱۱ کاهش در قیمت کالاها و نیز افت تقاضای جهانی به همراه کاهش در قیمت نفت، نمودار رشد تجارت جهانی را نزولی کرده بود، ولی حالا پیش‌بینی‌ها به گونه‌ای است که در جدول سازمان تجارت جهانی یکی از مهم‌ترین تغییر پیش‌بینی‌ها مربوط به رشد صادرات در کشورهای آسیایی است. کارشناسان سازمان تجارت جهانی بر این باورند که در کشورهای آسیایی صادرات ۵٫۴ درصد رشد خواهد کرد (جدول زیر). این درصد کمی برای آسیا نیست که طی چند سال گذشته به دلیل افت صادرات در چین و کاهش بهای نفت بحران‌های شدیدی را در خروجی خود تجربه کرده است. برای همین سازمان تجارت جهانی به بنگاه‌های سرمایه‌گذاری توصیه می‌کند که حتما آماده باشند، چون می‌توانند زمینه کاری خود را افزایش دهند. رشد صادرات در آسیا حتما با رشد فعالیت‌های مولد همراه خواهد بود. بر اساس سند تازه سازمان تجارت جهانی دقیقا به همین خاطر سرمایه‌گذاران می‌توانند

پیش‌بینی WTO رشد سالانه حجم تجارت (درصد)			
۲۰۱۶	۲۰۱۵	۲۰۱۴	
۲/۹	۲/۸	۲/۵	رشد کل حجم تجارت جهانی
صادرات			
۲/۸	۳	۲	کشورهای توسعه یافته
۲/۸	۲/۴	۲/۱	کشورهای نو ظهور و در حال توسعه
۲/۹	۴/۴	۴/۲	آمریکای شمالی
۲/۱	-۱/۵	-۱/۳	آمریکای جنوبی و مرکزی
۲/۷	۲/۸	۱/۶	اروپا
۵/۴	۲/۱	۴/۷	آسیا
-۱/۵	-۱/۵	-۱/۴	مناطق
واردات			
۲/۲	۲/۱	۲/۹	کشورهای توسعه یافته
۵/۲	۲/۵	۱/۸	کشورهای نو ظهور و در حال توسعه
۵/۲	۶/۴	۴/۶	آمریکای شمالی
۵/۷	-۵/۶	-۲/۴	آمریکای جنوبی و مرکزی
۲/۴	۲/۲	۲/۳	اروپا
۴/۳	۲/۶	۳/۴	آسیا
-۱/۵	-۱/۵	-۱/۴	مناطق دیگر

منبع: سازمان تجارت جهانی

افزایش یافته است.

وزن و بالا با تورم ۱۲۱٫۷ درصدی در رتبه نخست قرار گرفته و سودان جنوبی با تورم ۵۲٫۸ درصدی در جایگاه دوم از این لحاظ نشسته است. اوکراین با نرخ تورم ۴۸٫۶ درصد و یمن با نرخ ۳۰٫۲ درصد نیز در جایگاه‌های سوم و چهارم قرار دارند. رتبه‌های ششم تا دهم کشورهای جهان از لحاظ تورم در سال ۲۰۱۵ به این ترتیب است: ملاوی ۲۱٫۸ درصد، غنا ۱۷٫۱ درصد، سودان ۱۶٫۹ درصد، روسیه ۱۵٫۵ درصد، بلاروس ۱۳٫۵ درصد. نرخ تورم برخی کشورها نیز به این شرح است: ژاپن منفی ۰٫۱۸ درصد، روسیه ۱۵٫۵ درصد، هند ۴٫۹ درصد، چین ۱٫۴ درصد و آمریکا ۰٫۱ درصد، برزیل ۹٫۰۳ درصد، مصر ۱۰٫۹ درصد، عراق ۱۰٫۳ درصد، ترکیه ۷٫۶ درصد، پاکستان ۴٫۵ درصد، امارات ۴٫۰۶ درصد، فرانسه ۰٫۰۸ درصد و آلمان ۰٫۱۴ درصد.

هم‌چنین کارشناسان صندوق بین‌المللی پول نرخ بی‌کاری ایران در سال آتی را ۱۱٫۳ درصد پیش‌بینی کردند. این در حالی است که آماري از نرخ بی‌کاری برخی همسایگان ایران از جمله عربستان و عراق، امارات متحده عربی، عمان و افغانستان ارائه نشده است. از سوی دیگر نرخ بی‌کاری ترکیه در سال ۲۰۱۵ میلادی ۱۰٫۲ درصد (در سال آتی ۱۰٫۸ درصد) و پاکستان ۶٫۴ درصد و کویت ۲٫۱ درصد تخمین زده شده است. براساس این گزارش، نرخ بی‌کاری ایران در سال ۲۰۱۵ برابر با ۱۰٫۸ درصد بوده است که امسال وضع بی‌کاری بدتر می‌شود و این نرخ به ۱۱٫۳ درصد خواهد رسید.

نرخ بی‌کاری ایران در سال ۲۰۱۴ بالغ بر ۱۰٫۶ درصد اعلام شده بود که براساس برآوردهای صندوق بین‌المللی پول این رقم در سال ۲۰۱۵ به ۱۰٫۸ درصد افزایش داشته است. با وجود افزایش نرخ بی‌کاری ایران در سال گذشته، جایگاه ایران در رده‌بندی جهانی از این نظر بهبود داشته است. ایران بین ۱۰۶ کشور جهان از نظر نرخ بی‌کاری در سال ۲۰۱۵ رتبه ۲۴ را به دست آورده است. ایران در سال ۲۰۱۴ با نرخ بی‌کاری ۱۰٫۶ درصدی در رتبه ۳۱ جهان قرار گرفته بود که بر این اساس رتبه ایران از نظر نرخ بی‌کاری در سال گذشته (۲۰۱۵) هفت پله بهبود داشته است.

بوسنی و هرزگوین با نرخ بی‌کاری ۲۷٫۷ درصدی بالاترین نرخ بی‌کاری را بین کشورهای جهان طی سال گذشته داشته است. مقدونیه با بی‌کاری ۲۷٫۲ درصدی و آفریقای جنوبی با بی‌کاری ۲۵٫۳ درصدی به ترتیب در رتبه‌های دوم و سوم از این نظر قرار گرفته‌اند. براساس این گزارش برخی کشورهای صنعتی و اروپایی نرخ بی‌کاری بیشتری نسبت به ایران در سال ۲۰۱۵ داشته‌اند. از جمله این کشورها عبارتند از: اسپانیا با نرخ بی‌کاری ۲۲ درصدی، یونان با نرخ بی‌کاری ۲۵ درصدی و ایتالیا با نرخ بی‌کاری ۱۱٫۸ درصدی. فرانسه نیز با نرخ بی‌کاری ۱۰٫۳ درصدی تنها یک پله پایین‌تر از ایران قرار داشته و رتبه ۲۵ را بین کشورهای جهان از نظر نرخ بی‌کاری داشته است. هم‌چنین کمترین نرخ بی‌کاری نیز مربوط به تایلند گزارش شده است. نرخ بی‌کاری این کشور در سال ۲۰۱۵ بالغ بر ۰٫۸۷۷ درصد اعلام شده است.

ضرورت توجه به گزارش‌های جهانی

تعدد گزارش‌های منتشر شده از سوی نهادهای بین‌المللی هر چند که باعث می‌شوند تا به‌سختی بتوان با پیش‌بینی در موقعیت خاصی از اقتصاد جهانی قرار گرفت، اما توجه به آن‌ها حتماً بیش از پیش اهمیت دارد. این موضوع را کارشناسان جهانی نیز تایید می‌کنند. آن‌ها در نوشته‌های خود بارها به سرمایه‌گذاران جهانی یادآور می‌شوند که موقعیت اقتصاد جهانی را از روی گزارش‌های معتبر شناسایی کنند. البته در کشورهای توسعه‌یافته این یک فرهنگ اقتصادی هم محسوب می‌شود که بنگاه‌های جهانی گزارش‌های خود را به‌عنوان نقشه راه منتشر می‌کنند و سرمایه‌گذاران نیز بهترین استفاده را از آن می‌برند. در ایران نیز ضرورت دارد این فرهنگ شکل بگیرد و جای خود را در مناسبات اقتصادی باز کند. در حال حاضر با فشرده‌گی زیادی، مناسبات اقتصاد و تجارت جهانی آهسته در حال رشد و بهبود است. حتماً سرمایه‌گذاران و فعالان اقتصاد ایران نیز می‌توانند در این تحول سهیم باشند و سهم خود را از آن بالا ببرند. اما به‌طور قطع تیم‌های کارشناسی باید بتوانند تصویر مشخصی از گزارش‌های متعددی که از سوی نهادهای بین‌المللی منتشر می‌شوند، برای تسهیل رفتار اهالی اقتصاد ایران ارائه دهند. نهادهایی نظیر اتاق بازرگانی ایران وقتی نوسان در تجارت و اقتصاد جهانی شدت می‌یابد، وظیفه‌های بزرگ‌تر بر دوش دارد و آن هم تحلیل این فضا از روی اسناد جهانی است. اما آیا این اتفاق رخ می‌دهد؟ باید شتاب کرد. رقابتی جهانی ایران با عجله سعی دارند تا ماهی‌های بیشتری از دریای تجارت جهانی صید کنند. این یک هشدار جدی است.

این بنیاد پیش‌بینی کرده که به صورت میانگین رشد اقتصاد جهانی در سال جاری میلادی ۳٫۲ درصد باشد؛ حال آن‌که در ماه ژانویه این شاخص را ۳٫۴ درصد تخمین زده بود. کارشناسان زیادی ارزیابی صندوق بین‌المللی پول را منفی و غیرواقعی ارزیابی کرده‌اند. البته مجموع گزارش‌های صندوق بین‌المللی پول تا حد زیادی اظهار نظر این کارشناسان را در مورد سرگیجه این نهاد جهانی تایید می‌کند. یعنی همان سرگیجه و نوسانی که سایر بنگاه‌های جهانی نیز در پیش‌بینی اوضاع داد و ستدهای بین‌المللی دارند. اما کارشناسان با ارزیابی روند مثبت شاخص‌های جهانی آن را مثبت ارزیابی می‌کنند. صندوق بین‌المللی پول در آخرین گزارش خود، وضع بورس‌های آمریکایی و آسیایی را مثبت ارزیابی کرد و رشد آن‌ها را برای آینده به رسمیت شناخت. در گزارش مورد بحث اما ایران به‌مراتب از جایگاه مناسب‌تری نسبت به همسایه‌های خود برخوردار است. این مسئله به‌طور قطع ناشی از پیروزی در مناسبات بین‌المللی ایران و اتخاذ سیاست‌های تازه در رویارویی با جهان است. گزارش صندوق بین‌المللی پول نوید می‌دهد که سرمایه‌گذاران و بنگاه‌های سرمایه‌گذاری ایران با شرایط مطلوبی سال ۲۰۱۶ را به پایان می‌رسانند. بر اساس گزارش‌های منتشر شده از ارزیابی صندوق بین‌المللی پول، نرخ رشد اقتصاد ایران چهار درصد پیش‌بینی شده که در میان همسایگان رده مناسبی است. بهترین جایگاه نرخ رشد اقتصادی برای کشور عراق بر ۴٫۸ درصد و پاکستان ۵٫۵ درصد پیش‌بینی شده است. این کشورها هرچند با مشکلات زیادی دست‌وپنجه نرم می‌کنند، اما به مدد سرمایه‌گذاری‌های خارجی و نیروی کار ارزان و البته استفاده از ذخیره نفت رشد بیشتری را تجربه می‌کنند. از سوی دیگر ترکیه که رقیب جدی تجاری و اقتصادی ایران است، با رشد ۳٫۵ درصدی مواجه خواهد بود و رشد اقتصادی عربستان سعودی به‌عنوان غول اقتصادی منطقه ۲٫۱ درصد پیش‌بینی شده است. به این ترتیب به نظر می‌رسد پیش‌بینی کارشناسان درباره تأثیرگذاری نفت ارزان بر اقتصاد عربستان صحت داشته است. بر همین اساس سرانه تولید ناخالص ملی (سهم کشور از رشد اقتصادی جهانی) برای ایران ۱۰٫۲ درصد، عربستان و ترکیه ۱۰٫۴ درصد، پاکستان ۱۰٫۹ درصد و عراق ۰٫۵ درصد تخمین زده شده است.

هم‌چنین صندوق بین‌المللی پول در جدیدترین گزارش خود نرخ تورم ایران برای سال ۲۰۱۶ را ۸٫۹ درصد برآورد و اعلام کرد که ایران دهمین کشوری است که در میان کشورهای مورد بررسی این گزارش دارای تورم بالاست. نرخ تورم ایران برای سال گذشته میلادی ۱۲ درصد برآورد شده است.

براساس برآوردهای این نهاد بین‌المللی ایران در سال ۲۰۱۲ رتبه نخست و در سال ۲۰۱۳ پس از ونزوئلا و سودان رتبه سوم نرخ تورم بالا در جهان را به خود اختصاص داده بود. اما در سال ۲۰۱۴ با کاهش نرخ تورم از ۳۴٫۷ درصد سال ۲۰۱۳ به ۱۵٫۵ درصد جایگاه خود را از این لحاظ در رتبه‌بندی جهانی در میان ۱۸۷ کشور جهان دو پله بهبود داد و در جایگاه پنجم قرار گرفت. در سال ۲۰۱۵ نیز رتبه ایران پنج پله بهبود یافته است؛ البته تعداد کشورهای مورد بررسی در گزارش امسال

اقتصاد داعش در تنگنا

اقتصاد جهان

مانلی فخریان

سرمایه داعش از دیروز تا امروز

گزارش‌های موجود نشان می‌دهد که تا سال ۲۰۱۵ ثروت داعش به اندازه دو تریلیون برآورد شده است و درآمد سالانه این گروه نیز حدود دو میلیارد دلار رقم خورده است. اما پیش از این و در ژوئن ۲۰۱۴ داعش پس از تحت کنترل درآوردن شهر موصل، چیزی در حدود ۴۰۰ میلیون دلار از سرمایه‌های بانکی این شهر را به یغما برد. این اتفاق و بعد از آن در اختیار گرفتن شهرهای دیگری در عراق و سوریه باعث شد تا گروه داعش به ثروت مهمی برای شکل دادن پایه‌های اقتصادی خود دست یابد. تشکیلات اقتصادی داعش در هر شهری شکل خاصی از دریافت مالیات را طراحی کرده که بر اساس آن فعالیت‌های اقتصادی موجود در آن شهر و همه شهروندان باید از آن تبعیت می‌کردند و ملزم به پرداخت مالیات می‌شدند، اما حالا آن‌طور که پژوهش‌گران موسسه رند می‌نویسند، داعش به دلیل حملات هوایی ائتلاف بین‌المللی، بحران‌های مالی در عراق و سوریه و قیمت‌های پایین بی‌سابقه نفت در بازارهای جهانی، تحت فشار قرار گرفته است و کاهش وزن را مزمه می‌کند. این افت شدید اقتصادی از زمانی آغاز شد که عملیاتی موسوم به «موج خیزان دو» (Operation Tidal Wave II)، برای مقابله با (منبع) درآمدهای نفتی داعش توانست بخش بزرگی از ثروت نفتی داعش را مورد حمله قرار دهد و شریان تجارت نفت این گروه تروریستی را با مشکل مواجه کند. جنگنده‌های خیزان دو در واقع با قطع درآمدهای نفتی داعش هدیه‌ای قابل ملاحظه برای اقتصاد جهانی به ارمغان آوردند. آن‌طور که موسسه رند می‌نویسد، پیش از شروع این عملیات، درآمد داعش از صادرات نفت در حدود ۵۰ میلیون دلار در ماه بود. اما با آغاز این کارزار هوایی، بنا به برآوردهای منابع اطلاعاتی نیروهای ائتلاف، درآمدهای نفتی این گروه تروریستی تا ۳۰ درصد کاهش یافت. این اتفاق در کنار عقب‌نشینی داعش از سرزمین‌هایی که به اشغال درآورده بود، باعث شده است تا یکی از بزرگ‌ترین قطب‌های سرمایه و عملیات تروریستی جهان سیاست‌های ریاضتی اقتصاد را در پیش بگیرد. چشم‌گیرترین و شدیدترین این اقدامات، کاهش ۵۰ درصدی حقوق برای همه اعضای داعش است. برای همین درصد فرار و ترک خدمت نیروهای داعش نیز به‌تازگی افزایش چشم‌گیری را نشان می‌دهد.

در اوج خبرهای خوب و بدی که طی چند هفته گذشته از سر و کول رسانه‌های خبری بالا رفتند، شاید خبری که از نتیجه پژوهش موسسه رند در آغاز سومین دهه از فروردین ماه جاری به بیرون درز کرد، یکی از بهترین خبرها در سال جاری محسوب شود. اما خیلی از سایت‌ها و شبکه‌های مجازی و همچنین بنگاه‌های خبرپراکنی با بی‌تفاوتی از کنار آن عبور کردند و شاید بهتر باشد بگوییم در موج خبرهای مختلف از عملیات تروریستی تا تغییر و تحولات مثبت اقتصادی، سامانه‌های خبری آن را ندیدند. اما خبری که چند روز پیش بلومبرگ از آن با عنوان یک دل‌خوشی بزرگ برای شاخص‌های اقتصادی یاد کرد، چیزی نبود جز این که گروه تروریستی داعش به‌عنوان پول‌دارترین جریان تروریستی در جهان به سمت فقیرتر شدن حرکت می‌کند. موسسه رند که در تحلیل داده‌های خود این خبر را روی تلکس‌های خبری جهان فرستاد، از این اتفاق با عنوان یک فاز بسیار مثبت برای جهش در شاخص‌های اقتصادی یاد کرده است. البته این تنها بخشی از ماجراست. در سمت دیگر برخی از تحلیل‌گران بر این باورند که نمی‌توان به‌زودی در انتظار کاهش توان اقتصادی داعش بود، چون افت توان اقتصادی دنیا می‌تواند پرسودترین تجارت جهانی، یعنی تجارت اسلحه را با شوک همراه کند. آن‌ها با اشاره به مدل اقتصادی داعش حتی می‌گویند که داعش می‌تواند بحران‌ها را پشت سر بگذارد. گزارش‌های موجود نشان می‌دهد که داعش در شکل‌بندی اقتصادی خود از دستورالعمل‌های جهانی استفاده می‌کند، به نوعی که کوچک‌سازی دولت و چابک‌سازی اقتصاد از طریق فعالان خصوصی از ایده‌هایی است که داعش به آن اعتقاد دارد و در مناطق تحت نفوذ خود آن را اجرا هم کرده است. از سوی دیگر داعش ظاهراً توانایی مطلوب در کنترل سطح میان‌درآمدها و هزینه‌ها دارد و می‌تواند نیروهای خود را به پرهیز از ولنگاری اقتصادی تشویق کند. این مسائل باعث خوش‌بینی به جریان اقتصادی داعش شده است. به‌رحال این هم برای خودش ایده‌ای محسوب می‌شود که نمی‌شود از کنار آن به‌سادگی عبور کرد. با این همه اما تا این‌جای کار حتی اگر تضعیف توان اقتصادی داعش یک پروسه کوتاه‌مدت باشد، می‌توان آن را به فال نیک گرفت، چون حیات این گروه تروریستی با دلارهای رنگی ادامه داشت که هر تزلزلی در آن مسیر را برای حرکت بهتر کاروان اقتصاد جهانی هموار می‌کند.

زبان‌های تحمیلی داعش

پیش از این و در آذرماه سال گذشته زمانی که داعشی‌ها توانستند در فرانسه بیش از ۱۲۰ نفر از شهروندان این کشور را به گلوله ببندند، سایت رسمی این گروه تروریستی به کشورهای جهان و از جمله کشورهای اروپایی هشدار داد که آن‌ها را به فقر و فلاکت می‌کشاند. به دلیل عملیات تروریستی در پاریس، فرانسه به‌عنوان یکی از کشورهای پرتدد تروریست‌ها با گره‌های بزرگی در صنعت گردشگری خود مواجه شد. پیش‌بینی می‌شود تا پایان سال ۲۰۱۶ صنعت توریسم این کشور به دلیل حملات تروریستی پاریس دو میلیارد یورو معادل یک‌دهم تولید ناخالص داخلی این کشور متضرر شود. در همین حال، دولت فرانسه در بخش‌نامه‌ای اعلام کرد، مالیات بخش‌هایی را که دچار بحران اقتصادی شده‌اند، با تاخیر دریافت می‌کند. این سیاست حتماً منحنی درآمد دولت فرانسه را با نزول چشم‌گیری مواجه می‌کند. در نظرسنجی و پژوهشی که دربارهٔ افت درآمدهای توریستی فرانسه به عمل آمده، پنج هتل مجلل پاریس که به‌طور میانگین اجارهٔ هر شب اتاق در آن‌ها بیش از ۲۵ هزار یورو است، در ماه‌های گذشته همواره با لغو رزروهای مشتریان خود روبه‌رو شده‌اند. این درحالی است که مدیر یکی از این هتل‌های مجلل پاریس معتقد است که گردش مالی خیلی از هتل‌های معتبر پاریس تا پایان سال جاری میلادی ۵۰ درصد کاهش یابد. از سوی دیگر به دلیل احتمال حملات تروریستی در بروکسل بلژیک و تعطیلی شش روزهٔ شماری از واحدهای تجاری، روزانه ۵۱.۷ میلیون یورو به اقتصاد این شهر نیز ضرر وارد شده است. کشورهای آسیایی که به‌طور مستقیم با حملات داعش روبه‌رو بودند، به مراتب زبان‌های هنگفتی را تجربه کرده‌اند. بانک جهانی گزارش می‌دهد که سرانهٔ رفاه در عراق به سبب جنگ این کشور با گروه تروریستی داعش ۱۴ درصد کاهش یافته و از میزان تولید ناخالص داخلی این کشور نیز ۲۸ درصد کاسته شده است. ارزیابی‌های بانک جهانی نشان می‌دهد که آشوب‌های داعش تا سال گذشته برای خاورمیانه بیش از ۳۵ میلیارد دلار زیان در پی داشته که دامنهٔ آن حتماً تا امروز افزایش شدیدی هم داشته است.

البته شش کشور خاورمیانه در صدر این آسیب‌ها قرار دارند. به نظر می‌رسد که داعش توانسته است حتی پیش از ترورهای پاریس به تهدید خود مبنی بر

برای شاخص‌های جهانی باشد. در گزارش موسسهٔ رند آمده است: «در غیاب نیروهای امنیتی سوریه و عراق و نیز عدم توانایی نیروهای مخالف برای بازپس‌گیری قلمروهای تحت کنترل داعش، این گروه تروریستی به تحت کنترل درآوردن منابع مالی و اقتصادی مهم در بخش کشاورزی، بخش تولید و بخش‌های مالی عراق و سوریه ادامه خواهد داد. سوال این‌جاست که آیا داعش قادر خواهد بود که این منابع را به کار و اقتصاد پایدار در خلافت خودخوانده‌اش تبدیل کند، به‌طوری‌که درآمد مالیاتی کافی برای تامین مالی عملیات نظامی و نیز حکومت‌داری‌اش در اختیار داشته باشد؟»

هیچ گروه تروریستی دیگری با چنین فشار فزاینده‌ای در اعمال حاکمیت اقتصادی کلان، روبه‌رو نشده است. بر خلاف دیگر گروه‌های تروریستی مانند القاعده، داعش به‌طور بی‌سابقه‌ای از تکیه بر تامین‌کنندگان سخاوتمند مالی احتراز کرده است. در عوض، داعش زیرساخت‌ها و لوازم وضع مالیات و اخاذی را در مناطق تحت کنترلش گسترش داده است. هم‌اکنون، گزارش‌ها و نشانه‌هایی از افزایش بهای کالاها و خدمات در مناطق مذکور، افزایش مالیات‌ها و اخاذی همراه با

خشونت بیشتر، توسط «پلیس مالی» داعش، وجود دارد. علاوه بر این، داعش اقدامات ریاضتی را به اجرا گذاشته تا از هزینه‌های این گروه کم کند. چشم‌گیرترین و شدیدترین این اقدامات، کاهش ۵۰ درصدی حقوق برای همهٔ اعضای داعش است.

آمریکا و متحدانش، به منظور مقابلهٔ کارآمد با داعش، در این مرحله از جنگ اقتصادی، باید فشار بیشتری بر عملیات نفتی داعش و ذخایر مالی این گروه تروریستی وارد کنند. اما یافتن راه‌های جدید برای متوقف ساختن چرخهٔ کنترل داعش بر اقتصاد، کاری حیاتی است. بهترین کار برای این منظور، بسیار ساده است و آن چیزی نیست جز جدا کردن داعش از جمعیتی که منبع درآمدش است. تحکیم مجدد حاکمیت در سرزمین‌هایی مانند الرمادی و تکریت، که تحت کنترل داعش است، مثال‌های خوبی از این موفقیت است. همکاری کارآمد با نیروهای امنیتی توانمند برای بازپس‌گیری موصل و رقه، پایتخت داعش در عراق و سوریه، و نیز برچیدن برنامه‌های مالیاتی رسمی و غیررسمی، اقداماتی ضروری برای شکست دادن و از بین بردن این گروه تروریستی خطرناک به شمار می‌آیند.»

خشونت‌ورزی داعش منجر به کاهش امنیت اقتصادی در سراسر جهان خواهد شد که به ترتیب سطح سرمایه‌گذاری و رشد اقتصاد جهانی را با مخاطره روبه‌رو می‌کند. به تعبیر دیگر کار داعش می‌تواند یک نابرابری بزرگ درآمدی را نیز به ارمغان آورد که به نوبه خود خطری بزرگ‌تر برای اقتصاد جهانی محسوب می‌شود

ناامن کردن اقتصاد جهانی جامعهٔ عمل ببوشاند، اما ظاهراً حالا خودش بیشتر از هر پدیده‌ای در اقتصاد جهانی با گره‌های بزرگ در تولید سود مواجه شده است و این به‌طور قطع می‌تواند یک خبر خوب برای جهان باشد؛ جهانی که به تعبیر کارشناسان بانک جهانی اگر زودتر فکری به حال ماجراجویی‌های داعش نکند، باید در انتظار یک شکست بزرگ اقتصادی به‌خاطر سطح فعالیت‌های داعش باشد.

ریسک داعش در جهان

کارشناسان بانک جهانی می‌نویسند: خشونت‌ورزی داعش منجر به کاهش امنیت اقتصادی در سراسر جهان خواهد شد که به ترتیب سطح سرمایه‌گذاری و رشد اقتصاد جهانی را با مخاطره روبه‌رو می‌کند. به تعبیر دیگر کار داعش می‌تواند یک نابرابری بزرگ درآمدی را نیز به ارمغان آورد که به نوبهٔ خود خطری بزرگ‌تر

سرمایه‌گذاران جهانی در پی رفاقت با غول‌های رفاه

ثروتمندان و فقیرای جهان معرفی شدند

سرمایه‌گذاری

تنها نکته‌ای که در ارزیابی کشورهای ثروتمند به آن اشاره شده، مقابله با فساد و عوامل مسدودکننده دموکراسی است که امسال کشورهای ثروتمند با وجود آن که از آن بهره‌مند بودند، سعی کرده‌اند بیشتر از سابق، این مزیت‌ها را در خود حفظ و تقویت کنند.

در رسانه‌های متعددی بعد از انتشار این لیست حتی کارشناسان بانک جهانی نیز به اظهار نظر پرداختند و گسترش مقابله با فساد و رانت و هم‌چنین افزایش اهمیت دادن به آزادی‌های مدنی را دلیل ماندگاری ثروت در کشورهای ثروتمند و عکس آن را نیز دلیل ماندگاری فقر در کشورهای فقیر معرفی کردند. در این اظهار نظرها حتی به‌وضوح این بحث آمده بود که درآمد سرانه نتیجه کارکرد سلامت اقتصادی و دموکراسی محسوب می‌شود. این بحث از آن‌رو به میان آمد که ارزیابی درآمد سرانه کشورها، جایی خاص در شکل‌گیری لیست فقرا و ثروتمندان جهان دارد. در لیست مورد نظر نامی از ایران وجود ندارد، چون درآمد سرانه ایرانی با حداقل درآمد فقرا فاصله دارد. اما در قیاس با رقبای منطقه‌ای نمی‌توان مدعی شد که اوضاع اقتصادی در ایران مطلوب است. تابستان گذشته بانک جهانی درآمد سرانه ایران را ۴ هزار و ۵۲۰ دلار اعلام کرد. این رقم درآمد نامطلوبی در مقایسه با کشورهای فقیر نیست، ولی در قیاس با کشورهای منطقه نیز حرفی برای گفتن ندارد. (جدول زیر - مربوط به تیرماه ۹۴) بر اساس فهمی که کارشناسان ترویج می‌کنند، رویکرد سرمایه‌گذاران به ایران به‌خاطر آن نیست که در ایران مزیت‌هایی که در کشورهای ثروتمند یافت می‌شود، وجود دارد.

کشورهای فقیر کدام‌اند و کشورهای ثروتمند چگونه شناسایی می‌شوند؟ این پرسش همیشه وجود داشته و همواره در دهه‌های گذشته گروه‌ها و نهادهای اقتصادی با توجه به ملاک‌ها و ارزیابی‌های خود سعی داشته‌اند تا لیستی معتبر از فقر و ثروت در جهان برای سرمایه‌گذاران ارائه کنند. البته فقر و ثروت اقتصادی همیشه هم محرک سرمایه محسوب نمی‌شود. اما موقعیت‌های جغرافیایی، میزان دسترسی به ثروت‌های طبیعی، نیروی انسانی و اشکال دموکراسی تقریباً جزو مولفه‌های اصلی برای کوچاندن سرمایه محسوب می‌شوند. در تازه‌ترین اقدام یک نشریه آمریکایی وابسته به موسسه رسانه‌ای منابع مالی جهانی با ارزیابی اطلاعات بانک جهانی و صندوق بین‌المللی پول لیستی از فقیرترین و ثروتمندترین کشورها ارائه کرده است که در چند روز گذشته این لیست توانسته زمینه بحث و جدل میان کارشناسان زیادی را به وجود آورد. بررسی قدرت خرید مردم در هر کشور با در نظر گرفتن هزینه نسبی زندگی و سطح تورم دست‌مایه اصلی برای تدوین این لیست محسوب می‌شود. همان‌طور که گفته شد، هر چند ثروت و فقر اقتصادی ملاک اصلی برای سرمایه‌گذاری نیست، اما می‌تواند جهت‌گیری سرمایه‌گذاران و حتی همه کشورهای جهان را برای ارتباط اقتصادی با یکدیگر مشخص کند. کارشناسان زیادی در چند روز گذشته نوشتند که چیزی در این لیست جدید نسبت به وضعیت دنیا در سابق تغییر نکرده است. کشورهای ثروتمند همان‌ها هستند که در سابق بودند و کشورهای فقیر نیز همان‌هایی هستند که قبل از این فهرست نام آن‌ها به‌عنوان فقیر شنیده شده بود. منتها

عقلای جهانی با نشان ددان
لیست ثروتمندان و فقرای
جهان به کشورهای مختلف
توصیه می کنند که یکی
از بهترین راهها برای بسط
دیپلماسی اقتصادی، ارتباط
گرفتن با کشورهای ثروتمند
است، چون این ارتباط بر
مبنای اقتصاد مولد، داد و ستد
مولد و بهره برداری های مولد
دوطرفه است

حذف شود.
در ادامه لیست کشورهای ثروتمند و فقیر آن طور که منابع مختلف به نقل از
موسسه منابع مالی جهانی منتشر کرده اند، ارائه شده است.

کشورهای ثروتمند

۱. قطر/ درآمد سرانه: ۱۴۶۰۰۰ دلار. قطر به عنوان بزرگترین صادرکننده گاز طبیعی مایع به شمار می رود و نفت منبع اصلی درآمدش است. نفت و گاز طبیعی مایع، پایه های اقتصاد کشور هستند که بیش از ۷۰ درصد از درآمد کل و همچنین بیش از ۶۰ درصد از تولید ناخالص داخلی را تشکیل می دهد. گاز قطر برای ما ایرانی ها یادآور عقب ماندگی های پارس جنوبی طی سال های گذشته نیز محسوب می شود. شاید اگر ایران نیز توانسته بود به اندازه قطر در پارس جنوبی موفق باشد، امروز نام ایران نیز جایگاه بهتری در میان کشورهای ثروتمند جهان داشت. اتباع قطر تنها ۱۲ درصد از کل جمعیت ۲،۲ میلیون نفری این کشور است. قبل از ظهور صنعت نفت، قطر کشور فقیری بود با اقتصاد مبتنی بر صید مروارید. امروزه قطر یک قدرت بزرگ در جهان عرب است.

۲. لوکزامبورگ/ درآمد سرانه: ۹۴۰۰۰ دلار. لوکزامبورگ دومین کشور کوچک اتحادیه اروپاست که در میان کشورهایی که دارای دموکراسی هستند، از رفاه بیشتری برخوردار است. این کشور با صنایع متنوعش، تا حد زیادی وابسته به بانک، فولاد و بخش های صنعتی است. با جمعیت کمی بیش از ۵۰۰۰۰۰ نفر، لوکزامبورگ جزو هشتمین کشور کم جمعیت اروپا به شمار می رود.

۳. سنگاپور/ درآمد سرانه: ۸۵۰۰۰ دلار. سنگاپور کشور-شهری است مستقل که با داشتن حکومتی عمل گرا و عاری از فساد و با پیشرفت سریع اقتصادی به یک نماد تبدیل شده است. سنگاپور به دلیل تجارت آزاد و نرخ پایین مالیاتی که با بازار تجارت گرا همراه است، بسیار توسعه یافته. با یک جمعیت ۵،۳ میلیونی، سنگاپور دومین کشور-شهر مستقل متراکم پس از موناکو است.

۴. برونئی/ درآمد سرانه: ۸۰۰۰۰ دلار. درآمد نفت بیش از نیمی از تولید ناخالص داخلی این کشور کوچک و ثروتمند را تشکیل می دهد. درآمد حاصل از سرمایه گذاری های خارج از کشور، و همچنین درآمدهای تولید داخلی، به تقویت اقتصاد این کشور کمک می کند. برونئی سومین تولیدکننده نفت در جنوب شرقی آسیاست. هم چنین چهارمین تولیدکننده گاز طبیعی مایع در جهان است. جمعیت این کشور ۴۱۸۰۰۰ نفر تخمین زده شده است.

۵. کویت/ درآمد سرانه: ۷۲۰۰۰ دلار. کویت نزدیک به ۱۰ درصد از ذخایر نفت جهان را داراست و چهارمین تولیدکننده در اوپک است. نفت، نزدیک به نیمی از تولید ناخالص داخلی و ۹۵ درصد از درآمد حاصل از صادرات و درآمد دولت را تشکیل می دهد. ارز کویت بالاترین ارزش ارزی را در جهان داراست. یک دینار کویت معادل ۳،۲۸ دلار آمریکاست.

۶. نروژ/ درآمد سرانه: ۶۸۰۰۰ دلار. نروژ دارای بزرگترین صندوق های ثروت ملی

بلکه به خاطر بهره برداری از مواهب طبیعی و بازار بکری است که به باور آن ها ایرانی ها توان استفاده و بهره برداری از آن را ندارند. عقلای جهانی با نشان دادن لیست ثروتمندان و فقرای جهان به کشورهای مختلف توصیه می کنند که یکی از بهترین راهها برای بسط دیپلماسی اقتصادی، ارتباط گرفتن با کشورهای ثروتمند است، چون این ارتباط بر مبنای اقتصاد مولد، داد و ستد مولد و بهره برداری های مولد دوطرفه است. چشم اندازی که برای کشورهای نظیر ایران در آینده وجود دارد، رسیدن به نقطه ای است که بتوانند در جریان مولد قرار بگیرند. در غیر این صورت تعامل آن ها با دنیای سرمایه به هر شکلی که باشد، در نهایت سود اصلی را نصیب سرمایه گذاران و کشورهای آن ها می کند.

کشور	درآمد سرانه (دلار)
ایران	4 هزار و 520 دلار
عربستان	17 هزار و 190 دلار
ترکیه	9 هزار و 890 دلار
امارات متحده عربی	41 هزار و 930 دلار
کویت	51 هزار و 365 دلار
عمان	18 هزار و 620 دلار
روسیه	9 هزار و 900 دلار
جمهوری آذربایجان	5 هزار و 330 دلار

مهدی تقوی، استاد دانشگاه، به ما می گوید: برای کشوری مثل ایران وجود سرمایه گذاران خارجی با هر نگاهی که صورت بگیرد، می تواند مفید باشد، چون اقتصاد ایران چند سال مشکلات مدیریتی شدیدی را تجربه کرده است که اکنون باید در بهبود ارتباط اقتصادی با دنیا و پذیرا شدن از سرمایه گذاران خارجی آن ها را ترمیم کند.

او در توضیح این مطلب خود ادامه می دهد: در کشورهای ثروتمند در کنار مولفه های متعدد، توسعه به طور قطع مدیون آزادی های اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، مشارکت و آزادی رسانه هاست. آن ها با فساد به خوبی مبارزه می کنند و مسیر رانت را می بندند. برای همین تکلیف اقتصاد و مسیر حرکت آن مشخص است. در کشورهای فقیر و نیمه فقیر رانت و فساد مجال نمی دهد که فعالیت های واقعی اقتصاد شکل بگیرد و هزینه های زیادی از این بابت به وجود می آید. برای همین رسیدن به چشم اندازی که کشورهای جهان بخواهند با یک کشور با عنوان یک قطب ثروت ارتباط مولد برقرار کنند، نیازمند این است که موانع این چنینی

سال ۲۰۱۱، پس از این که نهادهای بین‌المللی که معمولاً ۴۰ درصد از بودجه این کشور را پشتیبانی می‌کردند، کمک خود را به دلیل نگرانی‌های مربوط به حقوق بشر در این کشور متوقف کردند، مشکلات اقتصادی مالاوی وخیم‌تر شد. متوسط درآمد سالانه مردم این کشور ۸۱۹ دلار است.

لیبریا چهارمین کشور فقیر جهان است. این کشور در غرب آفریقا است و مردم آن هنوز از ۲۰ سال جنگ داخلی رنج می‌برند. با شیوع بیماری کشنده ابولا در سال ۲۰۱۴ در این کشور میزان فقر و رکود اقتصادی افزایش یافت. متوسط درآمد سالانه مردم این کشور ۹۳۴ دلار است.

جمهوری بوروندی پنجمین کشور فقیر جهان است. این کشور به دلیل بحران‌های سیاسی که در آن رخ داده، هیچ توسعه خاصی نداشته است. جنگ داخلی در این کشور تا به حال ۲۰۰ هزار کشته به جا گذاشته و همین امر موجب گسترش فقر و فساد در این کشور شده است. متوسط درآمد سالانه مردم این کشور ۹۵۱ دلار است.

نیجر ششمین کشور فقیر جهان، بیست‌ویکمین کشور جهان از لحاظ وسعت جغرافیایی و یکی از بزرگ‌ترین کشورهای آفریقا است. این کشور صخره‌ای با وجود آن که از فقیرترین کشورهای دنیا محسوب می‌شود، دارای منابع نفتی و معادن اورانیوم فراوان است. درآمد سرانه نیجر ۱۰۶۹ دلار است.

موزامبیک هفتمین کشور فقیر جهان پس از مماله و برقراری آرامش در کشور در سال ۱۹۹۲ اندکی با بهبود شرایط اقتصادی روبه‌رو شد و سرمایه‌گذاران خارجی برای سرمایه‌گذاری در این کشور ترغیب شدند. اما همچنان بسیاری از مردم این کشور در فقر به سر می‌برند. نرخ بی‌کاری در این کشور ۲۱ درصد است و ۷۰ درصد از مردم این کشور زیر خط فقر زندگی می‌کنند. در سال ۲۰۰۷ نرخ تورم در موزامبیک ۸ درصد بود. محصولات صادراتی آن شامل آلومینیوم، میگو، بادام هندی، پنبه، شکر، مرکبات و الوار است که به کشورهای هلند (۵۹/۷ درصد)، آفریقای جنوبی (۱۵/۲ درصد) و زیمبابوه (۳/۲ درصد) صادر می‌شود. درآمد سرانه این کشور ۱۲۰۸ دلار است.

اریتره هشتمین کشور فقیر جهان در سال ۱۹۹۳ به استقلال دست یافت. این کشور از آن زمان تاکنون درگیری‌های بسیاری با همسایگان خود از جمله اتیوپی و یمن داشته است. با این که مردم اریتره همچنان با گرسنگی و کمبود غذا مواجه هستند، اما آینده این کشور روشن به نظر می‌رسد. اریتره در حال حاضر یکی از سریع‌ترین رشدهای اقتصادی در جهان را داراست و از انبوه منابعی مانند طلا و مس بهره‌مند است. درآمد سرانه در این کشور ۱۲۱۰ دلار است.

گینه نو نهمین کشور فقیر جهان، کشوری غنی از منابع با درآمد پایین است. در حدود ۴۰ درصد از جمعیت کشور در فقر به سر می‌برند. کمبود فرصت‌های شغلی رسمی برای جمعیت جوان جوای کار یکی از مهم‌ترین دلایل فقر در این کشور قلمداد می‌شود. درآمد سرانه در این کشور ۱۳۸۸ دلار است. ماداگاسکار جزیره‌ای واقع شده در اقیانوس هند است که با درآمد سرانه ۱۴۷۷ دلار دهمین کشور فقیر جهان به شمار می‌رود.

جمهوری دموکراتیک کنگو دومین کشور فقیر جهان است. ارزش منابع معدنی کنگو ۲۴ تریلیون دلار برآورد شده است که برابر با تولید ناخالص داخلی آمریکا و اروپاست. تصاحب این ثروت غیرعادی زیرزمینی انگیزه اصلی جنگ داخلی این کشور بوده است. کنگو دارای توری افسارگسیخته و دارای یکی از پایین‌ترین سطوح زندگی در آفریقا است. متوسط درآمد سالانه مردم این کشور ۷۵۳ دلار است

در جهان است. بیشتر رشد اقتصادی نروژ به دلیل وفور منابع طبیعی است، مانند اکتشاف و تولید نفت، برق آبی و شیلات. با جمعیت بیش از پنج میلیون، این کشور دارای استاندارد بسیار بالای زندگی در مقایسه با سایر کشورهای اروپایی است و سیستم رفاهی کاملی دارد. برآوردهای اداره نفت و گاز نروژ نشان می‌دهد فقط ذخایر کشف‌نشده نفت خام و گاز طبیعی در آب‌های این کشور که بخش عمده آن گاز طبیعی و در دریای بارنتز است، به حدود دو میلیارد و ۵۰۰ میلیون بشکه معادل نفت می‌رسد. گفتنی است نروژ توسعه خود را بدون اتکا به منابع نفتی به دست آورده است.

۷. امارات متحده عربی درآمد سالانه: ۶۸۰۰۰ دلار. امارات متحده عربی دومین اقتصاد را پس از عربستان سعودی در جهان عرب دارد. با تولید ناخالص داخلی ۵۷۰ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۴ که به شدت به نفت متکی است، و بیش از ۸۵ درصد از اقتصاد خود را از صادرات نفت تامین می‌کند.

۸. هنگ کنگ/ درآمد سرانه: ۵۷۶۷۶ دلار. هنگ کنگ یک منطقه مستقل در ساحل جنوب چین است که بیشتر به خاطر آسمان‌خراش‌های عظیمش مشهور است. دو درآمد عمده آن از کشتی‌رانی و خدمات مالی است.

۹. ایالات متحده آمریکا/ درآمد سرانه: ۵۷۰۰۰ دلار. ایالات متحده آمریکا در اواسط سال ۲۰۱۵ با تولید ناخالص داخلی ۱۷,۹۱۴ تریلیون دلار بزرگ‌ترین اقتصاد جهان را داشته است. در حال حاضر آمریکا بزرگ‌ترین تولیدکننده نفت و گاز طبیعی در جهان است. این کشور یکی از بزرگ‌ترین کشورهای تجاری، و همچنین دومین تولیدکننده است. آمریکا میزبان بورس اوراق بهادار نیویورک است که بزرگ‌ترین بازار سهام در جهان به شمار می‌رود. ایالات متحده دارای جمعیت کل ۳۲۲ میلیونی است که به‌عنوان سومین کشور پرجمعیت پس از چین و هند به حساب می‌آید.

۱۰. سوئیس/ درآمد سرانه: ۵۶۰۰۰ دلار. سوئیس که تولیدکننده شکلات و ساعت‌های لوکس است، یکی از ثروتمندترین کشورهای جهان به شمار می‌رود. سیاست امنیت پولی بلندمدت و ثبات سیاسی به این کشور کمک کرده که در زمره بزرگ‌ترین مراکز اقتصادی جهانی باقی بماند. جمهوری آفریقای مرکزی فقیرترین کشور جهان، همچنین یکی از کم‌توسعه‌ترین کشورهاست. این کشور سال‌هاست که گرفتار فساد، فقر و خشونت است. این کشور محصور در خشکی است و از هیچ طرف به دریا راه ندارد. آب‌وهوای گرمسیری دارد و شمال آن را بیابان فرا گرفته است. متوسط درآمد مردم این کشور سالانه ۶۳۹ دلار است.

کشورهای فقیر

جمهوری دموکراتیک کنگو دومین کشور فقیر جهان است. ارزش منابع معدنی کنگو ۲۴ تریلیون دلار برآورد شده است که برابر با تولید ناخالص داخلی آمریکا و اروپاست. تصاحب این ثروت غیرعادی زیرزمینی انگیزه اصلی جنگ داخلی این کشور بوده است. کنگو دارای توری افسارگسیخته و دارای یکی از پایین‌ترین سطوح زندگی در آفریقا است. متوسط درآمد سالانه مردم این کشور ۷۵۳ دلار است.

مالاوی سومین کشور فقیر جهان است. تورم بالا و اتکا به تامین مالی کمک‌کننده‌ها منجر به سقوط اقتصادی بیشتر در مالاوی شد. از

اقتصاد

با افزایش ۰,۴ درصد و رسیدن به ۱۱ درصد

نرخ بی‌کاری باز هم دورقمی ماند

یابد. اگر این نرخ کاهش نیابد، آن‌طور که صاحب‌نظران پیش‌بینی می‌کنند، بحران‌های اجتماعی در آینده به ساختار توسعه ضربه می‌زنند.

براساس گزارش تنظیم‌شده از سوی مرکز آمار ایران، در سال گذشته معادل ۳۸,۲ درصد جمعیت ۱۰ سال به‌بالا و بیشتر از نظر اقتصادی فعال بوده‌اند؛ یعنی در گروه شاغلان یا بی‌کاران قرار گرفته‌اند.

میانگین نرخ بی‌کاری در سال ۱۳۹۳ معادل ۱۰,۶ درصد بود که میزان بی‌کاری سال ۱۳۹۴ رشد ۰,۴ درصدی نسبت به آن داشته است. نتایج این طرح نشان می‌دهد تعداد جمعیت فعال (شاغل و بی‌کار) در کشور ۲۴ میلیون و ۷۰۱ هزار و ۱۷۷ نفر است که از این تعداد ۲ میلیون و ۷۲۹ هزار و ۹۲ نفر بی‌کار هستند.

نرخ بی‌کاری برای سال ۱۳۹۴ در مناطق شهری کشور ۱۲,۲ و در نقاط روستایی ۸,۱ درصد گزارش شده است. بر اساس گزارش مرکز آمار ایران، بی‌کاری جوانان ۱۵ تا ۲۴ ساله معادل ۲۶,۱ درصد است که برای مردان این گروه ۲۲,۳ و زنان ۴۲,۸ درصد اعلام شده است.

هم‌چنین ۱۸ درصد از شاغلان کشور در بخش کشاورزی، ۳۲,۵ درصد در بخش صنعت و ۴۹,۴ درصد در بخش خدمات فعال هستند. سهم جمعیت دارای اشتغال ناقص زمانی در کشور ۹,۸ درصد است که این نسبت برای مردان ۱۰,۸ و زنان ۴,۵ درصد است. اشتغال ناقص زمانی شامل تمام شاغلانی است که در هفته مرجع (هفته سرشماری شده)، به دلایل اقتصادی نظیر رکود کاری و پیدا نکردن کار با ساعت کار بیشتر، قرار داشتن در فصل غیر کاری و... کمتر از ۴۴ ساعت کار کرده و آماده برای انجام کار اضافی در هفته مرجع بوده‌اند.

هم‌چنین اشتغال ناقص زمانی از نسبت جمعیت دارای اشتغال ناقص زمانی به جمعیت شاغل محاسبه می‌شود. بر اساس گزارش مرکز آمار ایران، سهم شاغلان ۱۵ سال و بیشتر با ساعت کار معمول ۴۹ ساعت در هفته و بیشتر، ۳,۸ درصد در سال ۱۳۹۴ بوده که این نسبت به تفکیک جنسیت برای مردان ۴۲,۷ و زنان ۱۳,۱ درصد است.

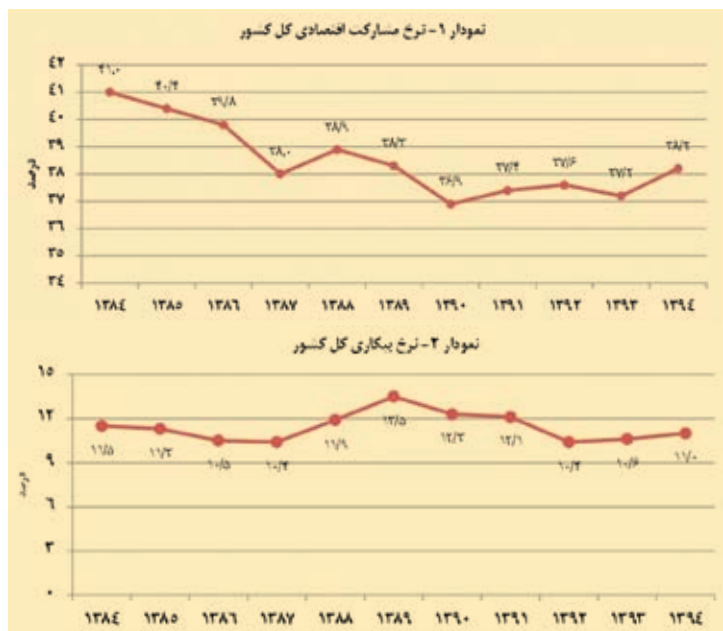
این بررسی نشان می‌دهد ۹ استان کشور نرخ بی‌کاری تک‌رقمی و ۲۲ استان نرخ بی‌کاری دو رقمی را در سال گذشته تجربه کرده‌اند. کمترین نرخ بی‌کاری را در سال گذشته استان آذربایجان شرقی با ۷,۳ درصد و بیشترین نرخ بی‌کاری را استان کهگیلویه و بویراحمد با ۱۷,۷ درصد داشته است. هم‌چنین ۱۹ استان کشور دارای نرخ بی‌کاری بالاتر از میانگین (۱۱ درصد) هستند.

در چند روزی که از آغاز سال ۱۳۹۵ می‌گذرد، نرخ بی‌کاری بیشترین نگاه‌ها را به خود معطوف کرد. بر اساس گزارش‌های موجود، نرخ بی‌کاری در سال ۹۴ معادل ۱۱ درصد اعلام شده است. سال ۹۳ نرخ بی‌کاری ۱۰,۶ درصد اعلام شده بود. افزایش نرخ بی‌کاری بهانه‌ای بود تا منتقدان دولت یازدهم در همان روزهای نخست سال ۹۵ انتقادهای تند و تیزی را روانه دولت کنند. آگاهان اقتصادی می‌گویند که نرخ بی‌کاری در بعضی بخش‌ها از ۱۱ درصد هم بیشتر است، اما نمی‌شود دولت را مقصر دانست. شرایط کسب‌وکار در ایران بعد از بحران‌های ۸۴ تا ۹۲ و هم‌چنین تداوم تحریم‌ها به گونه‌ای بوده است که نشده نرخ بی‌کاری را بیشتر از این کنترل کرد. در همین رابطه، دکتر غلامرضا کشاورز حداد، دانشیار دانشکده اقتصاد دانشگاه صنعتی شریف، می‌گوید: نرخ بی‌کاری نیروی کار ساده حدود پنج تا شش درصد است، که از نرخ طبیعی بی‌کاری هم پایین‌تر است و این در حالی است که در فصل تابستان روستاها و بخش کشاورزی با کمبود نیروی کار روبه‌روست. اما بررسی نرخ بی‌کاری نیروی کار تحصیل‌کرده نشان می‌دهد که این نرخ برای مردان ۲۳ تا ۲۴ درصد و برای زنان بیش از ۴۰ درصد است.

او هم‌چنین اعلام کرده بود که پایین بودن و دور از انتظار بودن نرخ بی‌کاری ۱۱ درصد با مشاهدات شهروندان از محیط اقتصادی پیرامون آن‌ها ریشه در این واقعیت دارد که مشارکت زنان حدود ۱۴ درصد است، یعنی تنها ۱۴ درصد از زنان ۱۰ تا ۶۰ سال شاغل یا در جست‌وجوی کار هستند. اگر این نرخ بالاتر بود، نرخ بی‌کاری زنان بسیار بیشتر می‌شد. علاوه بر آن، مردم بی‌کاری ۲۴ درصدی فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌ها را به‌خوبی مشاهده و درباره آن به‌سادگی قضاوت می‌کنند. ولی باید توجه داشت که نرخ بی‌کاری برای مشاغل غیرماهر بسیار پایین‌تر از ۱۱ درصد است.

نرخ بی‌کاری در چندین سال قبل همواره مورد توجه سیاست‌گذاران اقتصادی بوده است و سیاست‌های زیادی نیز برای مقابله با بی‌کاری در کشور اجرا شده است. در سال‌های

قبل سیاست‌گذاران با حراج منابع بانکی و تدوین وام‌های خوداشتغالی و زودبازده سعی در کنترل بی‌کاری داشته‌اند، ولی این سیاست‌ها همه با شکست مواجه شدند. دولت نهم فقط از سال ۸۴ تا ۸۶ بیش از ۲۰ هزار میلیارد تومان برای ایجاد شغل وام داد، ولی نتیجه این وام افزایش نرخ بی‌کاری به ۱۴ درصد در سال ۸۹ بود. کاهش سرمایه‌گذاری‌های صنعتی، عدم فعالیت بهینه بازار سرمایه و ناهمروایی مسیر بنگاه‌های سرمایه‌گذاری از دلایل افزایش نرخ بی‌کاری است. بر همین اساس فعالان اقتصادی برای باورند که بعد از برجام و با آمدن سرمایه‌گذاران خارجی که با افزایش سرمایه‌گذاری‌های صنعتی همراه است، نرخ بی‌کاری نیز کاهش

۱۰ اقتصاد برتر جهان در سال ۲۰۵۰

شرکت چندملیتی خدمات مدیریت و مشاوره نایت فرانک طی گزارشی به پیش‌بینی ۱۰ غول اقتصادی جهان در سال ۲۰۵۰ پرداخته است.

اقتصاد جهان

منبع: Business News

۱. هند

زمانی که آزادسازی اقتصادی، هندوستان را از سال ۱۹۹۱ از قید و بند رشد آرام رها کرد و دریچه‌های آن را به سوی اقتصاد جهانی گشود، هندوستان قدم‌های رو به رشدش سست نشد. بر اساس پیش‌بینی‌ها هندوستان در آینده با رهایی از مسائل جاری اجتماعی، سیاسی و اقتصادی خود می‌تواند به رأس هرم اقتصاد جهانی برسد.

۲. چین

عجیب نیست اگر چین رتبه دومین اقتصاد بزرگ جهان در سال ۲۰۵۰ را به دست بیاورد. رشد این کشور طی دو دهه گذشته، چیزی کمتر از یک معجزه نبوده است. این کشور با عبور از ژاپن و رسیدن به دومین رتبه غول‌های اقتصادی جهان، در سال ۲۰۰۵ جایگاه آمریکا را متزلزل کرده و ممکن است تا سال ۲۰۲۰ بر این کشور غلبه کند. با این حال رشد تدریجی اقتصاد این کشور، آرام‌تر از هندوستان است.

۳. آمریکا

درآمد ناخالص داخلی آمریکا باعث شده است این کشور به‌عنوان یکی از ابرقدرت‌های اقتصادی جهان مطرح شود و جزو سه اقتصاد برتر جهان باقی بماند. مصرف‌گرایی بالا، توانایی‌های نوآورانه و قدرت‌های تکنولوژیک، آمریکا را در میان برترین اقتصادهای جهان، نگه خواهد داشت.

۴. اندونزی

سرعت رشد اقتصادی این کشور به نسبت سایر کشورها سرسام‌آور است. بر این اساس ممکن است در سال ۲۰۵۰، در چهارمین پله اقتصاد جهان قرار گیرد. این موضوع نباید زیاد عجیب باشد؛ چراکه وجود منابع طبیعی گسترده و رو به رشد بودن اقتصاد این کشور، توانایی بالقوه‌ای ایجاد کرده است تا اندونزی با رشد پرسرعت، خود را در میان گول‌های جهان قرار دهد. دولت کنونی این کشور با پشتیبانی از سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و خارجی، به رشد اقتصادی کشور کمک زیادی کرده است. این مسیر تا رشد ۸/۶ درصدی اقتصاد این کشور تا سال ۲۰۵۰ ادامه دارد.

۵. برزیل

وضعیت برزیل تاکنون برای جهانیان روشن شده است. این گول اقتصادی نوظهور از بریتانیا، که در مارس ۲۰۱۲ به‌عنوان ششمین اقتصاد برتر جهان معرفی شد، پیشی گرفته و از سرعت رشد خود طی دهه‌های آینده نخواهد کاست. برزیل به لطف حضور ثروت و منابع طبیعی بیکران، کشاورزی پررونق، تولید و صنایع خدماتی قدرتمند، قادر است در سال‌های آینده به چنین رتبه‌ای از رشد برسد.

۶. نیجریه

درآمد ناخالص داخلی این کشور تا ۸۰ درصد متکی بر صنعت نفت است؛ با این حال نیجریه می‌کوشد تا سهم کشاورزی و تجارت را نیز در این رشد اقتصادی بیشتر کند. بر اساس پیش‌بینی‌ها، نیجریه در سال ۲۰۲۵ از آفریقای جنوبی که عنوان کنونی برترین اقتصاد آفریقا را در اختیار دارد، عبور می‌کند و در سال ۲۰۵۰ جایگاه ششم را به دست خواهد آورد.

۷. روسیه

منابع طبیعی از قبیل گاز، نفت، زغال و فلزات قیمتی این ابرقدرت سابق را که تنها وزنه تعادل ایالات متحده آمریکا طی دهه‌های گذشته بوده، پایدار نگه داشته است. شاید نشانه‌هایی از تزلزلات اجتماعی یا سیاسی در این کشور دیده شود، اما کوچک‌ترین اثری از تزلزل در رشد اقتصادی روسیه به چشم نمی‌آید و چشم‌انداز آن تا سال ۲۰۵۰ روشن است.

۸. مکزیک

فقر، بی‌ثباتی‌های اجتماعی و نابرابری اقتصادی این کشور باعث نشده که چرخ‌های سرمایه چند تریلیون دلاری این کشور از حرکت بایستند. در دو دهه گذشته، مکزیک بنیان اقتصاد خرد را که منجر به ایجاد رشد پایدار اقتصادی، کاهش تورم و بهبود درآمد سرانه می‌شود، بهبود بخشیده است. این کشور در حال حاضر در مسیر بهبود زیرساخت‌ها نیز هست؛ حرکتی که برای رشد صنایع تولیدی حیاتی به شمار می‌رود.

۹. مصر

مصر زمانی اقتصادی کاملاً متمرکز داشت و به تدریج به اقتصاد بازار محور روی آورد. اما به واسطه تحولات بزرگ مالی توانست از افزایش سرمایه‌گذاری خارجی بهره‌بردار و رشد ناخالص داخلی آن، پنج درصد افزایش پیدا کند. هر چند تحولات سیاسی و نظامی که در مدت اخیر در این کشور رخ داده، آن را دچار فلج سیاسی کرده است و صندوق بین‌المللی پول نیز وام دادن به این کشور را به تأخیر می‌اندازد، اما افق آن روشن است. با وجود اهمیت کشاورزی در رشد اقتصادی، تولیدات و خدمات نیز نقش بزرگی در رشد درآمد ناخالص داخلی این کشور به عهده دارند.

۱۰. ژاپن

برخلاف آنچه تصور می‌شود، ژاپن در جایگاه دهم قرار دارد. سرزمین خورشید درخشان به سقوط خود از جایگاه دومین اقتصاد بزرگ جهان ادامه می‌دهد و پیش‌بینی می‌شود تا سال ۲۰۵۰، تا پله دهمین اقتصاد بزرگ جهان نزول کند. ژاپن پس از دهه سیاه ۱۹۹۰، دچار رشدی آرام و کساد اقتصادی شد. این کشور در حال حاضر در حال التیام زخم‌های دو فاجعه طبیعی زمین‌لرزه و سونامی است؛ بلایایی که اقتصاد این کشور را به همراه شهرها و روستاهای این کشور ویران کرد. با وجود آن که رشد اقتصادی این کشور با کندی مواجه شده است، هم‌چنان یکی از نقاط مهم و حیاتی برای تولیدات پیشرفته تکنولوژیک، خودرو و صنایع الکترونیک است.

روش‌های آینده‌نگاری راهبردی برای برنامه‌ریزی در هلدینگ‌ها

معرفی روش‌های آینده‌نگاری راهبردی در هلدینگ‌ها

در مطالعه و بررسی روش‌ها و تکنیک‌های آینده‌نگاری راهبردی، با توجه به اهمیت و اولویت، فعالیت‌های مورد نظر به شرح زیر شناسایی شده‌اند:

دیدهبانی

دیدهبانی، گردآوری و تحلیل اطلاعات محیط خارجی در حوزه موضوعاتی است که می‌تواند بر جریان تصمیم‌گیری یک سازمان تاثیر بگذارد. دیدهبانی می‌تواند علائم در حال ظهور موقعیت‌ها و دشواری‌های بالقوه‌ای را تشخیص دهد که ممکن است در آینده یک سازمان تاثیرگذار باشد. دیدهبانی روی تشخیص رویدادها و روندهای در حال پیدایش، موقعیت‌ها و دشواری‌های بالقوه‌ای تمرکز می‌کند، که می‌تواند آینده یک سازمان را دستخوش تغییر کند. اطلاعات گردآوری‌شده (رویدادها، روندها و روابط برون‌سازمانی) در اختیار مدیران کلیدی سازمان قرار می‌گیرد، تا پس از تحلیل و تفسیر آن، از نتایج به‌دست آمده به‌عنوان راهنمای مدیریت در برنامه‌های آینده استفاده کنند. درحقیقت، دیدهبانی روشی برای شناسایی؛ گردآوری و بررسی اطلاعات درباره عوامل موثر بر روی برنامه‌ها و تصمیم‌گیری‌هاست (کندرا، ۲۰۰۴: ۲۰).

آینده‌نگاری راهبردی؛ ابزاری برای درک آینده‌های محتمل، آمادگی بهتر برای رویارویی با آینده و تصمیم‌سازی برای نیل به آینده‌های مطلوب است. آینده‌نگاری راهبردی شامل تلاشی نظام‌مند برای بررسی و خلق آینده درازمدت علم، فناوری، اقتصاد، محیط و جامعه به‌منظور شناسایی فناوری‌های عام نوظهور، حوزه‌های پرمفعت اقتصادی و سایر حوزه‌های زیربنایی راهبردی است، که به احتمال فراوان، بیشترین منافع اقتصادی، اجتماعی و سیاسی را خواهند داشت. بنابراین آینده‌نگاری راهبردی؛ نوعی مدیریت و مهندسی جامع آینده و ایجاد فرصت برای ساختن آینده مطلوب است.

آینده‌نگاری راهبردی به دنبال پیش‌گویی نیست، بلکه فرایندی است که با تمرکز بر آینده در پی خلق چشم‌اندازهای مشترک از آن است؛ چشم‌اندازهایی که مردم را بر آن می‌دارد تا فعالیت‌های امروز خود را با آنها منطبق کنند. آینده‌نگاری راهبردی؛ جایگزین پیش‌بینی، آینده‌اندیشی و برنامه‌ریزی راهبردی نمی‌شود. هر یک از این فعالیت‌ها در فرایند آینده‌نگاری راهبردی نقش خود را ایفا می‌کنند و در بسیاری از موارد، به‌طور متقابل یکدیگر را حمایت می‌کنند.

آینده‌نگاری راهبردی فراتر از مجموعه‌ای از روش‌ها؛ فرایندی از مشاوره و تعامل بین جامعه علمی، ذی‌نفعان دستاوردهای تحقیقاتی و سیاست‌گذاران است. این فرایند منظم و مستمر به دنبال خلق آینده‌های مطلوب است. مهم‌ترین هدف آینده‌نگاری راهبردی؛ تصویرسازی، خلق و ترسیم چشم‌انداز (آینده مطلوب) است، چراکه تعریف هدف، ماهیت ارتباط با فرایند تصمیم‌گیری را مشخص می‌کند.

توصیف فرایند، روش‌ها و بنیان‌های فکری آینده‌نگاری راهبردی، نیازمند تحلیل و تعمق در مفاهیم سازنده آن است. به این منظور ابتدا مقدمه‌ای مفهومی درباره راهبرد، آینده‌نگاری و آینده‌پژوهی عرضه شد. سپس چند کاربست مهم از روش‌های کلیدی در فرایند آینده‌نگاری (راهبردی) به اختصار مرور شد تا بستر مفهومی لازم برای فهم آینده‌نگاری راهبردی در گروه‌های سرمایه‌گذاری فراهم شود. با مطالعه فرایند آینده‌نگاری راهبردی، راه برای تحلیل و بررسی تجربه دیگر کشورها در پیاده‌سازی آینده‌نگاری راهبردی هموارتر خواهد شد. از نظر کوسا؛ آینده‌نگاری راهبردی به آینده‌نگاری مسائل راهبردی نسبت داده می‌شود. در واقع فرایند آینده‌نگاری راهبردی به افزایش درک فرد، سازمان یا جامعه از مخاطره‌ها و فرصت‌های نوپدید، وابستگی به مسیر، پیشران‌ها، هم‌تکامل‌ها، انگیزه‌ها، نیروها و روابط علمی می‌انجامد. مجموعه این عوامل بر تصمیم‌های بدیل تاثیر گذاشته و فضای آینده‌های ممکن، موجه‌نما، محتمل و مطلوب را شکل می‌دهند. این درک بهتر، سبب تصمیم‌گیری آگاهانه‌تر در مسائل گوناگون می‌شود، تصمیم‌هایی که به طرح راهبردی عمومی سازمان و ابزارهای دستیابی به اهداف بلندمدت آن ارتباط دارند. به بیان دیگر، تفاوت اصلی آینده‌نگاری راهبردی با گونه‌های دیگر آینده‌نگاری؛ توانمندی آن‌ها در یاری برای تعریف شرایط و قواعد مبارزه در میدان نبرد و لزوم نبرد است (کوسا، ۲۰۱۱).

باید توجه داشت خروجی فرایند آینده‌پژوهی در سازمان باید برای سطوح گوناگون جامعه و سازمان قابل فهم باشد و امکان ایجاد دید فراسازمانی و کلان توسط آن مشهود باشد و در پایان تاثیرات و ارتباط بین بخش‌های مختلف سازمان و حوزه‌های جامعه را نشان می‌دهد. این امور نیازمند سازگاری منطقی در گام‌های فرایند آینده‌پژوهی در سازمان است، که در بالا تلاش شده به این ویژگی‌ها به‌عنوان مفروضات اولیه توجه شود.

(اسلاتر، ۱۳۸۵: ۵۶).

روند؛ به مجموعه‌ای از رویدادها گفته می‌شود که بنابر متافیزیکی خاص، گمان می‌رود ارتباطی علی با یکدیگر دارند. تحلیل روند؛ به شناسایی بنیان‌ها و عوامل موثر بر روند و نیز ارزیابی و پیش‌بینی روند می‌پردازد. بنیان‌های روند؛ همان ارزش‌ها و متافیزیک شکل‌دهنده روند هستند. هدف از تحلیل روند؛ کشف روابط علی و شبه علی و نحوه اثرگذاری آن بر مسائل مختلف (سیاسی، اجتماعی، اقتصادی) است و این‌که تحلیل روند هدف نیست بلکه تنها یک ابزار است.

پیش‌بینی

پیش‌بینی یعنی؛ توصیف خط پایه و آینده‌های بدیل، به عبارتی توصیف پیش‌ران‌ها و عدم قطعیت‌ها و بررسی پیامدها و نتایج آن، یکی از حوزه‌های مهم و کلیدی آینده‌پژوهی است و به یکی از فعالیت‌های مهم دانشمندان و آینده‌پژوهان تبدیل شده است. حس ناتوانی در مقابل پدیده‌ای که قادر به درک آن‌ها نیستند، آینده‌پژوهان را بر آن می‌دارد تا با کسب اطلاعات بیشتر بتوانند پیش‌بینی بهتری برای آینده انجام دهند و بتوانند با هدایت آن، آینده را کنترل کنند. (پدارم، جلالی‌وند، ۱۳۹۱: ۴۷).

طراحی‌ره‌نگاشت

ابزاری است که اهداف بلندمدت و کوتاه‌مدت و راه‌حل‌های مناسبی را که اهداف سازمان را محقق می‌کنند، ارائه می‌دهد. این ابزار را می‌توان برای توسعه یک محصول، توسعه فناوری، ایجاد یک قابلیت، خلق یک سامانه و... به کار گرفت (بهراری، ۱۳۹۱: ۱۴). ره‌نگاشت به آینده‌پژوه در درک نیازهای سازمان و مشتریان کمک می‌کند و با مشخص کردن راه‌های دستیابی به هدف و نیز هزینه‌ها و زمان لازم برای پیمودن هر راه، به ارتقای تصمیم‌گیری‌ها درباره بودجه‌های مربوط به تحقیق و توسعه کمک می‌کند. و با مشخص کردن قابلیت‌های آینده سازمان، در شناسایی مزیت‌های رقابتی نیز مفید است (بهراری، ۱۳۹۱: ۲۹).

سناریونگاری

واژه سناریو برگرفته از دنیای سینما و تئاتر است و داستانی را به صورت کامل قابل درک تصویر می‌کند، که دارای سازگاری و انسجام منطقی است. سناریوها پیش‌بینی آینده نیستند، بلکه به تصور و تخیل در مورد آینده می‌پردازند و به قول دکتر دیوید اینگوار^۴ «حافظه‌های آینده» هستند، زیرا ذهن انسان مدام در حال داستان‌سرایی درباره آینده است. سناریوها با دو دنیای واقعیت‌ها و ادراک سروکار دارند. سناریوها واقعیت‌ها را مورد کندوکاو قرار می‌دهند، اما در همان حال به ادراک درونی تصمیم‌گیرندگان نیز کمک می‌کنند و سعی در تبدیل اطلاعات راهبردی به ادراک جدید دارند (منزوی: ۶).

کوتاه‌ترین و شیواترین تعریف سناریو^۵ را وندل بل (۲۰۰۳: ۳۱۷) بیان کرده است، که سناریوها را محصول روش‌های آینده‌پژوهی می‌داند. او بر این باور است که تمامی روش‌های آینده‌پژوهی، مقدمه سناریونویسی هستند و می‌توانند به خلق سناریو منجر شوند. و باید بگوییم که سناریو محصولی است که به توصیف وضعیت احتمالی آینده پرداخته یا داستانی درباره نوع به وجود آمدن این وضعیت بیان می‌کند. حالت اول را وضعیت نهایی یا حتی سناریوهای «روز زندگی» می‌نامند و دومی را سناریوهای زنجیره‌ای (حوادث) یا تاریخ‌های آینده می‌نامند (بیشاب، هاینز، کولینز، ۲۰۰۷: ۸).

مهم‌ترین ویژگی سناریو، فرضی بودن سناریو است که ریشه در ماهیت آینده و محدودیت ذاتی پژوهش‌های آینده‌نگر دارد. سناریو محصول آرمانی آینده‌پژوهی است، بسط سناریوهای مختلف می‌تواند سازمان‌ها و جوامع را برای مواجهه با دگرگونی‌های شگرف در آینده آماده کند و اصول مرکزی این حوزه مطالعاتی است:

سناریوها انسان را از غافلگیر شدن در برابر آینده‌های مبهم و مخاطرات شگفت‌زده باز می‌دارد.

روش سناریو، آینده‌های بدیل^۶ (ممکن و محتمل) را مشخص می‌کند.

دیدهبانی فعالیتی مستمر است که ناظر بر مسئله معین و براساس شاخص‌هایی معین، عوامل و عناصر محیط داخل و خارج سازمان را شناسایی می‌کند. دیده‌بانی می‌کوشد که با پایش و پویبش آخرین تحولات و پیشرفت‌ها و علائم ضعیف تغییر، احتمال غافلگیری سازمان در برابر تغییرات و تحولات را کاهش دهد (بل، ۱۹۹۶)، (بهراری، ۱۳۹۱: ۵۲).

موضوعات دیده‌بانی

کشف روندها و رخدادهای علمی، فنی، اقتصادی، اجتماعی و سیاسی که از وجود تحولات آینده خبر می‌دهند؛

شناسایی فرصت‌ها، تهدیدات و تغییرات بالقوه‌ای که برای سازمان‌ها و دولت‌ها اهمیت دارند؛

گسترش تفکر آینده‌مدار میان کارشناسان و مدیران؛

ارائه سامانه هشدار سریع به مدیران، کارشناسان و تصمیم‌گیرندگان استراتژیک در خصوص روندهایی که با یکدیگر تلاقی می‌کنند، از یکدیگر دور می‌شوند، تسریع می‌یابند، کند و مخفی می‌شوند یا پیچیده و دشوار می‌گردند؛

طراحی و ایجاد راداری که به صورت نظام‌مند، جهان و تحولات آن را پایش کرده و در خصوص تغییرات عمده و جزئی تازه و غیرمنتظره ارسال سیگنال می‌کند؛

پایش اطلاعات راهبردی جهت تعیین راهبردهای سازمانی و ملی؛

خلق فضا برای اعمال مدیریت موفق وابسته به توانایی تطبیق با محیط خارجی، که به‌شدت در حال تغییر است (خزایی، ۱۳۸۸: ۳۵-۳۴)

روند پژوهی

تحلیل روند از دیدگاه ریچارد آناسلاتر؛ به معنای بهره‌گیری از سری‌های زمانی و دیگر داده‌ها برای تشخیص و ردیابی تغییرات محیطی است و بینشی را در باب موقعیت‌های احتمالی آینده فراهم می‌آورد، اما به خاطر وقوع رویدادهای غیرقابل پیش‌بینی و غیرمستمر، هیچ‌گاه مورد اعتماد نبوده است. تحلیل روند عبارت است از؛ مطالعه یک روند مشخص به منظور کشف ماهیت، علت‌های بروز، سرعت توسعه و پیامدهای بالقوه آن. تحلیل روندها باید بسیار دقیق باشد، زیرا یک روند مشخص می‌تواند تاثیرهای متفاوتی بر ابعاد گوناگون زندگی ما داشته باشد و از سوی دیگر شاید بسیاری از این تاثیرها در نگاه اول قابل کشف نباشد

مقاله

روش‌ها و رویکردهای گوناگونی توسط آینده‌پژوهان معرفی شده است. اما وجه مشترک تمامی این روش‌ها، گرفتن دیدگاه‌های صاحب‌نظران در فرایندی مبتنی بر مشارکت و تعامل است. چشم‌انداز را باید متناسب با شرایط جامعه و سازمان طراحی کرد، تا آینده‌ای مطلوب را برای سازمان به دنبال داشته باشد.

پانویس

- ۱- استادیار دانشگاه صنعتی مالک اشتر
- ۲- دانشجوی دکترای آینده پژوهی دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)
- ۳- Trend Analysis
- ۴- David Ingvar
- ۵- Scenario
- ۶- Alternative Futures
- ۷- Environmental Scanning

در زمان سناریونگاری نمی‌توان با قطعیت و دقت مشخص کرد که کدام یک از این آینده‌ها رخ خواهند داد. مجموعه درهم تنیده‌ای از عوامل گوناگون که سناریوها را شکل می‌دهند، عوامل ثابت و از پیش مشخصی نیستند و می‌توانند حالت‌های گوناگونی داشته باشند. آینده‌های بدیل در قالب سناریوها بررسی می‌شوند، تا مطلوب یا نامطلوب بودن آن‌ها آشکار شود. سناریو؛ نگاه به آینده از دریچه و چشم‌اندازی ویژه است، که در چهارچوب آن، داستان تصویرشده دارای سازگاری منطقی است و رخدادهای بیرون از حقیقت‌نمایی و خردورزی در تاروپود آن راهی ندارند (پدرام، جلالی‌وند، ۱۳۹۰: ۴۱).

سناریوسازی هنگامی موثر است؛ که فرد درباره موضوع خاصی که تفکرناپذیر به نظر می‌آید به تفکر بپردازد و بگوید من می‌توانم ببینم که چه اتفاقی ممکن است بیفتد و چه واکنشی در برابر این اتفاق از خود نشان خواهم داد (منزوی: ۶).

پویش محیطی

روشی شامل مشاهده، ارزیابی، پایش و توصیف نظام‌مند محیط‌ها و بافتارهای اجتماعی، فناورانه، اقتصادی، زیست‌محیطی، سیاسی و اخلاقی یک کشور، صنعت، سازمان و غیره.

توانمندسازی مدیران و تصمیم‌گیرندگان برای انطباق سریع با محیط خارجی که در معرض تغییرات بسیار سریع و گسترده قرار دارد، نیازمند روشی است که آن‌ها را قادر سازد از یک سو محیط خارجی و روابط متقابل بخش‌های گوناگون آن را درک کنند؛ و از سوی دیگر این فهم را به فرایندهای تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی سازمانی خود وارد کنند. پویش محیطی^۲ روشی است که این امر را محقق خواهد کرد.

پویش محیطی را می‌توان همچون نوعی رادار تعریف کرد، که جهان را به گونه‌ای نظام‌مند پویش کرده و آنچه جدید، غیرمنتظره، عمده یا جزئی است، مشخص می‌کند. یک مطالعه بر مبنای روش پویش محیطی چهار هدف عمده را به دنبال دارد (پدرام، ۱۳۹۱: ۱۹-۲۰):

آشکارسازی روندها و رخدادهای علمی، اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و فنی (STEEP) که برای موسسه یا سازمان خاصی اهمیت دارند. تعیین فرصت‌ها، تهدیدها و دگرگونی‌هایی که این روندها یا رخدادهای برای موسسه یا سازمان به دنبال خواهند داشت. ترویج جهت‌گیری‌های فکری آینده بین مدیران و کارکنان. آگاه‌سازی مدیران و کارکنان از روندهای هم‌گرا، واگرا، برهم‌کنش‌گر، شتاب‌دهنده یا کندکننده.

چشم‌اندازسازی

چشم‌اندازسازی یعنی؛ تصویرسازی بهترین نتایج، هدف‌گذاری و معیارهای کارایی و عملکرد توسط آینده‌پژوه. (بیشاب، هاینز، کولینز، ۲۰۰۷: ۸) آینده‌پژوه توسط چشم‌انداز روشن می‌کند که، تصویر مطلوب سازمان از خود یا جهان پیرامون آن در آینده چیست (دیوید، ۱۳۸۹). چشم‌انداز به آن چیزی می‌پردازد که سازمان قصد دارد بشود. (ویلن وهانگر، ۱۳۸۹: ۲۴). بنابراین ترسیم و تدوین چشم‌انداز را باید فعالیتی اجتناب‌ناپذیر در هر سازمانی دانست. برای ترسیم چشم‌انداز؛

اسلاتر، ریچارد. آلن «دانش‌واژه آینده‌پژوهی» مترجم مرکز آینده‌پژوهی علوم و فناوری دفاعی، ص ۶۵، ۱۳۸۵

بهاری، مجتبی، آینده‌پژوهی در سازمان، مرکز آینده‌پژوهی علوم و فناوری دفاعی، ۱۳۹۱.

بهاری، مجتبی، تحلیل روند، مرکز آینده‌پژوهی علوم و فناوری دفاعی، ۱۳۹۱.

بیشاب، پیتر، هاینز، اندی، کولینز، تری، وضعیت کنونی سناریونویسی؛ مرور اجمالی تکنیک‌ها، مترجم منزوی، مسعود، مرکز آینده‌پژوهی علوم و فناوری دفاعی - موسسه آموزشی و تحقیقاتی صنایع دفاعی، نوبت چاپ: اول - مهرماه ۱۳۸۸

پدرام، عبدالرحیم، جلالی‌وند، عباس، آشنایی با آینده‌پژوهی، مرکز آینده‌پژوهی علوم و فناوری‌های دفاعی، ۱۳۹۰.

پدرام، عبدالرحیم، جلالی‌وند، عباس، روش‌شناسی آینده‌پژوهی، مرکز آینده‌پژوهی علوم و فناوری‌های دفاعی، تهران، ۱۳۹۱

خزایی، سعید، دیده‌بانی: مبانی و مفاهیم، مرکز آینده‌پژوهی علوم و فناوری دفاعی - موسسه آموزشی و تحقیقات صنایع دفاعی، ۱۳۸۸.

خزائی، سعید، پدرام، عبدالرحیم، راهنمای گام‌به‌گام آینده‌پژوهی راهبردی، دانشگاه صنعتی مالک‌اشتر، تهران، ۱۳۸۷.

کندراه، آلبرایت، اس، دیده‌بانی: راداری به سوی موفقیت، مترجم خزایی، سعید، ۱۳۸۸.

منزوی، مسعود، انتخاب روش‌های آینده‌نگاری، مرکز آینده‌پژوهی علوم و فناوری دفاعی - موسسه آموزشی و تحقیقاتی صنایع دفاعی، نوبت چاپ اول، ۱۳۸۹

ویلن، ت، هانگر، د، مدیریت استراتژیک و سیاست کسب‌وکار، مترجمان: اعرابی و آقازاده، دفتر پژوهش‌های فرهنگی، ۱۳۸۹

Bell, Wendell, Foundation of Futures Studies: History, Purposes and Knowledge, Transaction Publishers ۲۰۰۳, Slaughter, Richard, Developing and Applying Strategic Foresight ۲۰۰۲.

Unido, Foresight Methodologies, Unido ۲۰۰۴.

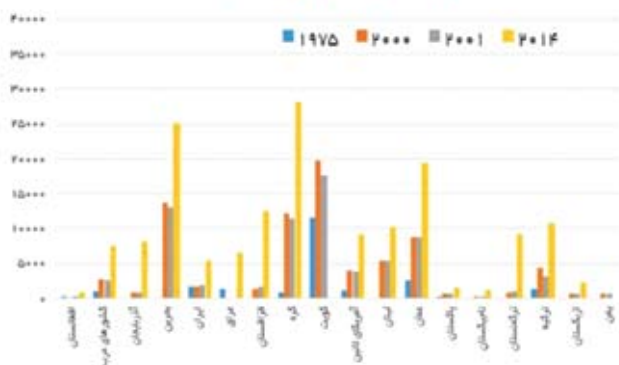
اقتصاد جهان

۷۰۰ میلیون نفر زیر خط فقر زندگی می‌کنند

مقابله جهان با افزایش فقر

سال گذشته در کنار اتفاقات منفی و مثبتی که در اقتصاد جهانی رخ داد، یک اتفاق به نظر می‌رسد که زیر هجوم اخبار متعدد سیاسی، اقتصادی و اجتماعی دیده نشد و از نظرها دور ماند و آن هم چیزی نیست جز ادامه کاهش روند فقر در نسبت کلی جمعیت جهان که رقمی بی‌سابقه را از خود به جای گذاشت. ۲۵ سال پیش نزدیک ۴۰ درصد از جمعیت جهان زیر خط فقر زندگی می‌کردند، اما در سال ۲۰۱۵ این رقم به ۱۰ درصد رسید (نمودار زیر). هر چند که ۱۰ درصد چیزی نزدیک به ۷۰۰ میلیون نفر از جمعیت جهان را در بر می‌گیرد، اما کاهش ۲۷ درصدی این نسبت خود می‌تواند یک جرقه روشن برای کاهش هر چه بیشتر خط فقر در سال‌های آینده باشد.

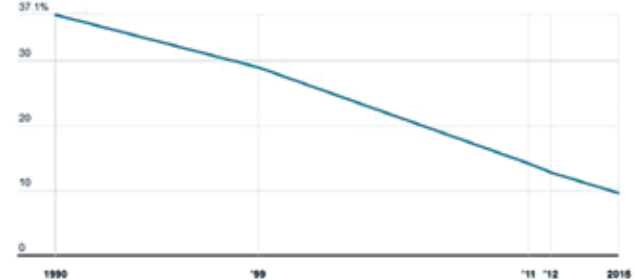
درآمد سرانه کشورهای منتخب

شک نباید کرد که بخش اعظم این فقرا در میان کشورهای جنگ‌زده یا کشورهایی هستند که از توان اقتصادی مناسبی بهره نبرده‌اند. به‌طور قطع سیاست‌های غلط اقتصادی و مدیریت‌های ناکارآمد نقش اساسی در گسترش خط فقر دارند. اگر درآمد سرانه را یکی از مولفه‌های سنجش فقر بدانیم، در جدول ضمیمه گزارش به‌خوبی مشخص است که در کنار کشورهای بحران‌زده و درگیر جنگ، کشورهای دیگری نیز از درآمد سرانه پایین رنج می‌برند. آن‌ها می‌توانند در میان ۷۰۰ میلیون نفر از فقرای جهان، نمایندگان جدی داشته باشند. همان‌طور که در جدول مشخص است، کشورهایی نظیر ترکمنستان و پاکستان در میان این گروه از کشورها قرار می‌گیرند؛ یعنی کشورهایی که جنگ‌های منطقه را تجربه نکرده‌اند، اما از درآمد سرانه پایین حتماً آزرده‌خاطر هستند. درآمد سرانه پاکستان در سال ۲۰۱۵ که در واقع تغییری در داده‌های آن نسبت به سال ۲۰۱۴ به وجود نیامده است، کمتر از پنج‌هزار دلار را نشان می‌دهد. اما در کشوری نظیر کره جنوبی، این رقم تا ۳۰ هزار دلار نیز رشد کرده است. برای ایران نیز در سال ۲۰۱۵ بر اساس داده‌های مرکز آمار و بانک مرکزی درآمد سرانه فقط به ۵۰۰ هزار دلار برای هر فرد نزدیک شده است. اگر ایران هم در میان ۷۰۰ میلیون نفر آدم زیر خط فقر نماینده داشته باشد، به‌طور قطع دلیل این شکل گرفتن فقر و درآمد سرانه بسیار ناچیز را باید در سیاست‌ها و برنامه‌های اقتصادی سال‌های گذشته جست‌وجو کرد، چون در این سال‌ها اقتصاد ایران برای آن که بتواند درآمد سرانه ناشی از فعالیت‌های مولد را افزایش دهد، هیچ کم و کسری نداشت. اما در نهایت کار به جایی رسیده است که در سال ۲۰۱۴ و ۲۰۱۵ درآمد سرانه هر ایرانی به پنج‌هزار دلار هم نمی‌رسد. با این همه اما می‌شود خوش‌بین بود. بررسی روند حرکت دنیا در جهت کاهش فقر طی ۲۵ سال گذشته به‌خوبی نشان می‌دهد که دنیا عزم خود را برای جلوگیری از افزایش فقر جزم کرده است. این اتفاق نقطه روشنی برای تاثیر فعل و انفعالات جدید جهان اقتصادی روی دنیایی است که ۷۰۰ میلیون نفر از اهالی آن زیر خط فقر زندگی می‌کنند.

سال گذشته در کنار اتفاقات منفی و مثبتی که در اقتصاد جهانی رخ داد، یک اتفاق به نظر می‌رسد که زیر هجوم اخبار متعدد سیاسی، اقتصادی و اجتماعی دیده نشد و از نظرها دور ماند و آن هم چیزی نیست جز ادامه کاهش روند فقر در نسبت کلی جمعیت جهان که رقمی بی‌سابقه را از خود به جای گذاشت. ۲۵ سال پیش نزدیک ۴۰ درصد از جمعیت جهان زیر

درصدی از جمعیت جهان که زیر خط فقر (درآمد ۱.۹ دلار در روز) هستند

کاهش فقر جمعیت جهانی در سال ۲۰۱۵ به ۱۰ درصد در شرایطی رخ داده است که جهان در سال گذشته یکی از ویران‌ترین روزهای خود را تجربه کرده است. جنگ‌های خانمان‌سوز در خاورمیانه و تاثیر آن بر اقتصاد بسیاری از کشورهای جهان این ذهنیت را برای تحلیل‌گران جهانی اقتصاد به وجود آورده بود که حتماً نرخ فقر در جمعیت جهان دوباره افزایش می‌یابد. طبیعی هم بود که چنین ذهنیتی در میان کارشناسان اقتصاد جهانی شکل بگیرد. جنگ و نزاع نظامی در منطقه بزرگی از خاورمیانه میان گروه تروریستی داعش با کشورهای نظیر عراق و سوریه جمعیت میلیونی از افراد را آواره و آن‌ها را تحت عنوان مهاجر راهی کشورهای دیگر کرد. مهاجران جنگی همواره موجی از فقر را به وجود می‌آورند، اما باین حال بر اساس داده‌هایی که از منابع صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی به وجود آمده‌اند، می‌توان نتیجه گرفت که فاجعه زندگی ۷۰۰ میلیون نفر از آدم‌های دنیا زیر خط فقر، خود نشان‌گر یک پیروزی در سال گلوله و مرگ محسوب می‌شود که بر اساس آن، این رقم نسبت به چند سال قبل از آن کاهش چشم‌گیری را نشان می‌دهد. کارشناسان یکی از دلایل این امر را افزایش سرمایه‌گذاری‌های صنعتی در دنیای امروز می‌دانند. در سال ۲۰۱۵ مانند چند سال قبل از آن صنعت‌گران و تولیدکنندگان یک بار دیگر در صدر اخبار قرار داشتند. در واقع بعد از بحران سال ۲۰۰۸ می‌شود گفت که در یکی دو سال گذشته دوباره فعالان مولد اقتصاد توانسته‌اند جای پای خود را در اقتصاد جهانی محکم کنند. به همین خاطر تحلیل‌گران بر این باورند که سرمایه‌گذاری‌های صنعتی و به واسطه آن رشد روند اشتغال مولد در جمعیت دلیل اصلی عدم رشد خط فقر و کاهش آن محسوب می‌شود. شاید اگر جنگ خانمان‌سوز داعش با کشورهای جهان وجود نداشت، رقم ۷۰۰ میلیونی از فقرای جهان اکنون به مراتب رقم کمتری را نشان می‌داد. به‌هرحال هر چه هست، باید این واقعیت را پذیرفت که درست به موازات آن که جنگ امان همه را بریده است، ولی با این وجود، رقم ساکنان زیر خط فقر به ۷۰۰ میلیون نفر کاهش یافته است. بدون شک این تلخ‌ترین تجربه زیست اجتماعی امروز است که باید برای ماندن فقر در میان ۷۰۰ میلیون نفر از آدم‌های روی زمین، کمی نفس آسوده کشید.

جنبش تنباکواولین رویاری با استبداد و استعمار

می‌شود... چون توده نادان در معتقدات خود جز استقامت و ثبات قدمی که طبقه دانا در عقایدش نشان می‌دهد، دلیلی ندارد. اگر بخواهی، می‌توانی با یک کلمه افراد پراکنده را جمع کنی و با متفق ساختن آن‌ها دشمن خدا و دشمن مسلمانان را بترسانی و شر کفار را از سرشان برطرف کنی...»

و پس از این نامه بود که میرزای شیرازی حکم تاریخی‌اش را صادر کرد. و پس از صدور حکم بود که شهر آشوب شد. دربار هم از این آشوب بی‌نصیب نماند. شاه و آخوندهای درباری‌اش تلاش کردند حکم میرزای شیرازی را جعلی بنامند و مردم را از این طریق آرام کنند، اما این مسئله آتش خشم مردم را بیشتر برانگیخت. شاه برای ساکت کردن مردم تن به لغو امتیاز داخلی دخانیات داد، اما مردم راضی نشدند و خواستار لغو امتیاز خارجی نیز بودند. در گوشه و کنار مردم قلیان‌ها را شکستند، مغازه‌های فروش توتون و تنباکو تعطیل شدند، بازرگانان از معامله با کمپانی رژی امتناع کردند، زنان حرمسرا قلیان‌ها را پیش چشم شاه شکستند. تا جایی که ناصرالدین شاه روزی در حرمسرای خود دید زن‌هایش به کنیزان خود امر می‌کردند که قلیان‌ها را در هاون بگذارند و بشکنند! شاه پرسید: «شما را چه می‌شود که این‌طور می‌کنید؟» یکی از زن‌ها گفت: «آن‌کس که ما را به تو حلال کرده، قلیان را به ما حرام کرده!» این حرکات ادامه داشت تا این‌که اعلامیه‌ای روی دیوار شهرهای مختلف نصب شد با این مضمون: «بر حسب حکم جناب حجه‌الاسلام والمسلمین آقای میرزای شیرازی، اگر تا ۴۸ ساعت دیگر امتیاز دخانیات لغو نشود، یوم دوشنبه آتیه جهاد است، مردم مهیا شوید.» این جمله ساده که بسیاری از مردم حتی قادر به خواندنش نبودند، تیر آخر کمان مردم بود؛ تیری که به هدف خورد. شاه عصبانی بود و انگلیس‌ها نگران و ترس خورده. تالیوت دست به دامن امین‌السلطان می‌شود و از او می‌خواهد علما را راضی کند و حتی درخواست تبعید میرزای آشتیانی را از تهران می‌دهد. امین‌السلطان شاه را تحت فشار می‌گذارد و تا جایی پیش می‌رود که شاه راضی می‌شود به این‌که میرزای آشتیانی را تهدید کند. بالاخره تلاش‌های امین‌السلطان نتیجه می‌دهد. سلطان صاحبقران برای میرزا می‌نویسد: «یا بمان و به بالای منبر برو و قلیان بکش یا از تهران خارج شو.» میرزای آشتیانی یک شب مهلت طلب می‌کند تا وسایل سفر را آماده کند. صبح روز بعد میرزای آشتیانی قصد خروج از تهران را که می‌کند، با جمعیتی از مردم مواجه می‌شود که به خیابان‌ها ریخته‌اند و کفن‌پوش شعار می‌دهند: «یاغریب‌الغربا، می‌رود سرور ما» و به سوی خانه میرزا حرکت می‌کنند. جمعیت تا ظهر به چندین هزار نفر می‌رسد. مغازه‌ها کرکره‌ها را پایین می‌کشند، بازار تعطیل می‌شود، امام جمعه تهران بالای منبر می‌رود و مردم را به سکوت فرامی‌خواند. مردم امام جمعه درباری را از منبر پایین می‌آورند و کتک می‌زنند. پس از این ماجرا، شاه شخصی را به دیدار میرزای آشتیانی می‌فرستد تا از او بپرسد هدفش از این کارها چیست. میرزا در جواب می‌گوید: «تنها مقصود ما لغو امتیاز انحصار دخانیات اعم از داخله و خارجه و کوتاه کردن دست خارجی‌هاست و هیچ تقاضای دیگری نداریم.»

ناصرالدین شاه هم عقب‌نشینی می‌کند و همین عقب‌نشینی می‌شود برگی از تاریخ که مردم در آن قدرت خود را برای رسیدن به خواسته‌شان ثابت کردند. شاه نامه‌ای به امین‌السلطان می‌نویسد با این مضمون: «نایب‌السلطنه امتیاز داخله را که برداشته بودیم، حال امتیاز از خارجه را هم برداشتیم و مردم مجبور در کشیدن قلیان نیستند تا حکم از جانب میرزای شیرازی برسد.» این دست‌خط شاه بین مردم توزیع می‌شود، اما مردم بی‌اعتمادتر از این‌ها بودند که بخواهند حرف نایب‌السلطنه را بپذیرند. همین می‌شود که علما از میرزای شیرازی در نجف می‌پرسند که حکم چیست؟ میرزا هم پاسخ تلگراف علما در تهران را این‌طور می‌دهد: «در سر جایش هست تا موقعی که دست‌خط آشتیانی مبنی بر حقیقت داشتن لغو امتیاز بیاید.» در همین زمان اعلامیه‌ای با خبر لغو امتیاز تنباکو منتشر می‌شود. علما دوباره از میرزای شیرازی می‌خواهند که حکم خود را اعلام کند. پاسخ میرزای شیرازی این است: «حکم تحریم لغو شد.»

نتیجه قیام مردم در مقابل شاه و استعمارگران این بود که در روز ۲۴ اردیبهشت ۱۲۷۰ هجری شمسی امتیاز توتون و تنباکو که به صورت انحصاری در اختیار شرکت بریتانیایی رژی بود، لغو شد.

«بسم‌الله الرحمن الرحیم، الیوم استعمال تنباکو و توتون بای تو تون کاند در حکم محاربه با امام زمان علیه‌السلام است.» این جمله متن کامل حکمی بود که سیدمحمدحسن حسینی شیرازی، معروف به میرزای شیرازی مرجعیت عام شیعیان زمان، صادر کرد که شاه قاجار امتیاز تجارت توتون و تنباکو را به مدت ۵۰ سال به ماژور جرال تالیوت رئیس کمپانی رژی و از نزدیکان و مشاوران لرد سالیسبوری نخست‌وزیر و وزیر خارجه انگلیس اعطا کرد.

ناصرالدین شاه، چهارمین شاه جاه‌طلب قاجار در دوران سلطنتش بود که سه بار به اروپا سفر کرد و در هر کدام از این سفرها هم بخشی از سرمایه‌های ایران را در ازای خوش‌گذرانی‌هایش به اروپایی‌ها می‌بخشید. در یکی از سفرهایش به اروپا هم که با مشکل مالی مواجه شده بود، قول این امتیاز را به انگلیس‌ها داد. بعد از مراجعتش به تهران و در رجب ۱۳۰۷ هـ ق قراردادی را با تالیوت امضا کرد، که به موجب آن امتیاز تجارت توتون و تنباکو به مدت ۵۰ سال به تالیوت اعطا شد. این امتیاز که به امضای شاه و سرهنری ولف رسید، حکایت از اختیارات تام تالیوت در امور دخانیات ایران و بی‌اعتنایی به منافع ملت ایران داشت. طبق این قرارداد، شرکت رژی متعهد شد که در ازای انحصار خرید و فروش توتون و تنباکوی ایران به مدت ۵۰ سال، سالانه مبلغ ۱۵ هزار پوند استرلینگ به همراه یک چهارم سود خالص خود را به شاه بپردازد. هم‌چنین این کمپانی از معافیت پرداخت عوارض گمرکی و مالیات توتون و تنباکو طی مدت قرارداد، برخوردار شد. اما با قیام مردم در پی حکمی که میرزای شیرازی صادر کرده بود، این امتیاز عمر چندانی نداشت و در روز ۲۴ اردیبهشت ۱۲۷۰ هجری شمسی امتیاز توتون و تنباکو که به صورت انحصاری در اختیار شرکت بریتانیایی رژی بود، لغو شد.

حرکت مردمی که منجر به لغو این امتیاز شد، در تاریخ با نام‌های قیام تنباکو، قیام تحریم تنباکو، جنبش تحریم تنباکو، نهضت تحریم تنباکو یا نهضت تنباکو شناخته می‌شود و اولین مواجهه و رویارویی ملت و شاه بود که با اتکا به روحانیت اتفاق افتاد.

از زمانی که حاتم‌بخشی‌های ناصرالدین شاه امتیازی ۵۰ ساله را در قبال رشوه‌های کلان و کوتاه‌مدت نصیب انگلیس‌ها کرد و بعد از این‌که قرارداد به شکل رسمی منعقد شد، کارکنان شرکت انگلیسی وارد ایران شده و در شهرهای مختلف مستقر شدند، اما مردم از ورود آنان به داخل شهرها جلوگیری کردند. از زمانی که مردم به خیانت شاه به کشور پی بردند، اعتراض‌هایی به رهبری سیدعلی اکبر فال‌اسیری، از علمای برجسته شیراز، شکل گرفت. با وجود تمام خشونت‌های حکام، مقاومت مردمی ادامه یافت و قیام مردم شیراز به تبریز، مشهد، اصفهان، تهران و دیگر نقاط ایران گسترش یافت.

سیدجمال‌الدین اسدآبادی نامه‌ای به میرزای شیرازی نوشت و گزارشی را که از وضعیت مردم در آن زمان داشت، در نامه قید کرد و بر موقعیت خاص میرزای شیرازی تأکید کرد و یادآوری کرد که میرزا در شرایط موجود چه مسئولیت سنگینی برعهده دارد. در این نامه سیدجمال‌الدین نوشت: «... اگر ملت به حال خود گذاشته شوند... افکارشان پریشان

رسانه

فروغ پدیده

به بهانه ۲۵ آوریل، چاپ نخستین روزنامه جهان

روشنایی شهر

پر تیراژترین روزنامه دنیا

پر تیراژترین روزنامه جهان، روزنامه‌ای ژاپنی است که در توکیو، اوزاکا، فوکوکا و دیگر شهرهای عمده و مهم ژاپن منتشر می‌شود. این روزنامه در سال ۱۸۷۴ بنیان نهاده شد و در حال حاضر با تیراژ حدود ۱۰ تا ۱۵ میلیون نسخه در روز (بسته به رویدادهای مهم روز) پر تیراژترین روزنامه جهان است. این روزنامه در دو نوبت صبح و عصر چاپ می‌شود. تیراژ این روزنامه در سراسر ژانویه ۲۰۰۲ به رقم بی‌سابقه ۱۴ میلیون و ۳۲۳ هزار و ۷۸۱ نسخه رسید. این روزنامه ویرایش‌های محلی متعددی دارد و در میان سه روزنامه بزرگ ژاپن دارای موضعی راست‌گرا - ملی‌گراست.

یومیوری شیمبون دارای ضمیمه‌های روزانه مختلفی است و در سبک نگارش به شیوه معمول در غرب عمل می‌کند و در حقیقت متاثر از سبک ژورنالیسم روزنامه‌های آمریکایی در اوایل قرن بیستم است و با تعصب این سبک را در همه صفحاتش دنبال می‌کند.

روزنامه در نقش افشاکننده

روزنامه قدرت و نفوذ بالایی میان رسانه‌ها دارد و گاهی افشای سند و خبری منجر به برکناری رئیس جمهور کشوری می‌شود. رسوایی واترگیت نمونه‌ای از آن است. رسوایی واترگیت به وقایعی اطلاق می‌شود که میان سال‌های ۱۹۷۲-۱۹۷۵ در هتلی به همین نام در واشنگتن اتفاق افتاد که منجر به استیضاح و سپس کناره‌گیری ریچارد نیکسون، رئیس جمهور وقت ایالات متحده آمریکا، شد.

در جریان انتخابات ریاست جمهوری ایالات متحده آمریکا تعدادی از ماموران اف‌بی‌آی وارد ساختمان هتل واترگیت محل استقرار ستاد انتخاباتی حزب دموکرات ایالات متحده آمریکا شدند و دستگاه‌های شنود کار گذاشتند و سپس اسناد و مدارکی را برای اهداف مختلف به سرقت بردند. این اقدام غیرقانونی با پیدا شدن یک نوار کاست (TAPE) توسط یک مأمور حراست هتل به طور تصادفی لو رفت و روزنامه واشنگتن پست (به سردبیری بنجامین سی. بردلی) از طریق دو تن از روزنامه‌نگاران خود به نام‌های باب وودوارد و کارل برنستین آن را به اطلاع افکار عمومی رساندند.

در چهارم اوت ۱۹۷۴ کاخ سفید متن پیاده‌شده نوارها را تحویل داد. یکی از نوارها حاوی یک مدرک غیرقابل انکار بود، یعنی دستور ریچارد نیکسون برای تماس با سیا به منظور متوقف کردن تحقیقات اف‌بی‌آی در مورد سرقت واترگیت. با انتشار این نوار مشخص شد که مجلس نمایندگان به تصمیم کمیته قضایی برای استیضاح نیکسون رأی خواهد داد. این مسئله سبب شد که ریچارد نیکسون برای پرهیز از برکناری توسط سنا کناره‌گیر در هشتم اوت ۱۹۷۴ از سمت خود کناره‌گیری کند.

کارکرد و شکل رسانه در دنیای امروز، کارکرد چندوجهی و عجیبی است. شکل اولیه آن به صورت روزنامه در دسترس عموم مردم بود و آن قدر ارزشمند و یکه بود که گاهی خبر پایان جنگ جهانی را فقط باید از آن طریق به اطلاع رساند. شکل وسیع و متنوع امروزش را نداشت. در این سال‌ها دیگر رسانه استحاله شده و کارکردهای مختلفی پیدا کرده است. در تعریف روزنامه آمده است: «تشریهای است که به طور مرتب و منظم تهیه، چاپ و پخش می‌شود و بی هیچ قید و شرطی در دسترس مردم قرار می‌گیرد. روزنامه نه بیانیه است و نه اطلاعیه و برای روشن ساختن افکار مردم بلکه به نشر اخبار و اطلاعات در زمینه‌های گوناگون و انتقاد و صلاح‌اندیشی در امور عمومی می‌پردازد.» اما حالا می‌توان دید که این تعریف با چیزی که در حال حاضر در روزنامه‌ها قابل مشاهده است، فرسنگ‌ها فاصله دارد. به مناسبت سالگرد انتشار نخستین روزنامه جهان نگاهی انداخته‌ایم به پدیده روزنامه که به‌عنوان اولین رسانه مرجع جهان می‌توان از آن نام برد.

روزنامه‌نگارهای رمان نویس

جالب است بدانید آنتوان چخوف، گابریل گارسیا مارکز، ارنست همینگوی، یوسا، گدار، تروفو، احمد شاملو و غلامحسین ساعدی یا نوشتن را از روزنامه‌ها به‌عنوان روزنامه‌نگار آغاز کردند، یا مدت زیادی در روزنامه مشغول به نوشتن بوده‌اند.

اولین روزنامه در ایران

اولین روزنامه چاپی ایران، در دوره سلطنت محمد شاه قاجار به وسیله میرزا صالح شیرازی کاررونی در تهران تاسیس شد. اولین شماره این نشریه ماهانه که در دوشنبه بیست‌وپنجم ماه محرم ۱۲۵۳ قمری (اول ماه مه ۱۸۳۷ م.) منتشر شد، نام به‌خصوصی نداشت و کاغذ اخبار نامیده می‌شد. در حال حاضر از این روزنامه هیچ نسخه اصلی در دست نیست و مطالبی که درباره آن نوشته شده، ذکر دقیقی از مدت و دفعات انتشار آن به میان نمی‌آورد.

ارومیه اولین شهرستانی است که در تاریخ روزنامه‌نگاری ایران صاحب روزنامه شد. این نشریه که دومین نشریه ایران هم به شمار می‌رود، به زبان آشوری بود و با نام زاهاربرادی باهارا در سال ۱۲۶۵ هجری قمری (۱۸۴۹ میلادی) آغاز به انتشار کرد.

وقایع اتفاقیه که سومین روزنامه ایران به سبک و شکل امروزی است، از سال سوم پادشاهی ناصرالدین شاه، یعنی ۱۱۹۰ هجری قمری زیر نظر میرزا تقی خان امیرنظام آغاز به انتشار کرد. نشریه وقایع اتفاقیه به صورت هفتگی منتشر می‌شد.

چگونه اینستاگرام بهتری داشته باشیم

دارد، هرچند که بسیاری از ویژگی‌های پروفایل‌های موفق نیز مشترک است. اگر نظر ما را بخواهید، به‌طور خاص یک پروفایل خوب در اینستاگرام ضرورتاً متعلق به یک سلبریتی یا یک عکاس موفق و مشهور نیست، ضمن این‌که تعریف قطعی یک پروفایل خوب، داشتن فالوئرهای زیاد نیست. نکات پیشنهادی ما را بخوانید و آن‌ها را به کار بگیرید. فکر می‌کنیم نتایج بهتری از وضعیت فعلی خواهید گرفت.

اینستاگرام ملکه شبکه‌های اجتماعی است؛ شبکه‌ای که خیلی خوب نیاز بصری مخاطبان را برای دیدن زیبایی و رنگ درک کرده، بی‌حوصلگی آن‌ها را برای خواندن متن‌ها و استتوس‌های دیگر شبکه‌ها فهمیده و یک بستر ساده، کارا و سریع را برای مخاطبان خود طراحی کرده است. بسیاری از ما دوست داریم در این شبکه فعال‌تر باشیم، عکس‌های مقبول‌تری داشته باشیم و در نهایت مورد اقبال فالوئرهای قرار بگیریم. اما واقعیت این است که این خواسته در هر شرایط و به هر قیمتی امکان‌پذیر نیست. یک پروفایل موفق در هر کدام از شبکه‌های اجتماعی ویژگی‌های خاص خود را

پورتفولیوی خود را بسازید

اگر از آن دسته افرادی هستید که به محض ورود به اینستاگرام بدون داشتن حتی یک عکس تعداد زیادی را فالو کردید، موقعیت خوبی را از دست داده‌اید. بیشتر افراد به محض فالو شدن به پروفایل شما سر می‌زنند، اما روبه‌رو شدن با یک پروفایل خالی آن‌ها را به عقب می‌راند. پیشنهاد ما این است که در نخستین قدم تعدادی از نزدیکانتان را فالو کنید و سپس با ۱۰ تا ۱۵ عکس مناسب یک پورتفولیوی خوب بسازید. در هر حال هیچ‌کس نمی‌تواند انکار کند که هدفش از ساخت یک اکانت اینستاگرام، دیده شدن عکس‌هایی است که می‌گیرد. بنابراین پیش از توقع دیده شدن و دریافت بازخورد از دیگران، باید عکسی برای ارائه داشته باشید.

تصاویر جوک یا متن منتشر نکنید

اینستاگرام جایی برای انتشار عکس‌هایی است که خودتان می‌گیرید. بنابراین پروفایل شخصی‌تان را با عکس‌های فتوشاپی قلب، خرس عروسکی، نوشته‌های عاشقانه و امثال این‌ها پر نکنید!

کپی‌رایت را رعایت کنید

اگر عکسی منتشر می‌کنید که شخص دیگری آن را گرفته است، حتماً در توضیح عکس آن را ذکر کنید. برداشت اولیه و قطعی در این شبکه اجتماعی این است که تمامی عکس‌های پروفایل شما از سوی خودتان گرفته شده است.

عاقلانه فالو کنید، عاقلانه فالو بک بگیرید

به‌زور نمی‌شود تعداد فالوئرهای را بالا برد. جملاتی مانند «خواهش می‌کنم من رو فالو کنید»، «به پروفایل من هم سر بزنید» و امثال این‌ها برای کسانی است که چیزی در چنته ندارند! اگر به عکس‌های خود اعتماد دارید نیز نیازی به فالو کردن بیش از ۱۰ هزار نفر برای گرفتن تعداد بیشتر فالو بک نخواهید داشت. به این موضوع نیز توجه کنید که شما با یک اکانت خصوصی (پرایوت) نمی‌توانید از دیگران انتظار داشته باشید که با خیال راحت برایتان درخواست فالو بفرستند، پس بنابراین عاقلانه فالو کنید و عاقلانه فالو بک بگیرید.

875 posts 23.1m followers 1 following

✓ Following

تقلید ممنوع!

دوستان عکس غذا می‌گذارند، لایک می‌گیرند، عکس کفشش را کنار یک باغچه می‌گذارند، لایک می‌گیرند، عکس همین الان یهوپی می‌گذارند، لایک می‌گیرند... خلاصه ممکن است خیلی عکس‌ها بگذارند و لایک بگیرند. اما این دلیل خوبی برای آن که خود شما هم چنین کاری نکنید، نیست! اگر هم عکستان را بر اساس ایده‌های دیگران می‌گیرید، باید حرف خاص خودتان را داشته باشید. رد پای شما در عکس، هر چقدر هم که ساده باشد، باز هم مخاطب واقعی‌تان را جلب خواهد کرد.

از #تگ‌ها به خوبی استفاده کنید

ما فکر می‌کنیم اهمیت تگ‌ها در #اینستاگرام و #توییتر بسیار بیشتر از هر جای دیگری است. اصلاً مخاطبان این دو شبکه اجتماعی تگ‌باز هستند! سعی کنید تگ‌های مربوط به موضوعی را که درباره آن عکس گرفته‌اید، بشناسید و آن‌ها را به کار بگیرید. فقط یک نکته را به یاد داشته باشید که نباید مثل یک #سپمر از ده‌ها تگ بی‌ربط استفاده کنید! این کار #اعتماد مخاطبان شما را از بین خواهد برد.

مداوم باشید حتی با تعداد کم!

فالوئر شما به دیدن عکس‌هایتان و توضیحاتی که به سبک خود برای آن می‌نویسید، عادت می‌کند. این عادت را بر هم نزنید. شاید فرصت نداشته باشید و هر هفته تنها دو عکس منتشر کنید، اما مداومت در آن ضروری است. نکته مهم در این پیوستگی رعایت کردن کیفیت است. باید بتوانید سبک عکس خود را در هر دو صورت تعداد پست زیاد و کم، حفظ کنید.

مثل یک شیخ رفتار نکنید!

اگر کسی را فالو می‌کنید و هیچ‌کدام از عکس‌های او را لایک نمی‌زنید، یا روی آن کامنت نمی‌گذارید، یک شیخ محترم در اینستاگرام هستید. هیچ‌کس حتی خود شما شیخ‌ها را دوست ندارد. تمام اینستاگرام‌ها می‌خواهند با فالوئرهای خود و فالوئینگ‌های خود ارتباط سازنده و خوب داشته باشند. بنابراین سعی کنید از لایک زدن عکس‌هایی که واقعا خوب هستند، دریغ نکنید!

به ابزار ادیت عکس دقت کنید

صدها برنامه برای ادیت عکس روی گوشی‌های هوشمند و سایر گجت‌ها وجود دارد. اگر با دوربین گجت همراهتان عکس می‌گیرید، سعی کنید آن را با این ابزارها ادیت کنید، البته اگر به‌خوبی عکس می‌گیرید. قطعاً یک عکس ادیت‌نشده بهتر از سایر عکس‌هاست. اگر نمی‌توانید با این بازار کار کنید، یا طبق معمول گجت شما فضایی برای نصب آن‌ها ندارد، از خود اینستاگرام استفاده کنید. ابزار ادیت عکس این برنامه در هر بار به‌روزرسانی آن بهتر و گسترده‌تر می‌شود؛ امکانی که برای انتشار بهتر عکس‌ها فراهم شده است.

شعارهای تبلیغاتی چه می گویند؟

واژه‌های جادویی در تبلیغات بیشترین مسئولیت را به عهده دارند. جلب اعتماد، افزایش کیفیت محصولات و خدمات هم همان چیزی است که در مرحله بعد برای پشتیبانی از آن چه قرار نیست تنها در حد یک ادعا باشد، وارد میدان می‌شود.

شعارهای تبلیغاتی با ورود هر محصول جدید رنگ تغییر به خود می‌گیرند تا ماهیت خود را به‌عنوان یک ابزار قدرتمند برای تبلیغات توجیه کنند. فناوری ارتباطات و اطلاعات و صنایع وابسته آن هم از این قاعده مستثنا نبوده و شاید حتی به‌خاطر سازگاری این صنعت با تکنولوژی روز و ورود هر ساله محصولات مختلف آن، حجم وسیعی از شعارهای تبلیغاتی شناخته‌شده در سراسر دنیا را به خودش اختصاص داده است.

SONY

پیام make.believe با برقراری ارتباطی یکپارچه با مخاطبان، قصد دارد چهره‌ای واحد از نقش سونی را به جهانیان معرفی کند. این امر به برجسته‌تر شدن برند سونی منجر شده و جادوی سونی را در دل مردم برمی‌انگیزاند. این شعار نمادی از روح برند سونی محسوب می‌شود و دلالت دارد بر قدرت خلاقیت، توان تحقق بخشیدن ایده‌ها و به واقعیت تبدیل کردن هر آنچه به ذهن خطور می‌کند.

IBM

یکی از قدیمی‌ترین شرکت‌های تولیدکننده کامپیوترهای شخصی که یکی از قدیمی‌ترین شعارهای تبلیغاتی در این زمینه را هم دارد. سال ۱۹۱۴ بود که IBM اولین شعار تبلیغاتی خود را با عنوان «بیندیش» (Think) ارائه کرد. بعد از آن اما این شرکت سعی کرده با استفاده از واژه کلیدی «راه‌حل» در تبلیغاتش توجه کاربران بیشتری را جلب کند. «راه‌حلی برای مشکلات یک سیاره کوچک» (Solutions for a small planet) و «راه‌حلی برای تجارت الکترونیک» (e-business solutions) شعارهای تبلیغاتی دیگر این شرکت در دهه ۲۰۰۰ بودند.

Dell

شرکت آمریکایی Dell که در سال‌های اخیر در زمینه تولید و عرضه کامپیوترهای شخصی و به‌خصوص لپ‌تاپ توانسته به جایگاه خوبی در بازار جهانی برسد، شعارهای مختلفی را برای تبلیغ محصولات خود انتخاب کرده است. «به راحتی» (Easy as Dell)، «صرفاً تو» (Purely you) و «این تنها یک معامله نیست، یک Dell است» (It's not just a deal, it's a Dell) جزو پرطرفدارترین شعارهای تبلیغاتی این شرکت در سال‌های اخیر هستند.

HP

ثروتمندترین شرکت فعال در زمینه IT در سراسر دنیا که محصولات باکیفیتی را هم در این زمینه به بازار عرضه کرده است، این روزها با عبارت «اختراع کنید» (Invent) شناخته می‌شود. این شرکت علاوه بر این در گذشته از شعار «کامپیوتر دوباره شخصی می‌شود» (The Computer is personal again) هم برای تبلیغات محصولاتش استفاده می‌کرد.

Intel

بزرگ‌ترین تولیدکننده پردازنده‌های راسا و نیمه‌رسانای دنیا با دو شعار «درون» (Intel inside) و «جلوتر از دیگران حرکت کنید» (Leap ahead) شناخته می‌شود.

Apple

«متفاوت بیندیش» (Think different) یکی از قدیمی‌ترین شعارهای تبلیغاتی محبوب‌ترین شرکت کامپیوتری Apple در میان کاربران است که درحقیقت پایه و اساس تولیدات این شرکت هم قرار گرفت. این شرکت برای سیستم عامل تولیدی‌اش شعار «قدرت مکینتاش است» (Power is Macintosh) و «برای آیندگان» (For the rest of us) را برای کامپیوترهای شخصی‌اش ارائه کرد. Apple دو شعار «هزار آهنگ در جیب شما» (Songs in your Pocket) و «پنج هزار آهنگ در دستانتان» (Songs in your hard) را برای فروشگاه اینترنتی iTunes خود معرفی کرد.

Microsoft

گول نرم‌افزاری جهان در دهه ۱۹۹۰ شعار «امروز می‌خواهی به کجا بروی؟» (where do you want to go today) و «استعداد شما، علاقه ما» (Our Passion Your Potential) را در دهه ۲۰۰۰ به‌عنوان شعار تبلیغاتی خود انتخاب کرد. این شرکت اما جمله «با پروانه بهتر است» (It's better with butterfly) را برای تبلیغات خدمات اینترنتی MSN ارائه کرد.

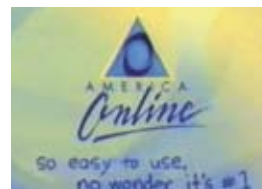
CISCO

این شرکت نرم‌افزاری هم با جمله «به شبکه انسانی خوش آمدید» (welcome to the human network) در میان کاربران شناخته می‌شود.

AOL

شرکت عرضه‌کننده خدمات اینترنتی America online یا AOL در دهه ۲۰۰۰ با دو شعار «اینترنت بهتری می‌خواهید؟ شما به America online تعلق دارید» (Want a better internet? You belong at America online) و «بسیار آسان برای استفاده، تعجب نکنید این شماره یک است» (So easy use, no wonder it's number 1) به عرصه تبلیغات وارد شد.

eBay

بزرگ‌ترین سایت حراج اینترنتی دنیا هم دو جمله «هر آن چه وجود دارد را در ebay به دست می‌آورید» (whatever it is, you get it on ebay) و «بخرید، بفروشید، به آن عشق بورزید» (Buy it. Sell it. Love it) را به‌عنوان شعارهای تبلیغاتی خود انتخاب کرده است.

YouTube

پرطرفدارترین وبسایت به‌اشتراک‌گذاری فیلم دنیا که سال گذشته توسط موتور جست‌وجوی google خریداری شد، با جمله «خودتان را پخش کنید» (Broadcast your self) در میان کاربران سراسر دنیا به شهرت رسیده است.

AT&T

بزرگ‌ترین شرکت مخابراتی آمریکا عبارت «بی‌حد و مرز» (Boundless) را به‌عنوان اولین شعار تبلیغاتی خود ارائه کرد. بعد از آن اما در دهه ۱۹۹۰ این شرکت شعارهای تبلیغاتی مختلفی را مانند: «به کسی فکر کنید و با او تماس برقرار کنید» (Reach out and touch some one)، «بهرتر صدا می‌کنیم بیشتر بشنوید» (The more you hear, the better we sound) و «انتخاب درست شما» (your true choice) و «صدای واقعی شما» (your true voice) ارائه کرد. آخرین شعار تبلیغاتی این شرکت اما «دنیای شما، به دنیا آمد» (your world. Delivered) بود.

BT

شرکت مخابرات انگلستان که این روزها به بخش خصوصی واگذار شده است، با سه شعار تبلیغاتی «برای صحبت خوب است» (Its good to talk)، «برای توست» (Its for you) و «ما به تو جواب می‌دهیم» (Its you we answer to) در میان کاربران انگلیسی شناخته می‌شود.

T-Mobile

شرکت مخابراتی بزرگ T-Mobile عبارت‌های «بیشتر بگیرد» (Get more) و «کاملاً نزدیک‌تر» (Simply Closer) را به‌عنوان شعارهای تبلیغاتی خود انتخاب کرد.

اسطوره‌هایی بایک پیراهن

همیشه فکر می‌کردم اگر روزی فوتبالیست معروفی شوم، فقط در یک باشگاه می‌مانم و برای همیشه با پیراهن یک تیم بازی می‌کنم. از آن جمله‌های زیباست که به دل می‌نشیند، اما عمل کردن به آن به سادگی گفتنش نیست. حسابش را کن وقتی بازیکن معروفی شده‌ای، کلی پیشنهاد وسوسه‌کننده می‌آید سراغت، به سرت می‌زند کمی هم تنوع طلب باشی، به یک باشگاه بزرگ از لیگ دیگری بروی. حتی اگر از این‌ها هم بگذری، ممکن است بگو مگو‌هایی در داخل باشگاه آزارت بدهد، یک مربی بیاید که به بازی تو اعتقاد نداشته باشد، و ده‌ها مشکل دیگر. حالا رفته‌ایم سراغ آن‌ها که آن جمله و فکر من را عملی کرده‌اند، آن هم به زیباترین و شگفت‌انگیزترین شکل. این بار قرار نیست درباره موفقیت‌ها و مقام‌هایشان صحبت کنیم، فقط می‌خواهیم از وفاداری، غیرت و عرق به باشگاهشان بنویسیم.

آلساندرو دل پیرو

مدت حضور: ۱۹ سال - یک سال در

تیم جوانان

آن قدر در زدن ضربات ایستگاهی مهارت داشت که لقب شاه ضربات ایستگاهی را به او دادند و دیوید بکهام در مصاحبه‌ای گفت که هنوز نتوانستم مانند دل پیرو ضربه ایستگاهی بزنم. اما وفاداری‌اش به باشگاه یوونتوس چند پله بالاتر از این مهارت فوق‌العاده‌اش قرار دارد. پسر طلایی فوتبال ایتالیا، یکی از بازیکنانی است که همیشه به‌عنوان مظهر وفاداری از او یاد می‌کنند. وقتی یووه به سری ب ایتالیا سقوط کرد، او در تیم ماند؛ کاری که زلاتان ابراهیموویچ، فابیو کاناوارو، پاتریک ویرا و لیلیان تورام انجام ندادند و بعد از این اتفاق از تیم جدا شدند. دل پیرو ماند و جنگید و تیم به سری آ برگشت و همراه با تیم قهرمان هم شد. حتی رابطه سردش با فابیو کاپلو هم باعث نشد او از تیمش جدا شود؛ هرچند بعد از رفتن کاپلو، در وب‌سایتش نوشت: «اگر کاپلو در یووه می‌ماند، من این تیم را ترک می‌کردم.» اما این صحبت بیشتر شبیه مطرح کردن یک دلخوری است، چراکه او زمان کاپلو که به‌عنوان بازیکن ذخیره به میدان می‌آمد، بیشتر از قبل تلاش کرد و در آن فصل موفق شد ۲۰ گل تقدیم هواداران یووه کند.

پائولو مالدینی

مدت حضور: ۲۴ سال +

هفت سال در تیم جوانان

این که بازیکنی فقط پیراهن یک تیم را به تن کند و ۲۵ سال در تیمش و در ترکیب ثابت بماند، شیرین ولی در عین حال سخت است. به‌ویژه وقتی که آن تیم آث میلان باشد. مالدینی همان بازیکن است که این کار را انجام داده و رکورددار حضور بالباس یک تیم در تاریخ فوتبال است. وقتی وارد فوتبال شد، بعضی‌ها گفتند او به‌خاطر پدرش، چزاره مالدینی که مربی سابق میلان بود، وارد این تیم شده، و به همین دلیل به او توهین می‌کردند. اما بعد از طی چندین سال و به دست آوردن کلی افتخار برای میلان توسط مالدینی پسر، آن «بعضی‌ها» نه‌تنها پشیمان شدند، که ناچار به تحسینش پرداختند. او رکورد بی‌نظیر ۹۰۰ بازی برای یک تیم را از خود به جا گذاشت و این‌طور بود که بعد از خداحافظی‌اش، شماره ۳ باشگاه میلان به احترام او بایگانی شد. آن شماره ۳ را هیچ‌کس حق ندارد بر تن کند، مگر این که پسر مالدینی باشد.

ژاوی

مدت حضور: ۱۷ سال + ۶ سال

در تیم جوانان

برای مقدمه بد نیست بدانید ژاوی اولین بازیکن بارسلوناست که در بیش از ۱۵۰ بازی بین‌المللی حضور داشته. اما جدا از این آمار و ارقام، او به معنی واقعی عشق به تیم و باشگاهش داشت. در زمان بازی‌اش مانند یک مبارز و در دوران کاپیتانی‌اش مثل یک فرمانده برای بارسلونا بود. غیرت و علاقه او مثال‌زدنی است. ژاوی در زمان بازی در بارسلونا اجازه نمی‌داد هیچ موضوعی تیمش را به حاشیه ببرد یا کسی برای تیم در دسر درست کند. او حتی در مقابل تمرین نکردن لیونل مسی، که بهترین بازیکن جهان است هم کوتاه نمی‌آید و به‌سادگی و آشکار از این موضوع انتقاد می‌کند. حدود یک سال پیش، زمانی که مسی دلیل تمرین نکردن را مشکل گوارشی اعلام کرد، ژاوی در اظهارنظری جالب گفت: «مسومیت؟ مشکلی نیست. می‌توانید با یک قرص خودتان را برای بازی یا تمرین آماده کنید.» یا دو سال پیش که بارسلونا برای چند هفته در نتیجه‌گیری دچار مشکل شده بود، او رسانه‌ها را مورد انتقاد قرار می‌دهد و اعلام می‌کند مشکل اصلی آن‌ها هستند و از آن‌ها می‌خواهد برای تیمش حاشیه و جو منفی درست نکنند.

توتی

مدت حضور: ۲۳ سال + ۳ سال

در تیم جوانان

لطفاً از این عده‌ها به‌سادگی رد نشوید. ۲۳ سال زمان کمی نیست و بدون شک حضور پیوسته و ثابت در ترکیب تیمی مانند آ.اس. رم چیزی نیست که بشود راحت از آن گذشت. کاپیتانی که در شرایط مختلفی که تیم داشت، با وجود پیشنهادهای خوبی که دریافت می‌کرد، در تیم مورد علاقه‌اش ماند. او حضور در تیم‌های بزرگ‌تر، آن هم با دریافت مبالغ بیشتر را قبول نکرد؛ چیزی که خیلی‌ها از آن نمی‌گذرند. سخت است پیشنهادهای نجومی و وسوسه‌انگیز را رد کنی. گلادیاتور ۳۹ ساله هنوز از فوتبال خداحافظی نکرده و در تیم محبوبش به کاپیتانی و گل‌زنی‌اش ادامه می‌دهد. به واقع او نماد رم است.

رایان گیگز

مدت حضور: ۲۳ سال + ۴ سال در تیم جوانان

زمانی که وارد تیم منچستر شد، تیم حال و هوای چندان خوبی نداشت. هر چند فرگوسن جام حذفی را برده بود، اما تیم درخشش و موفقیت چشم‌گیری نداشت. وقتی ۱۸ ساله بود، از جوانان به تیم بزرگ‌سالان منچستر یونایتد منتقل شد. او در هفت سالگی همراه خانواده‌اش به انگلیس مهاجرت کرد. وقتی به سن ۱۷ سالگی رسید، درست زمانی که فوتبال حرفه‌ای خودش را شروع کرده بود، می‌توانست بین تیم‌های ملی انگلیس و ولز یکی را برای بازی انتخاب کند. وفادار بودن به اصلتش، یکی از آن ویژگی‌های اخلاقی و انتخاب او یکی از تصمیم‌های مهم زندگی او بود. درحالی‌که احتمال دست‌یابی به قهرمانی در تیم انگلیس برایش بیشتر و راهش هموارتر بود، او تصمیم گرفت برای کشوری بازی کند که در آن به دنیا آمده. از همین انتخاب می‌شود فهمید که وفاداری در زندگی او چه جایگاه مهمی داشته است. هر چند حاشیه‌هایی برایش به وجود آمد که به فعالیت فوتبالی‌اش ضربه زد، اما به کارش ادامه داد. از گیگز به‌عنوان بازیکنی یاد می‌شود که قلب هواداران جوان یونایتد را تسخیر کرده. او یکی از معدود بازیکنانی است که ۲۰ سال با پیراهن یک تیم بازی کرده. او پس از خداحفاظی‌اش از دوران بازیگری، با قبول کردن پست دستیار لویی فن خال وفادار به تیمش باقی ماند.

جان تری

مدت حضور: ۱۷ سال + سه سال در تیم جوانان

این‌جا نمی‌خواهیم از آمار و جام‌ها و قهرمانی‌ها حرف بزنیم. با این‌که او موفق‌ترین کاپیتان چلسی است، ولی قرار است از غیرتش نسبت به تیم آبی‌های لندن بنویسیم. کسی که تعصب به تیم را معنا کرد و در زمین برای تیمش جنگید و یک قدم عقب نکشید. وقتی در بازی با آرسنال و در برخورد با امانوئل ابونه سه استخوان پایش شکست و پزشک‌ها پیش‌بینی می‌کردند سه ماه از مستطیل سبز به دور باشد، با ریکواری خودش را به فینال جام اتحادیه رساند. وقتی در دیدار با آرسنال در فینال کارلینگ کاپ برای زدن گل خودش را به سمت توپ پرت کرد با ضربه پای مدافع، او برای چهار دقیقه مرگ را تجربه کرد. شجاعت یکی از ویژگی‌های این مدافع سرسخت است که با غیرت و تعصب به تیمش، از او بازیکنی فراموش‌نشده برای هواداران چلسی ساخته. جان تری یکی از پنج نفری است که بیشتر از ۵۰۰ بازی برای چلسی انجام داده‌اند.

استیون جرارد

مدت حضور: ۱۷ سال + ۱۱ سال در تیم جوانان

وفاداری به لیورپول را خیلی زود و از سن ۹ سالگی با بازی در تیم‌های پایه باشگاه شروع کرد. وقتی که تنها ۱۷ سال داشت، وارد تیم بزرگ‌سالان شد و توانایی‌هایش را ثابت کرد تا در این تیم ماندگار شود. او در لیورپول ماند تا امروز عنوان محبوب‌ترین بازیکن تاریخ این باشگاه را از آن خودش کند. وقتی لیورپول در فینال لیگ قهرمانان اروپا و مقابل آث میلان سه بر صفر عقب بود و خوش‌بین‌ترین هوادار این تیم هم امیدی به برگشت تیم نداشت، جرارد گل اول را وارد دروازه میلانی‌ها کرد تا در عرض چهار دقیقه بازی به تساوی کشیده شود و در ضربات پنالتی این یاران جرارد باشند که جام را بالای سر ببرند. بعد از این بازی بود که گفت چطور می‌توانم پس از چنین شبی لیورپول را ترک کنم. او تمام دوران ورزشی‌اش تا سال ۲۰۱۵ در لیورپول بود. جرارد پیشنهاد چلسی را رد کرد و به رئال مادرید هم نرفت. او در پاسخ به این پیشنهادها گفت: «تا وقتی که کسی بگوید مرا نمی‌خواهد، این‌جا می‌مانم!»

خاویر زانتی

مدت حضور: ۱۹ سال

اگر نگاهی به فهرست بازیکنانی که معرفی کرده‌ایم بیندازید، متوجه می‌شوید که تمامی آن‌ها پیش از حضور در تیم اصلی باشگاه، چند سالی در تیم جوانان همان باشگاه بازی کرده‌اند. اسطوره شدن و برای مدت طولانی برای تیمی بزرگ در سطح اول دنیا بازی کردن به اندازه کافی سخت است؛ این سختی دو برابر می‌شود وقتی یک بازیکن خارجی بخواهد از باشگاه نه‌چندان معروفی به اسم بانفیلد از آرژانتین، وارد اینتر میلان شود، چهار سال بعد هم بازوبند کاپیتانی تیم را ببندد و ۱۵ سال دیگر هم در آن‌جا بازی کند. زانتی آن‌قدر خوب بود که وقتی از مرز ۳۵ سالگی که برای بسیاری از فوتبالیست‌ها زمان خداحفاظی است هم گذشت، باز هم در ترکیب ثابت قرار می‌گرفت و ۹۰ دقیقه می‌جنگید. بی‌دلیل نبود که به او لقب تراکتور داده بودند. زانتی بیشترین بازی را در تاریخ باشگاه اینتر انجام داده است. او با وجود این‌که در دفاع بازی می‌کرد، خشونت در دستور کارش نبود؛ طوری که آخرین کارت قرمزش را ۹ سال پیش و آن هم به دلیل اعتراض به داور گرفت.

۲۱ راه برای مدیریت استرس

برنامه ریزی

اگر در زندگی تان با استرس زیادی مواجه هستید، بهتر است با آن کنار بیایید. برای این کار راه حل مشخص و ثابتی وجود ندارد که تضمین کند شما روز بدون استرسی خواهید داشت، اما راه هایی وجود دارد که به کمک آن ها می توانید استرس را مدیریت کنید...

کاهش استرس و اضطراب ناشی از پنهان کردن احساس ناخوشایند کمک می کند. نوشتن به فرد کمک می کند موضوع را درک کند و آن را جزو تجربه های گذشته به حساب بیاورد. هنگام نوشتن می توانید بدون نگرانی درباره واکنش شنونده صادقانه به اتفاقاتی که در زندگی افتاده فکر کنید. بنابراین بهتر است برای سلامتی تان هم که شده، دفتر مخصوصی برای این کار در نظر بگیرید و اتفاقات پر استرس زندگی تان را در آن یادداشت کنید. برای نوشتن محل ساکتی را انتخاب کنید. موقع نوشتن راحت باشید و به دستور زبان و جمله بندی مناسب فکر نکنید. دفتر را در جایی خصوصی قرار دهید و با خودتان صادق باشید.

۶. وقتی بیمار هستید، وانمود نکنید که حالتان خوب است

هنگام بیماری مرخصی بگیرید و تا بهبودی کامل در خانه استراحت کنید. اگر شغلتان طوری است که بدون همکاری شما کار پیش نمی رود، از همکارانتان بخواهید کار را به خانه بیاورند تا وظایفتان را در خانه انجام دهید.

۷. سرگرمی داشته باشید

حتی اگر احساس می کنید از کارتان راضی هستید یا آن قدر مشغول کارید که وقت سرگرمی ندارید، حداقل به علاقتان توجه کنید. داشتن سرگرمی و پرداختن به علایق یکی از راه های ساده و مفید کاهش استرس است.

۸. چیزهایی را که نمی توانید تغییر دهید، بپذیرید

همه مشکلات قابل حل نیستند. بیماری یا مرگ یکی از اعضای خانواده نمونه این مشکلات است. در چنین مواقعی پذیرش مشکل استرستان را کمتر می کند.

۹. خودتان را بشناسید

هیچ کس نمی تواند قول یک زندگی بدون استرس را به شما بدهد. نسخه ای برای آرامش شما بیچند یا فرمولی ارائه بدهد که استرس زندگی تان به طور کامل از بین برود. دیگران تنها می توانند توصیه هایی به شما پیشنهاد کنند، اما این خود شما هستید که باید دنیای درونتان را بشناسید و از میان توصیه های مختلف آن را که با شما سازگارتر است، انتخاب کنید.

۱. انرژی منفی تان را تخلیه کنید

اگر عصبانی هستید و به اصطلاح زود جوش می آورید، انجام فعالیت فیزیکی برای شما یک راه حل مناسب است. با این کار می توانید هیجان ها و انرژی های منفی را تخلیه کنید. هر وقت احساس کردید دارید عصبانی می شوید، بیرون بروید و بدوید، یا در خانه یک کار جسمی انجام دهید. مثلاً کف آشپزخانه را تمیز کنید. این طوری هم یک کار مفید انجام داده اید و هم احساس بهتری به شما دست می دهد.

۲. مدیریت زمان را فراموش نکنید

در ابتدای روز و پیش از این که کارهای روزانه را آغاز کنیم، این احساس که زمان کافی برای انجام کارها نخواهیم داشت، احساس بسیار بدی است. در روزهایی که سرتان شلوع است و وقت آشپزی ندارید، می توانید از بیرون غذا سفارش دهید. اگر حجم کارتان زیاد است، از تقسیم کار استفاده کنید. وقتتان را طوری تنظیم کنید که انجام کارها به شما آسیب نرساند.

۳. با یک فرد قابل اعتماد صحبت کنید

در میان گذاشتن مشکلات با یک فرد دیگر، حتی اگر راه حل فوری جلوی پایتان نگذارد، موجب می شود احساس راحتی کنید. اگر فرد قابل اعتمادی سراغ ندارید یا نمی خواهید مشکلاتان را با دوستان و آشنایان و اقوام در میان بگذارید، از یک مشاور کمک بگیرید.

۴. برای استراحت برنامه ریزی کنید

در مواقعی مانند انجام پروژه های کاری بزرگ، ماموریت های کاری، اسباب کشی یا حتی ارتقای کاری که استرستان زیاد می شود، برای استراحت و آمادگی برای انجام ادامه کار برنامه ریزی کنید. شاید لازم باشد انجام کار را کمی به تعویق بیندازید و پس از استراحت کار را با انرژی بیشتری آغاز کنید.

۵. از نوشتن کمک بگیرید

وقتی دچار استرس هستید و احساس می کنید در شرایط بدی قرار دارید، از نوشتن کمک بگیرید و احساساتان را درباره آن چه اتفاق افتاده، روی کاغذ بیان کنید. مطالعات نشان داده است که نوشتن درباره تجربه های سخت و دردناک زندگی به

۱۰. از خوددرمانی پرهیزید

برخی افراد برای کاهش استرس و برای برطرف کردن دردهای ناشی از آن خودسرانه سراغ داروهای مسکن و آرامش‌بخش می‌روند، درحالی‌که این کار راه‌حل مناسبی نیست و مصرف طولانی‌مدت این داروها می‌تواند عوارضی داشته باشد و مشکلاتی به وجود بیاورد.

۱۱. ورزش کنید و تغذیه خوبی داشته باشید

گاهی وقت‌ها دور کردن استرس و رسیدن به احساس آرامش کار آسانی نیست. لازم است با تغذیه و رژیم غذایی مناسب و ورزش و فعالیت بدنی منظم سطح استرستان را مدیریت کنید.

۱۲. استراحت و خواب کافی داشته باشید

گاهی وقت‌ها افراد آن‌قدر مشغول می‌شوند که چیزهایی را هم که برای سلامتی‌شان لازم است، فراموش می‌کنند. بدن برای ترمیم خودش به خواب کافی نیاز دارد. کم‌خوابی افراد را تحریک‌پذیر و آسیب‌پذیرتر می‌کند. اگر بیش از یک هفته تا ۱۰ روز دچار بی‌خوابی شدید، حتما موضوع را با پزشکتان در میان بگذارید.

۱۳. تمدد اعصاب را فراموش نکنید

برخی افراد وقتی احساس می‌کنند استرستان زیاد است، به خودشان قول می‌دهند که فردا استراحت کنند یا هفته آینده بیشتر از خودشان مراقبت کنند، درحالی‌که این کار اشتباه است. شما می‌توانید در هر روز و هر زمان که بخواهید، حتی برای چند دقیقه هم که شده، احساس آرامش کنید. به جای موکول کردن زمان آرامش به فردا و هفته بعد می‌توان از زمان‌هایی مانند مسیر خانه و محل کار یا فاصله بین ملاقات‌های کاری برای کسب آرامش و تمدد اعصاب استفاده کرد.

۱۴. زمانی برای بازی در نظر بگیرید

انجام بعضی کارها افراد را عصبی می‌کند و لازم است زمانی هم برای آرامش و استراحت اختصاص پیدا کند، حتی اگر این استراحت یک چرت کوتاه باشد. اگر فشار کاری‌تان زیاد است، تعطیلات آخر هفته به گردش و مسافرت کوتاه یک روزه بروید یا دست‌کم یکی دو ساعت به خودتان اختصاص دهید. مثلا والیبال بازی کنید، برای خودتان چیزی بخرید یا پیاده‌روی کنید.

۱۵. از «نه» گفتن نترسید

اگر کار اضافی به شما واگذار شد که انجامش واقعا برایتان مشکل است، نه بگویید. قبول مسئولیت زیاد و خارج از توان شما را تحت استرس زیادی قرار می‌دهد.

۱۶. برای دیگران کاری نکنید

این کار ممکن است به نظرتان خوش‌بینانه یا ساده‌انگارانه بیاید، اما انجام دادن کاری برای دیگران و خوشحال کردن آن‌ها موجب می‌شود احساس بهتری داشته باشید و زندگی‌تان رنگ‌وبوی دیگری بگیرد.

۱۷. به احساس خستگی‌تان احترام بگذارید

هر وقت خسته شدید، به جای این‌که خودتان را به انجام کار مجبور کنید، کار را متوقف کنید، کمی استراحت کنید و دوباره با نیروی بیشتری به کارتان ادامه دهید.

۱۸. در یک زمان فقط یک کار انجام دهید

گاهی وقت‌ها می‌خواهیم همه کارها را با هم انجام دهیم و چیزی را از قلم نیندازیم. این‌طور مواقع بهتر است فهرستی از کارهایی که قرار است انجام شود، تهیه کنید و اولویت‌ها را مشخص کنید و برای هر کار زمان مشخصی در نظر بگیرید. موارد مهم‌تر و ضروری‌تر را زودتر انجام دهید. این کار موجب می‌شود فشار کاری‌تان کمتر شود و استرستان کاهش پیدا کند.

۱۹. یاد بگیرید مسئولیت‌ها را به دیگران واگذار کنید

بعضی وقت‌ها شما نمی‌توانید همه کارها را خودتان انجام دهید، اما کار حتما باید انجام شود. این‌طور مواقع بهترین راه کمک گرفتن از دیگران و واگذاری مسئولیت به آن‌هاست.

۲۰. با دیگران موافق باشید

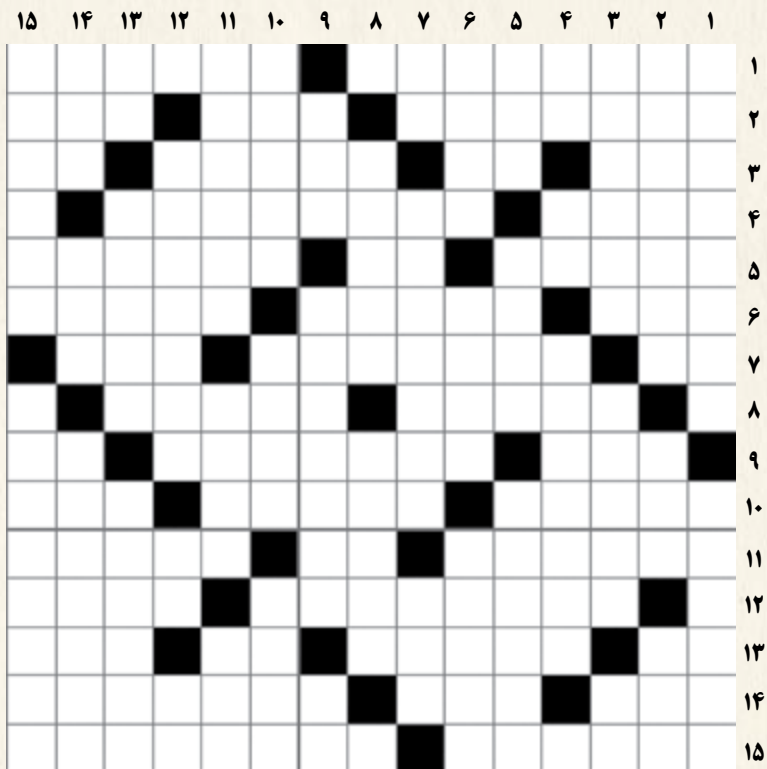
گاهی وقت‌ها آن‌قدر تحریک‌پذیر می‌شویم که می‌خواهیم با همه مخالفت کنیم. اگر احساس کردید زندگی‌تان طوری شده که با همه سر ناسازگاری دارید، کمی صبر کنید، حتی اگر واقعا با دیگران موافق نیستید، بگذارید آن‌ها راه و روش خودشان را داشته باشند. آن‌ها هم ممکن است در مواقع دیگری با شما موافق باشند. همین حس همکاری و هماهنگی در کار گروهی فضای احساسی شما را تغییر می‌دهد و استرستان را کمتر می‌کند.

۲۱. واقع‌بین باشید

وقتی حجم کاری که باید انجام شود زیاد است، حساسیت به خرج ندهید و یک کار را برای رسیدن به نتیجه بسیار مطلوب چند بار انجام ندهید. انجام کار در حد قابل قبول کافی است. گاهی وقت‌ها حساسیت زیاد در نتیجه کار تأثیری ندارد و تنها موجب استرس می‌شود.

انجام بعضی کارها افراد را عصبی می‌کند و لازم است زمانی هم برای آرامش و استراحت اختصاص پیدا کند، حتی اگر این استراحت یک چرت کوتاه باشد. اگر فشار کاری‌تان زیاد است، تعطیلات آخر هفته به گردش و مسافرت کوتاه یک روزه بروید یا دست‌کم یکی دو ساعت به خودتان اختصاص دهید. مثلا والیبال بازی کنید، برای خودتان چیزی بخرید یا پیاده‌روی کنید

خوانندگان گرامی مجله در این صفحه شما را دعوت می‌کنیم، تا ضمن سرگرم شدن با یافتن پاسخ مربوطه در قرعه‌کشی جایزه‌های نفیس شرکت کنید. با جواب دادن به جدول این صفحه اسم خود را در گردونه شانس قرار دهید. در ضمن پاسخ‌های خود را تا تاریخ ۲۰ هر ماه به آدرس ای‌میل صفحه ارسال کنید. همراهان گرامی جواب‌ها را هم در شماره آینده و خارزم مشاهده خواهید کرد.

عمودی:

۱. منظومه ای از دانه در سه بخش دوزخ، برزخ و بهشت - لارو
۲. پایتخت لائوس - درجه حرارت - مقام برنزی در ورزش
۳. واحد سنجش زاویه - قانونی که دولت به مجلس پیشنهاد می‌کند - از افعال ربطی
۴. بدن - گچ خیاطی - مرکزی
۵. فرهنگ - پارچه سوراخ - شهری در شهرستان اهر
۶. گل شهیدان - بی جنیش - بازیگر جدایی نادر از سیمین با نام لیلا
۷. لولو - نور - نام طوایفی ساکن گیلان
۸. کمک رسانی - زشت و پندام
۹. زمستان - شهر خیام - من و تو
۱۰. مادر فریدون پادشاه کیانی - سرکچل چنین است - کبوتر صحرایی
۱۱. شرایط اقلیمی - اصطلاحی در ضبط برنامه های تلویزیونی - فضای خالی از هوا
۱۲. زاری و خواری - مادر به زبان محلی - زمان ناچیز
۱۳. فرانسه پیشین - یار لورل کمترین معروف - مرض
۱۴. سیخ کباب - سگ بیمار - ایالتی در آلمان
۱۵. واقعی و حقیقی - کوچک ترین کشور همسایه ایران با مرکز ایروان

افقی:

۱۱. شیمیدان آلمانی برنده جایزه نوبل شیمی سال ۱۹۵۰ - رمال
۲. پهلوانی در وسط گود زورخانه - نوشیدن - پرچم
۳. هر یک از استخوان های پهلو - مخترع تلفن - پایتخت کانادا - فرد
۴. پدر از دست داده - نویسنده آلمانی گرگ بیابان
۵. استان - محبت و دوستی - قصور
۶. گودال و مفاک - قمری، کبوتر دشتی - پرده سینما
۷. نفس خستگان - از نام های کشور سری لانکا - رودی در لهستان
۸. سگ فزانورد - سکه ای از زر و سیم رایج در خراسان قدیم
۹. پسوند ظرف - اختراع الفرد نوبل - آغوش
۱۰. انجمن و هیئت - خرنوب نبطی گیاهی دارویی - صبح زود، سحر
۱۱. از آهنگ های قدیمی موسیقی - پهلوان - بدهکار
۱۲. خودکشی به سبک ژاپنی - بادکردگی
۱۳. بله انگلیسی - زبان باستانی مردم ایتالیا - مغز
۱۴. سحر - هنر انگلیسی
۱۵. عسل و شهد - سوره ۲۷ قرآن - تب نوبه
- اسماعیل سامانی تاسیس شد

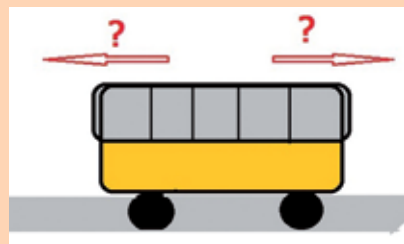
با مسابقه چهره شناسی در خدمت شما خوانندگان و همراهان همیشگی مجله هستیم. شما می‌توانید نام چهره مورد نظر را حدس و برای ما ارسال نمایید.

راهنمایی: یکی از بازیگران سینمای ایران

سرگرمی هوش

این یک اتوبوس خط واحد است. به نظر شما این اتوبوس به کدام سمت در حال حرکت است. به سمت راست یا چپ.

پاسخ جدول سخت و برنده شماره گذشته

برنده این ماه آقای حمیدرضا خوشبخت به قید قرعه هستند که برای دریافت جایزه با ایشان تماس گرفته خواهد شد.

